

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 9 (1516) 1979 KOVAS - MARCH 1

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Tikinčiai Lietuvai

Ką tik praėjo vasario mėnuo, skirtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukakčiai. Visos patriotinės Lietuvių kolonijos bei grupės, išskyrus komunistus, Vasario 16-tąją vienaip ar kitaip paminėjo, nes tai pagrindinė Lietuvos diena, prilygstanti Priskelimo šventei. Prie Vasario 16-sios glaudžiasi Kovo 4-toji, t. y. Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero diena, kuri šiais metais Kanadoje sutampa su Tikinčiosios Lietuvos Diena. Ši pastaroji pagal tradiciją minima pirmąjį kovo sekmadienį, bet šiemet supuola su Kazimierinėmis. Ir tai visai prasmingas derinys, nes abiejų datų pobūdis yra labai artimas. Lietuvos Globėjo diena atkreipia dėmesį į religinį krašto gyvenimą, kad jis nebūtų nustelbtas kitų rūpesčių. Panaši idėja yra ir Tikinčiosios Lietuvos Dienos, tik pastaroji turi specifinį tikslą, būtent, paramą kovai už tikėjimo laisvę dabartinėje priespaudoje. Vasario 16-sios minėjimuose paprastai iškeliama tautinis ir valstybinis pradas, tiesiogiai neličiant religinio tautos gyvenimo, kuris turi specifines savo problemas. Dėlto Kanadoje KKK Centro iniciatyva yra įvesta Tikinčiosios Lietuvos diena, kuri skatina tautiečius pažvelgti į kovojantį savo kilmės kraštą religinėje srityje. Tai nėra vien maldos diena — tai kartu ir ryžto diena teikti pagalbą kovojantiems persekiojamoje Lietuvoje.

BET AR TAI nėra bendrosios kovos už tautos laisvę dalis? Ar reikia ją specialiai išskirti iš visumos? Taip, tai yra bendrojo fronto dalis, bet šiuo metu labiausiai puolama. Juk religinis pradas Lietuvoje yra gujamas lauk iš viso viešojo gyvenimo — mokyklos, spaudos, radijo, televizijos, universitetų, įstaigų, ligoninių, sanatorių, organizacijų, susirinkimų, įmonių... Prie jaunimo visai neprieidžiami kunigai. Jie baudžiami už religijos mokymą net šventovėse. Mokiniai, kurie drįsta ginti religinius savo įsitikinimus, yra išjuokiami mokyklose ateistų mokytojų ir juos sekančių komjaunuolių. Vietoje šv. Rašto visur brūkami Markso-Lenino raštai. Per beveik keturis dešimtmečius užaugo ir subrendo nauja Lietuvos karta, kurios dalis vis dėlto yra ateizmo palasta, o dauguma, jeigu ir netapo ateistais, tai gerokai nutolo nuo krikščionybės, nes neprieina prie jos šaltinių. Vyresnioji karta, nepaisant ateistinio komunizmo artillerijos, heroiskai kovoja gerąją kovą, kuri savo dvasine ugnimi uždegė ne tik dalį jaunosios kartos, bet ir išiešija. Dar daugiau — kova už religijos laisvę tampa užuovėja, kurioje teikiasi ir aplamai patriotinė rezistencija už žmogaus ir tautos teises. Tai aiškiai matyti iš mus pasiekiančios pogrindžio spaudos — joje religinis pradas yra ta vadovaujanti žvaigždė, kuri spindi beveik visų leidinių puslapiuose. Ir nenuostabu — kova už lietuvių tikėjimą yra kova už jo sielą, į kurią kėsina mirtinas jos priešas.

TA KOVĄ už savąją sielą pavertę Lietuvoje mato ir išiešija, ypač pogrindžio leidinių dėka. Jei seniau dėl religinės būklės buvo abejojimų, tai dabar visi aiškiai mato, kad vyksta brutalus persekiojimas, nepaisantis nei konstitucijų, nei žmogaus teisių deklaracijų, nei pažadų. Tik sovietų simpatikai to nemato, nes nenori arba nedrįsta matyti. Deja, ir matantieji tą herojišką dvasinę kovą pasitenkina daugiau stebėtojo, o ne dalyvio vaidmeniu. Esame čia ne kartą rašę, kad tikinčioji Lietuva išiešija yra gana didelė pajėga, bet nesutelkta dabarties uždaviniais. Yra daug geros valios, daug gražios iniciatyvos, bet ji nėra išrikiuota viename bendrame fronte. Viršūnėse trūksta įžvalgumo, iniciatyvos ir situacijos supratimo. JAV-se, kur teikiasi gausiosios išiešijos dalis, yra skelbiamos maldos dienos, paskirstytos kiekvienai parapijai, visuomeninėms, institucijoms... Bent taip parašyta kalendoriuje. Ar to tvarakario čia laikosi, negirdėti. Gražus tai užmojis, bet nepakankamas — reikia ne tik maldas organizuoti, bet ir darbą bei veiklą plačiu mastu. Taip išbarstyta iniciatyva nesukelia jokio judėjimo visuomenėje. Tuo atžvilgiu efektingesnė yra Tikinčiosios Lietuvos diena, skirta ne vien maldai, bet ir akcijai visoje Kanadoje. Tokia diena, jei būtų organizuojama visos išiešijos mastu kasmet, galėtų išjudinti platų spaudimą ir visuomenės opinią. Deja, mūsų atsakingieji beveik visi tenkintis siauru mastu, kurį pralauš nebent ateinančioji karta. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Prasiskolinę piliečiai

Kanados izdo tarybos pirm. J. Buchananas federaciniam parlamentui pateikė numatomas 1979-80 m. biudžeto išlaidas, kurios sieks \$52,6 milijono. Lyginant su 1978-79 m. biudžetu jos padidinamos 8,9% arba \$4,3 milijono. Lygiai tą patį pat nuosimti yra pasiekusi ir dabartinė infliacija. Kaikuriems valdžios departamentams išlaidos padidinamos, kaikuriems sumažinamos. Pastarųjų grupei priklauso pašalpos meno bei kultūros reikalams, įskaitant valstybinę televizijos bei radijo CBC bendrovę, valdžios tarnautojų sumažinimas 6,685. Krašto apsaugos ministerijai išlaidos padidinamos 6%, nes jai teks pirkti karo aviacijai skirtus naujus amerikietiškus naikintuvus. Net \$8,35 milijono pareikalaus piliečiai už federacinės valdžios paimtas paskolas. Praktiškai tai reiškia, kad kiek

vienas mokesčių mokėtojas turės palūkanoms turės atiduoti po \$835. Išdalinus visą valstybinę skolą Kanados gyventojams, kiekvienam jų, įskaitant net vaikus, tektų po \$2.250. Pranašaujama, kad ši skola iki 1980 m. kovo 1 d. gali pasiekti \$100 milijonų. Išlaidų duomenys nesudaro pilno biudžeto, nes jam trūksta numatomų pajamų. Atrodo, ir vėl bus neišvengta didokio deficito. Kanadą vedančio į vis didesnę įsiskolinimą.

Kanados statistikos duomenimis, sausio mėnesį infliacija pakilo iki 8,9% daugiausia dėl maisto gaminių pabrangimo 1,9%. Pagrindinė kaltė tenka daržovėms, pabrangusioms net 16,1%, duonai — 13,1%. Vartotojų reikalus tvarkantis min. W. Allmandas jau kelis kartus

(Nukelta į 8-tą psl.)

Jaunos Toronto tautietės, dalyvavusios Vasario 16 minėjime Anapilio salėje

Nuotr. V. Maco

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Lietuvos problemos Vakarų spaudoje

MONS. KL. RAZMINAS

Sudominti pasaulio viešąją opinią Lietuvos klausimais yra svarbi lietuvių išiešiv pareiga. Įvairūs pasaulinės spaudos pasisakymai turi didelę reikšmę Tėvynėje kovojančių lietuvių likimui. Sovietai atidžiai seka kiekvieną pasisakymą ir lietuvių, ir užsienio spaudoje. Todėl džiugu, kad paskutiniu metu tiek italų, tiek kitų Europos kraštų spauda labai dažnai primena Lietuvą ir jos problemas.

Katalikų dienraščiai

Italijos spauda ypač ryškiai iškelė sovietų užsienio reikalų ministerio A. Gromykos apsilankymą pas popiežių Joną-Paulių II ir ta proga plačiau paminėjo Lietuvos katalikų likimą. Plačiau apie tai pranešė Italijos katalikų dienraštis "Avvenire", laikydamasis tačiau daugiau oficialios Apaštalo Sosto linijos. Kitiškai tai įvertino Milano dienraštis "Il Giornale Nuovo". Sausio 25 d. laidoje šis dienraštis skundžiasi, kad Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" ir Vatikano spaudos centras šio apsilankymo plačiau nekommentavo, pasiteisindamas jo "privataus charakteriu". Milano dienraštis tačiau rašo, kad popiežius tikrai kalbėjo apie religinės laisvės varžymus Baltijos kraštuose. "Lietuva, Latvija ir Estija, — rašo dienraštis, — anksčiau buvo nepriklausomi kraštai, vėliau jėga prijungti prie Sovietų Sąjungos, turi apie penkis milijonus tikinčiųjų katalikų. Dar apie 3,5 milijono katalikų yra Ukrainoje ir Gudijoje... Sv. Tėvas negalėjo nepriimti savo svečių būtinu reikalo konkrečiai pritaikyti Helsinkio susitarimų principus religinėje srityje, kuriuos pasirašė ir Sovietų Sąjunga..." Kad popiežius paminėjo Lietuvą, leidžia spręsti faktas, įvykęs prieš susitikimą su Gromyka. Sausio 24 d. rytą popiežius priėmė lenkų maldininkų grupę. Ta proga kalbėdamas prisiminė Cėnėstakavos Madoną ir pridūrė: "Mano širdžiai lygiai brangus yra ir kitas Marijos paveikslas, esantis katalikiškiausioje Vilniaus mieste Lietuvoje (della cattolicissima città di Vilnius in Lituania)" cituoja "Il Giornale Nuovo".

Prokomunistinis dienraštis

Popiežiaus susitikimą su Gromyka įdomiai komentuoja ir kairiųjų socialistų prokomunistinis Romos dienraštis "Paese Sera" sausio 25 d. laidoje. Straipsnio įžangoje jis pažymi, esą iš Vatikano sluogsnių suprantama, jog popiežius turėjęs paliešti pirmiausia savo ke-

lionės į Lenkiją bei kitas tarptautines problemas. Po to stambiomis raidėmis "Paese Sera" pabrėžia "Lietuviai laukia (aspettano) popiežiaus rytų politikos (Ostpolitik)". Santykiai tarp K. Bendrijos ir valstybės Sovietų Sąjungoje esą svarbūs ir neišsprendę. Nenumatoma, kad jie galėtų būti išsprendę viename viršūnių susitikime. Tačiau esą galima, kad lenkui popiežiui pavyks laikyti "Rytų politikos" mostais atblokuoti padėtį ir pajudinti normalizacijos procesą. Sąlygos esančios tam palankios. Katalikų padėtis Sovietijoje esanti pasikeitusi, lyginant su "šaltojo karo" metais. Tada i katalikus, priešingai ortodoksams, kurie buvo laikomi "Rusijos sūnumis", buvo žiūrima kaip į Vatikano ir Amerikos pakalikus.

Kiek Sovietų Sąjungoje yra katalikų? — klausia kairiųjų italų dienraštis. — Tikslų žinių neesama, bet gali būti 3-5 milijonai. Didžioji dauguma katalikų gyvena Lietuvoje, Lenkijos kaimynystėje. Latvijoje katalikų esą apie pusę milijono. Katalikų bendruomenių esą ir Gudijoje, ir Estijoje, ir Alma Ata srityje, kur gyvena Volgos vokiečiai, kilę iš Bavarijos. Iš viso Sovietų Sąjungoje esą 1.200 katalikų parapijų, kurių 900 yra Baltijos kraštuose. Vien Lietuvoje esą 630 parapijų — nurodo "Paese Sera". Vilniaus arkivyskupijoje esančios 85 šventovės su 600.000 tikinčiųjų bei apie 100 kunigų. Iš 7.358 kūdikių, gimusių 1977 m., esą pakrikštyta 4.300. Iš 5.000 santuokų tik 1.100 atliktos šventovėse.

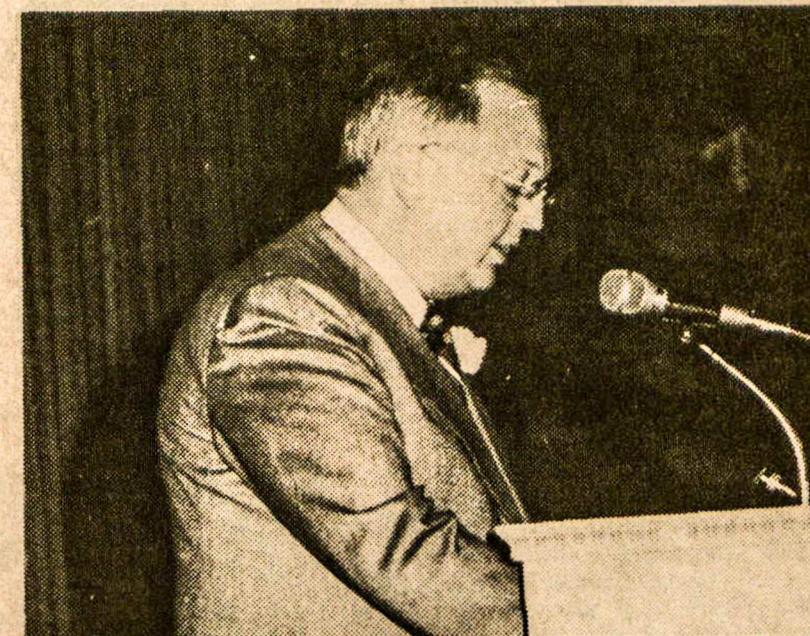
Yra "apribojimai"

Kad ir prokomunistinis Romos dienraštis, "Paese Sera"

vis dėlto pažymi, jog Lietuvoje esą religinės laisvės apribojimų. Ypač galingai draudžiama "rengti katekizmo kursus". Vakar galį dalyvauti apeigose, bet negali "eiti į mokyklą" parapijose. Be to, esą "administracinių kliūčių" kunigų veiklai už parapijos ribų. "Negalima leisti periodinių leidinių", nors kitos religijos, kaip ortodoksų ir evangelikų, turi savo spaudą. Lietuvoje egzistuojantis griežtas "numerus clausus" kunigų seminarijai.

Kaip matyti, rašo "Paese Sera" tai liečia svarbius klausimus. Jų išsprendimas galėtų būti palengvintas dialogo net ir sovietų konstitucijos nustatytose ribose (numato "kulto laisvę" bet ne "religinės propagandos" — pažymi "Paese Sera"). Toks atolydis, pradėtas tarp "kulto tvarkymo komiteto" ir žymios dalies kunigų bei vyskupų, galėtų stiprėti, jei "Vatikanas pakeistų tradicinę savo politiką Lietuvos Katalikų Bendrijos atžvilgiu". "Yra žinoma, — nurodo "Paese Sera", — kad pvz. Sovietų Sąjungoje reziduojantys vyskupai yra tik "apstatiniai administratoriai", paskirti kurios nors Afrikos vyskupijos titulu ir "perkelti į Lietuvą". Be to, viena dalis lietuvių teritorijos esanti priskirta Lenkijos vyskupijai (t. y. bažn. provincijai, K. R.). Vatikanas dar esą nepripažinęs valstybinių sienų ir kaikiuriuos Lenkijos vyskupus priima kaip "Lietuvos respublikos atstovus". Esą Lietuvos vyskupai atkreipę popiežiaus Woitylos dėmesį į "politinius — diplomatinis žygius, kurie įgalintų naują fazę santykiuose su valstybe" — baigia savo straipsnį prokomunistinis Romos dienraštis "Paese Sera".

(Nukelta į 2-ą psl.)

JAV konsulas DIGGINS sveikina lietuvių Vasario 16 minėjime Torontose. Mississaugoje

Nuotr. V. Maco

Šiame numeryje:

Tikinčiai Lietuvai
Tautos kova už tikėjimo laisvę ir išiešijos vaidmuo
Lietuvos problemos Vakarų spaudoje
Pranešimas iš Romos apie italų ir vokiečių laikraščius
Dingusio švedų diplomato paslaptis
Buvęs lenkų armijos kapitonas apie Vallenbergą
Popiežiaus žodis Meksikoje
Pagrindinės Jono-Pauliaus mintys P. Amerikos vyskupams
Trisdešimt metų Sibire
Petras Paulaitis apie save "LKB Kronikos" 35 nr.
Laureato belaukiant
"Draugo" romanų premijos įteikimas J. Kralikauskui Detroite
4000 vėlinių Kaune
Kanadiečių spauda apie dail. Žmuidzinavičiaus rinkinį
Kanados žiemės sporto žaidynės
Mūsų bendradarbio pranešimas apie žaidynes Brandone
Kritikų laikotarpių karys
Naujai išleista monografija apie gen. Plechavičių
Menas ir moralė — suakutėjusi mūsų problema
Prof. Antanas Maceina atsiliepia į "T. Žiburių" pateiktą klausimą

Pasaulio įvykiai

REVOLIUCINĖ A. R. CHOMEINIO VYRIAUSYBĖ NUTRAUKĖ diplomatinis ryšius su Izraeliu, ištremdama 67 Izraelio piliečius ir pasiuntinybės pastatą atiduodama palestiniečių PLO partizanų vadui Y. Arafatui. Pastarasis teigė, kad Irano revoliucinės grupės dabar jam padės atgauti Palestinos teritoriją. Spėjama, kad tikrasis Y. Arafatas apsilankymo Teherane tikslas buvo bandymas su tramdyti vis labiau galvą keliančius komunistus. Prieš juos prabilo ir pats Irano revoliucijos vadas A. R. Chomeinis, grasindamas susidoroti su visais revoliucijos priešiniais, jeigu jie nepadės ginklų. Tikslus ginkluotųjų komunistų skaičius nėra žinomas, bet prie Teherano universiteto surengtoje demonstracijoje jie susilaukė beveik 100.000 dalyvių. Demonstrantai reikalavo: imperatorišką armiją pakeisti revoliucine su renka-

mai karininkais, sudaryti specialius teismus nuversto šacho M. R. Pahlavio pareigūnams bausiti, išdalinti žemdirbiams visą žemę, kurios nemažą dalį kontroliuoja mahometonų dvasiškiai, suvalstybinti bankus bei kitas užsieniečių nuosavybes, duoti lygias teises moterims. Komunistai bei kitos kairiosios grupės nenori A. R. Chomeinio siūlomų ortodoksiškos mahometonų respublikos. Šiuo klausimu A. R. Chomeinis pažadėjo specialų referendumą. Jo premjeras M. Bazarganas žada atnaujinti naftos tiekimą, nes ir revoliuciniam Iranui reikia dolerių, ypač maisto gaminiams užsienyje pirkti. Revoliucinių teismų sprendimu jau sušaudyti 8 Irano generolai ir vienas buvęs parlamento narys. Tokias keršų grįstas egzekucijas stengiasi sustabdyti premjeras M. Bazarganas. Naujasis generalinio štabo viršininkas gen. M. V. Qarney viešai pareiškė, kad Iranas negalės išsiversti be karinių JAV patarėjų ir technikų. Sacho M. R. Pahlavio vyriausybė buvo nupirkusi iš JAV modernių ginklų už \$70 milijonų.

Nauja iniciatyva

JAV prez. J. Carteris Camp David stovykloje vėl žada susitikti su Izraelio ir Egipto vadais. Pokalbius joje turėjo Egipto premjeras M. Chalilis ir Izraelio užsienio reikalų min. M. Dayanas. Šią savaitę į Camp David yra pakviestas Izraelio premjeras M. Beginas, bet nepasirodys Egipto prez. A. Sadatas, kuriam atstovaus premjeras M. Chalilis. Komentatoriai daro išvadą, kad prez. A. Sadatas sąmoningai atsisakė dalyvavimo, nes taikos sutarčiai reikalingas nuolaidas turi padaryti ne jis, o M. Beginas. JAV krašto apsaugos sekretoriui H. Brownui prez. A. Sadatas pasiūlė planą revoliucijos Irane sugriautam balansui atstatyti. Jis nori, kad JAV moderniais ginklais apginkluotų Egiptą, o tada jo kariuomenę galėtų užtikrinti naftos tiekimą Vakarų pasauliui.

Karštėjantis karas

Komunistinė Kinija savo karo veiksmus su Vietnamu pavadino pamoka Vietnamui už nuolatines provokacijas pasienyje. Buvo norėta smogti staigiu smūgiu ir pasitraukti, tačiau dabar

abi pusės įsipainiojo į ambicijos pinkles. Vietnamo pasienyje kiniečiai rado tik milicijos dalinius, su reguliaria kariuomene neteko susidurti. Kinijos divizionų pavyko užimti keturias provincines sostines, esančias netoli Kinijos sienos. Vietnamas pradėjo atitraukti savo karinius iš Laos ir Kambodijos, o tai greičiausiai ir buvo pagrindinis kiniečių invazijos tikslas. Su tų karių atitraukimu palengvės kova P. Poto režimo likučiams Kambodijoje. Sovietų Sąjunga pradėjo tiekti ginklus Vietnamui laivais ir lėktuvais. Kinijos aviacija bombardavo Haifongo uostą, stengdamasi sunaikinti iš laivų iškrautas ginklų siuntas. Kinija pakartotinai užtikrino, kad jos kariuomenė nebandyt užimti netoli esančios Vietnamo sostinės Hanojaus. Pekingo vyriausybė paneigė, kad jos lėktuvai bombardavo Haifongo uostą.

Politinės kalinės

Kanados ukrainiečių komiteto pakviesta, Torontose lankėsi buvusi politinė kalinė Nadia Svitlyčna, kurią Sovietų Sąjunga išleido į JAV pėnai rudenį. Ji buvo suimta 1972 m. už politinių kalinų atsiminimų rinkimą bei skleidimą. Didžiąją dalį ketverių metų bausmės teko atlikti Mordovijos stovykloje nr. 3, kur taipgi buvo kalinama ir neseniai užsienį pasiekusi Krymo totorė Aiša Seitmuratova. Spaudos konferencijoje Niujorko abi kalinės atskleidė moterų kančias toje stovykloje. Kasdien joms tekdavo pasiūti 60 porų pirštinių. Pusrėčiams buvo duodama skystos košės, pietums — daržovių sriubos ir košės, vakarienė — gabaliukas silkės su bulvių koše. Stovykla neturėjo jokių higieniškų ar medicininių įrenginių. Susitikti su vaikais motinoms tebuvo leidžiama kartą per metus. N. Svitlyčna turėjo 2 metų amžiaus sūnų, kuris buvo atskirtas nuo jos, uždarytas našlaičių namuose ir tik vėliau perduotas jos seseriai. Per ketverius metus jai buvo leista tik tris kartus pamatyti sūnų. Už suorganizuotą streiką suvykloje N. Svitlyčna ir keturios kitos kalinės buvo ilgam laikui uždarytos į vienutes. Atlikusi bausmę, N. Svitlyčna išsižadėjo Sovietų Sąjungos pilietybės ir pagaliau buvo išleista užsienį. Kijeve yra likęs jos vyras.

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Lietuvos problemos...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Socialistų požiūris

Daug objektyviau Gromyko vizitą pas popiežių komentuoja oficialūs Italijos socialistų partijos organas "Avanti" sausio 25 d. laidoje. "Viršūnių susitikime, — rašo "Avanti", — žmogaus teisės buvo pasikalbėjimo centru. Atrodė, kad religinės laisvės problemos iš Vatikano pusės buvo gana stipriai palietos. Kaip praneša Vatikano šaltiniai, dabartiniu metu Sovietų Sąjungoje yra 8 milijonai katalikų, priklausančių Romos Bendrijai. Penki milijonai katalikų gyvena Baltijos kraštuose, kurių dauguma Lietuvoje! Trys ir pusė milijono katalikų gyvena Ukrainoje, Gudijoje ir kitose Rusijos vietose. Šis 8,5 milijonų katalikų skaičius dar padidėja iki 12,5 milijonų, jei priskaitoma dar 4 milijonai Ukrainos Rytų apeigų katalikų, kurie nuo 17 š. yra susijungę su Roma. 1946 m. po II D. karo sovietų valdžia prievarta prijungė juos prie rusų ortodoksų Bendrijos, siekdama juos atskirti nuo Romos. Vatikanas nori, kad tie katalikai galėtų naudotis religine laisve, taip autoritetingai sankcionuota Helsinkio ir Belgrado konferencijose ir pačioje sovietų konstitucijoje. Apaštala Sostas reikalauja religinės laisvės ne tik katalikams, bet ir kitoms religijoms, kaip mahometonų, žydų, ortodoksų ir protestantų tikintiesiems" pažymi Italijos socialistų dienraštis "Avanti".

Vokiečių dienraštis

Panašias išvadas daro ir plačiai skaitomas V. Vokietijos dienraštis "Die Welt" sausio 25 d. laidoje. Čia pažymima, kad "svarbiausia religinės laisvės tema lietu kaip tik Lietuva, kurioje gyvena dauguma katalikų". Tas pat dienraštis kitame straipsnyje "Lietuvos katalikų drąsa lieka nepalaužta" plačiai praneša apie Katalikų Komiteto Tikinčiųjų Tiesėms Ginti sudarymą. Čia tenka pažymėti, kad prel. Vinco Mincevičiaus redaguojamas lietuvių informacijų biuletenis italų kalba "Elta Press", kuris anksčiau nepasiekdavo popiežiaus rankų, dabar atkakliai jos laikosi, kaip ir Lenkija, su kuria visą istorijos laiką buvo artimai susijusi.

ANASTAZIJAI SCEPAVICIENEI mirus,

jos dukrai DANUTEI GARBALIAUSKIENEI su šeima ir kitiems giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia —

Regina ir Vladas Inglevičiai
Regina Kudžmienė
Marija Vygantienė su šeimomis

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamosios mašinos
- * Rašomosios mašinėlės

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Vasario 16 minėjime Torontė-Mississaugoje politinius Lietuvos kalinius, kėnciančius Sibire, pavaizdavę jaunuoliai-ės. Visų kalinių vardų jie kvietė laisvuosius kovoti už jų išlaisvinimą

Nuotr. V. Maco

Dingusio švedų diplomato paslaptis

Buvusio lenkų karininko rašiny su išievių spaudoje

Abram Kalinskij buvo lenkų armijos kapitonas ir kariniu atstovu Sovietų Sąjungai. Buvo sumintas 1944 m. ir paleistas 1959 m. Čia pateikiama santrauka jo straipsnio, išspausdinto "Novoje Ruskoje Slovo" 1979 m. sausio 28 d.

Autorius rašo, kad savo pasikalbėjime su V. Vokietijos televizija 1978 m. lapkričio mėn. minėjo švedą diplomata Vallenbergą, pagrobta slapstosios bolševikų policijos 1945 m. Tuo susidomėjo švedų vyriausybė. Autorius susitikio švedų generalinio konsulo patalpose Niujorke perdevė turimas žinias apie Vallenbergo likimą.

Per pastaruosius 34 metus švedų vyriausybė nesistengė išgelbėti Vallenbergo, nors jau daugiau kaip 30 metų turi įrodymus, kad jis buvo pagrobtas sovietų čekistų ir yra jų rankose. Autorius jiems pareiškė, jog "tylioji diplomatija" šiuo reikalu nepadės. Paskutiniųjų 20 metų patyrimas rodo, kad santykiuose su sovietų vyriausybe padėti gali tikrai iškeliamas viešumon. Nusikaltėliai esą bijo dienos šviesos!

Deja, principas "kaip nors nesusipkykti Kremliui" ir šiandien plačiai vartojamas laisvajame pasaulyje, nors jo nepagrįstumas daug kartų buvo įrodytas.

Veikla Budapešte

Švedų diplomatas Vallenbergas, kuriam tada buvo 31 metai, 1944 m. birželio mėn. buvo pasiųstas į Budapeštą atstovybei pirmuoju sekretorium. Tuo laikui sąjungininkai kreipėsi į Švedijos vyriausybę, prašydami padėti gelbėti Vengrijos žydus. Vengrijoje darbuosio vyriausias budelis Eichmanas. Kai Vallenbergas atvyko į Budapeštą, krašte buvo pasilikę nedaugiau kaip 200.000 žydų. Jau pirmomis dienomis jaunas diplomatas sugebėjo ištraukti iš geto 4.500 vyrų, moterų ir vaikų bei paskirstyti juos išnuomotuose ar pirktuose butuose. Atstovybės bendradarbiai atgabendė tūkstančius švedų pasų ir išdailino juos žydams. Toliau Vallenbergas ir jo padėjėjai laukė traukinių Vengrijos pasienyje ir reikalavo išleisti žydus kaip neutralios Švedijos "piliečius".

Išlaisvintieji nebuvo tikri, kad vokiečiai jų vėl nesusims. Tada Vallenbergas nusprendė surinkti kiek galint daugiau žydų į vieną vietą, kur juos gintų švedų atstovybė. Trumpu laiku išnuomota 30 namų, kuriuose buvo įkurdinta tūkstančiai žydų. Šis rajonas buvo vadinamas "Vallenbergo miestu". Atstovybės sunkvežimiai pristatydavo maisto ir vaistų. Gyventojai vadinavo Vallenbergą angelu — gelbėtoju.

Cekistų rankose

Aišku, tokia veikla nepatiko naciams, ir jie jį ieškojo progos atsiskaityti su Vallenbergu. Bet tai jiems nepavyko, nes švedų diplomatas labai sumaniai veikė. Tačiau tai, ko neatliko gestapas, atliko sovietų čekistai.

Vallenbergas buvo auka naujai sudaryto NKGB specialaus VIII skyriaus SMERS (nesu tikras, bet, kiek prisimenu, tai reiškia "mirtis špijonams") kuriam vadovavo Abakumovas. Šis skyrius kartu vykdamas su žygiuojančia sovietų armija, organizavo masinę žmonių grobimą. Jo veikla nuolat domėjosi tuometinė čekistų galva Merkulovas. Pagavus "stambią žuvį", betarpiškai buvo pranešama Stalinui.

Vallenbergas dingio 1945 m. sausio 17 d. Į Staliną kreipėsi Švedijos JAV. Anglijos ir kitos vyriausybės, prašydamos paleisti Vallenbergą. Bet Stalinas ty-lėjo. Kai prabilo, pareiškė, kad "sovietų įstaigoms nieko nėra

žinoma apie žmogų pavardė Vallenbergas". Protestai nesiliovė. Švedijos vyriausybė pasiuntė Kremlui 23 notas, bet negavo jokio atsakymo.

1956 m. Chruščiovas lankė Stockholmą, kur jam buvo perduota Vallenbergo motinos ir krašto gyventojų peticija, prašanti grąžinti dingusį diplomata. Po 4 mėnesių buvo oficialiai pranešta: "Žmogus, pavardė Raulis Vallenbergas, mirė širdies priepuoliu 1947 m. liepos mėn. sovietų NKGB kalėjime". Kai švedai pareikalavo jo palaikų, buvo atsakyta: "Sudegintas". (Visi sovietų kaliniai žino, kad kalinių lavonai nedeginami, o laidojami su pažymėtu numeriu ant kojos).

Vėliau, taisant "plepio" Chruščiovo klaidą, brežnevinė KGB sugalvojo naują paaiškinimą: esą Vallenbergą nužudė naciai ar vengrų fašistai, keršydamai už žydų gelbėjimą. Šios versijos laikomasi iki šiol. Tai Stalino laikais jokio Vallenbergo nebuvo, Chruščiovo — mirė širdies priepuoliu Lubiankoje, Brežnevo — nužudė fašistai. Visos trys versijos yra melas. Tiesą apie šį nusikaltimą žino Vladimiro ir Verchneursko bei Aleksandrovsko kaliniai. Tiesą žinau ir aš — iš pirmų šaltinių, t. y. iš daugybės kalinių, anksčiau sėdėjusių su Vallenbergu, kuriuos sutikau savo 15 metų kalinio kelyje.

Kai KGB nori išgaudinti tuos, kurie jį ieško, jie nusikaltimų pėdsakų, paskleidžia įvairiausių gandus. Gaila, kad tokios bolševikų taktikos auka yra Simonas Wiesenthalis, kuris rėmėsi pasakojimu asmenų, neva mačiusių Vallenbergą kažkokiuose "specialiuose lageriuose užsieniečiams". Tokių lagerių nebuvo ir nėra. Visi ypatingai svarbūs, slapti kaliniai laikomi specialiuose kalėjimuose — Vladimiro, Novočerskasko, Orlovsko, Verchneursko, Aleksandrovsko ir kituose. Nė vieno lagerio negalima taip izoliuoti, kaip kalėjimo.

Rašytojo žinios

Pirmą kartą sužinojau apie Vallenbergą iš žydų rašytojo Dovydo Vendrovskio 1951 m. lapkričio mėn. Verchneursko kalėjime. Vendrovskį perkėlė į mano kamerą, kur anksčiau sėdėjo jis, laisvosios Latvijos buvęs užsienio reikalų ministeris Muntersas ir Vallenbergas.

Vendrovskis pasakojo, kad su juo sėdėjo "labai įdomus ir retingas simpatiškas švedas, buvęs diplomatas Vallenbergas, "im-portuotas" (taip kaliniai vadindavo žmones, čekistų pagrobtus Vakaruose). Esą Vallenbergas kreipėsi į sovietų karinę valdžią, prašydamas leisti jam išsivežti supirktus maisto gaminius į išgelbėtiems žydams. Kitą dieną atvyko 5-6 sovietų karininkai ir pakvietė Vallenbergą pasikalbėti su juo vadu. Jis pasakojo turėjęs kažkokį "blogą nujautimą" nes pakviesti būtų pakakę vieno seržanto ar kareivio. Tačiau jis nuvažiavo.

Atvykus į vietą, jis buvo nuvestas į tuščią kambarį, kur iš baldų buvo tikrai viena taburetė. Karininkai dingio. Iš ten sausio 20 d. jis su vengrų grupe buvo nukrautas į Maskvą. Lubiankoje jis išsėdėjo apie metus "tardyme", o 1946 m. buvo pasiųstas į Čeliabinską srities

Verchneursko kalėjimą. Prieš išsiunčiant jam buvo paskelbtas užakinis specialaus teismo (OSO) nuosprendis, kad nuteistas kalėti 25 metus "už špionąžą".

Toliau Vendrovskis pasakoja, jog Lubiankoje Vallenbergas bandė įrodinėti tardytojams, kad jis tikrai gelbėjęs žydus nuo vokiečių. Vendrovskis, karčiai nusispysojęs, pasakė: kilnus švedas nežinojo, kad žydų gelbėjimas yra žymiai didesnis nusikaltimas nei špionąžas.

Su Latvijos ministeriu

Po septynerių metų kalėjimo likimas suvedė autorių su Muntersu, kuris patvirtino visą Vendrovskio pasakojimą ir jį papildė. Pasak Munterso, Vallenbergas ir Sovietų Sąjungos užimtos Karelijos pirmasis komunistų partijos sekretorius Kuprijanovas buvo nusiųsti į Irkutsko srities centrinį Aleksandrovsko kalėjimą. 1955 m. visi kaliniai buvo išvežti iš Aleksandrovsko ir paskirstyti į du kalėjimus — Vladimiro ir Novočerskasko. Prie Vladimiro grupės, kurioje buvo ir Muntersas su Vallenbergu, prijungė latvių pastorius Freisą ir Dumisą, lietuvių kunigą Mikalkevičių ir jauną simpatinę vaiką Jurijų Suchevičių, žinomo ukrainiečių veikėjo sūnų.

Vėliau jų etapas buvo nusiųstas į Vladimiro. Autorius, kaip "ypatingai pavojingas valstybės nusikaltėlis", sėdėjo atskiroje vienutėje su keturiais sargybinais. Jo sąlygos buvo palyginti patogios su tais, kuriuos perveždavo kaip pavojingus, pvz. "plepius" (str. 58¹⁰): juos sodindavo į tokią pat vienutę su 20-30 žmonių. Be to, vieton pašvinkusios žuvies, autorius gaudavo su sargybinais šilutis pietus.

Gruzino liudijimas

Vladimiro kalėjime į autoriaus kamerą atkėlė gruziną socialdemokratą Gogoberidzę, anksčiau sėdėjusį su Vallenbergu ir čekistu budeliu Mamulovu. Juodu dažnai matė pro langą vaikščiojančius kieme Vallenbergą ir Mamulovą. Jų korpusė taip pat sėdėjo Stalino velionės žmonos sesuo Eugenija Alilijeva, brolis Ordžonikidze ir kiti "ypatingai pavojingi".

Išėjęs iš kalėjimo, autorius 1967 m. aplankė Gogoberidzę, paleistą iš kalėjimo ir gyvenantį Tiflise. Ten jis pasakė, kad 23-čioje kameroje tebesėdė švedas Vallenbergas.

Neseniai pasirodė nauja žinia, kad 65 metų maskvietis Janas Kaplanas, pasodintas į kalėjimą už norą išvykti į Izraelį pas dukterį, 1975 m. vasarą matęs Vallenbergą Maskvos Butyrkų kalėjimo ligoninėje. Po dviejų metų jis buvo paleistas iš kalėjimo. Ramindamas dukterį, gyvenančią Tel-Avive, pasakė jai telefonu: "Nesirūpink mano sveikata. Sėdėjau tikrai dvejus metus ir gerai jaučiuosi. Butyrkų kalėjimo ligoninėje mačiau švedą, sėdintį jau 30 metų ir tai neblogai atrodantį".

Baigdamas, autorius kreipiasi į laikraščio skaitytojus, sėdėjusių sovietų kalėjime ir ką nors žinančių apie Vallenbergą, pra-nešti tai Švedijos vyriausybės konsului arba laikraščio redakcijai.

Paruošė: J. Str.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR SURAŠĖTE SAVO TESTAMENTĄ?
2. AR PRISIMINĖTE TESTAMENTE KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ?

Beveik šimtametei motinai

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

užgesus bei iškeliauvus amžinojone ramybėn, jos sūnams — kunigui PETRUI AZUBALIUI, JONUI su šeima ir kitiems giminėms bei artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą ir išlydime Velionę, jungdamiesi į bendrą liūdesį —

kun. Pr. Gaida
S. ir J. Andriuliai
G. ir V. Balčiūnai
F. ir V. Urbanai
Vyt. Kastytis

L. ir G. Kurpiai
G. ir J. Kaknevičiai
V. ir K. Ottai
I. ir H. Petkai
Br. ir S. Prakapai

MYLIMAI MAMAI

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus,

sūnūs — kun. kleboną PETRĄ AZUBALĮ, JONĄ AZUBALĮ su šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Anapilio Moterų Būrelis

A+A

EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus, jos sūnui kun. PETRUI AZUBALIUI, Anapilio steigėjui, ir giminėms reikiame giliausią užuojautą —

Anapilio Sodybos Korporacija

MYLIMAI MAMAI

A+A

a.a. EMILIJAI AZUBALIENEI

mirus, sūnūs — kun. P. AZUBALĮ — KLB Toronto apylinkės vicepirmininką ir JONĄ AZUBALĮ su šeima, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

KLB Toronto apylinkė

Padėka

A.a. Stasys Kunkulis

mirė 1979 metų sausio 13 d., 10 val. vakaro, Memorial ligoninėje, Niagara Falls, New York. Mirė po sunkios ir ilgos ligos, sulaukęs 70 metų amžiaus.

ir ilgos ligos, sulaukęs 70 metų amžiaus.

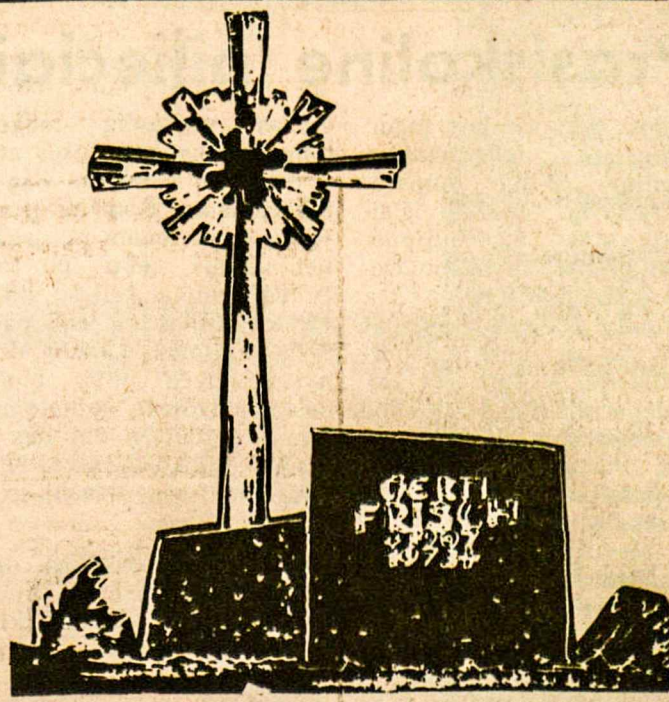
Nuoširdi padėka kunigui P. Azubaliui už maldas abu vakarus laidotuvių koplyčioje, už pamaldas šventovėje — kunigams P. Azubaliui ir kun. E. Jurgučiai, OFM. Dėkoju vargonininkui už gražias giesmes.

Ypatinga padėka kunigui P. Azubaliui, palydėjusiam velionį į amžino poilsio vietą — kapines. Esu dėkinga visiems atsilankiusiems koplyčioje, dalyvavusiems pamaldose šventovėje, už aukas š. Mišioms, atsiuntusiems gėlių, pagoduosius mane žodžiu.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams. Ypatinga padėka p.p. Karaliūnams už tokią didelę pagalbą bei globojimą mano mylimo vyro ir gyvam esant, ir šermenų metu. Labai ačiū p.p. Sabaliauskams, atvykusiems iš Čikagos palydėti mano brangaus ir mylimo vyro į paskutinį poilsio vietą — Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje.

Ypatinga padėka šeiminkams — E. Juknienei ir O. Metienei už šiltus ir skanius pietus bei malonų patar-navimą.

Nuliūdusi žmona Valerija

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistras darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

P. Amerikos vyskųpų suvažiavimo atidaryme Palafoxiano kunigų seminarijoje, Puebla mieste, popiežius Jonas-Paulius II tarė pagrindinį savo kelionės žodį. Jis pasidžiaugė, kad vyskupai susirinko ne kaip žinovų simpoziumas, ne kaip politikų parlamentas ar mokslininkų ir technologų suvažiavimas, bet kaip broliškas ganytojų junginys, kurio pareiga — mokymas tiesos. Tai ne žmogiška tiesa, bet tiesa, ateinanti iš Dievo ir teikianti tikrąją laisvę kiekvienai žmogiškai širdžiai. Ugdant krikščioniškąją Bendriją yra būtina ne tik skelbti Evangeliją, bet ir saugoti, kad pateiktamoji doktrina būtų tyra. Evangelijos skleidimas nebus tikras, jei nebus skelbiama tiesa, gyvenimas, pažadai, dangiškoji karalystė ir Jėzaus Nazaretiečio kaip Dievo Sūnaus paslaptis.

Esą dabar pasitaiko reiškinų, kad vietoj Dievo Žodžio skelbiamos įvairios teorijos bei spėliojimai. Kaikurte drįsta tokius spėliojimus skelbti tikintiesiems kaip krikščioniškąjį mokymą, kuriame kalbama apie Kristų tiktai kaip pranašą ir pamirštama ar net paneigiama jo dievybė. Kartais kalbama apie Kristų kaip politinę asmenybę — sukilėlį prieš Romos valdžią. Net jo mirtis pavaizduojama kaip politinis sankirčio išdava, tylosis praeinantis pro Jėzaus savanorišką gyvybės auką už žmonijos išganymą.

Pasak popiežiaus, Evangelija aiškiai nurodo, kad visa, kas veda ne Kristaus nurodyta žmonijos atpikimo linkme, yra pagunda. Todėl Kristus ir nepripažino Dievo dalykų maišymo su politinėmis pažiūromis. Jis pasmerkė smurtą. Jo tikslas — pilnutinis žmogaus išgelbėjimas atleidžiant, sutaukiant ir perkeldiant. Tad vyskupai negali tylėti, kai Evangelija yra dorkama. Kadangi Krikštų visi esame gimę Bendrijai ir esame jos maitinamieji sakramentais bei Dievo, Žodžiu, turime ją gerbti kaip Motiną, vedančią savo vaikus į dangiškąjį Tėvą. Tad II Vatikano santarybos dokumentai turi būti priimami šimtmečių K. Bendrijos tradicijos ir I Vatikano santarybos šviesoje. Popiežius pastebėjo, kad laikuriuose šio P. Amerikos vyskųpų suvažiavimo raštuose Dievo karalys-

tė minima atsietai nuo K. Bendrijos. Sudaromas ispūdis, jog Dievo karalystė pasiekiami ne tikėjimu ir įsijungimu Bendrijon, bet keitimu santvarkų ir įsijungimu į politinius bei socialinius sąjūdžius. Pamirštama, kad K. Bendrija yra sėkla ir pradžia Dievo karalystės žemėje.

Niekada nebuvo tiek daug prirašyta ir prikalbėta apie žmogų kaip mūsų šimtmetyje. Vis dėlto šis amžius kartu yra ir didžiausio žmonijos nuosmukio šimtmetis, kuriame žmogiškosios vertybės yra trypiamos po kojom daugiau nei anksčiau. Tai ateistinio humanizmo vaisius. K. Bendrija skelbė ir skelbia, kad žmogus yra Dievo atvaizdas ir todėl negali būti laikomas vien gamtos dalimi ar bevardžiu žemės grumsteliu. Tokia pilnutinė tiesa apie žmogų remiasi socialinis K. Bendrijos mokslas ir tikroji laisvė. Tokia tiesa vadovaujantis, žmogus nėra palenkiamas ekonominiams bei politiniams vyksmams, bet priešingai — tie vyksmai palenkiami žmogui.

Popiežius skatino vyskupus laikytis vienybės, kuri remiasi ne strateginiu išsikišavimu, bet kuri kyla iš augščiau. Ton vienybėn taigpi turi įsijungti visi kunigai, vienuoliai ir tikintieji. Vyskupai esą turi puoselėti bei ginti žmogaus kilumą, kuris yra pažeidžiamas, kai ne skiriama tinkamo dėmesio religinei, fizinei ir politinei žmogaus laisvei bei jo teisei į gyvenimą ir būtinai gyvenimui gėrybės.

Žmogaus kilnumas pažeidžiamas socialinėje plotmėje, kai paneigiama jo teisė dalyvauti bendruomenės sprendimuose ir naudojama prievarta bei fizinė ir dvasinė priepasada. Taipgi teisingai turi būti aiškinama žmogaus nuosavybės samprata, pabrėžiant, kad kiekviena privati nuosavybė savyje turi socialinį įpareigojimą.

Baigdamas savo kalbą, popiežius pabrėžė, kad krikščioniškojo išsilaisvinimo pagrinda glūdi išsilaisvinimas iš nuodėmės ir blogio. Galiausia popiežius prašė vyskupus savo svarstymuose ypatingai dėmesį kreipti į šeimą, kunigiškuosius pašaukimus ir jaunimą.

Kun. J. Stš.

Siaurumas daro priešais

KUN. DR. J. GRABYS

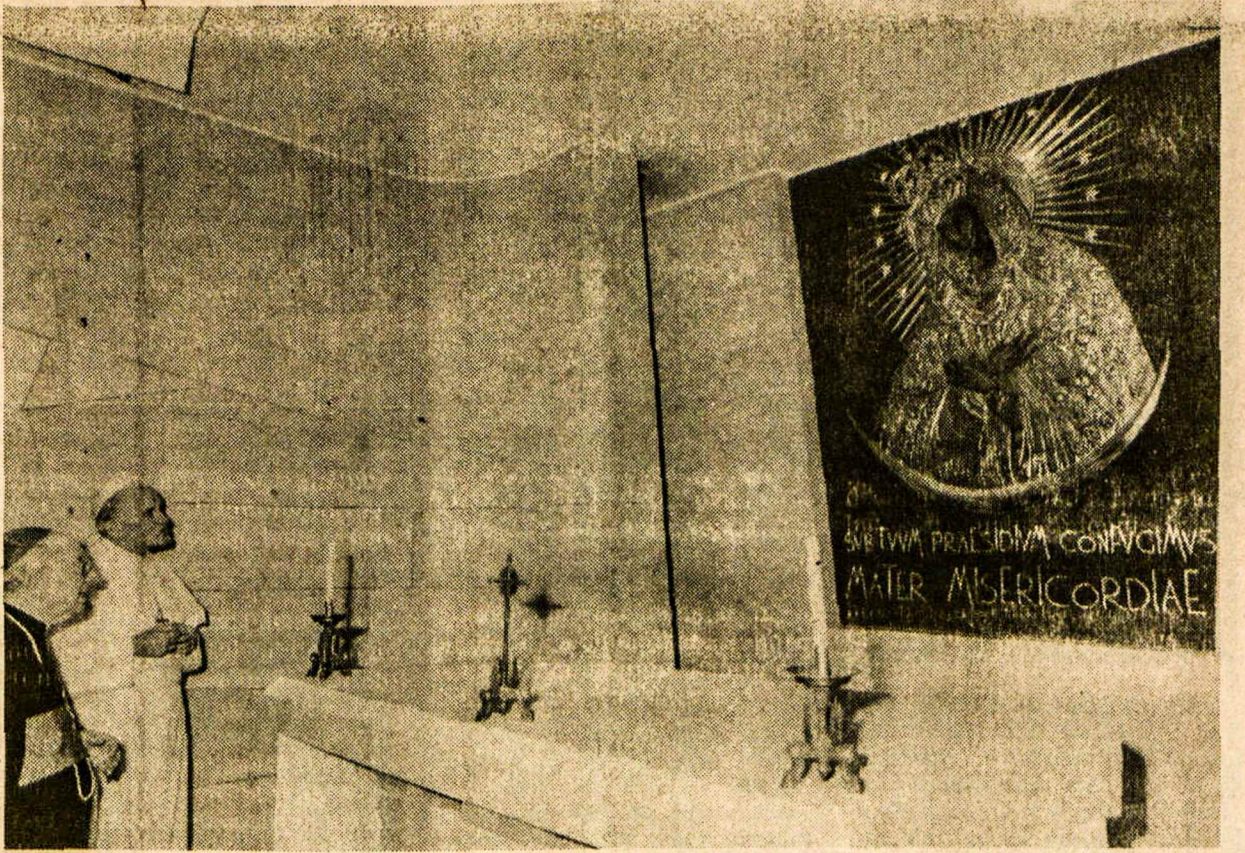
Jėzaus palyginimas apie dangaus karalystę su dirva, kurioje kartu su gera sėkla atsiranda ir raudgi, ir jo išaiškinimas gali būti lengvai pritaikomas ir mūsų lietuviškai dirvai.

Juk ir krikščionių tarpe buvo ir yra suskirstymo, trūksta vienybės. Per daugelį metų kiekviena krikščionių grupė save statė į šio Kristaus palyginimo „šeimininko tarnų“ vaidmenį. Kiekviena grupė ne tik siūlė, bet nesyki net emėsi iniciatyvos išrauti kitas krikščionių bendruomenes, kaip tas „rauges“. Tai darė ir net šiandien kaikur tebedaro, nors ir to paties palyginimo šeimininko perspėti palikti rauges kviečiuose iki pjūties. Tik pats šeimininkas, ne pjovėjai nuspręs, kurias rauges surišti į pėdelius ir atskirai sudeginti.

Po Vatikano santarybos nauja ekumeninė dvasia suprato aną šeimininko perspėjimą ir pradėjo nuosirdžiai siekti vienybės.

Juk tas palyginimas minimas „priešas“ — demonas, pasaulio dvasia ar koks kitas kiršijantis veiksnys neturėtų būti suplakamas su nuosirdžiais įvairių nuomonių ir idėjų žmonėmis. Tie, kurie mums atrodo „rauges“, nesyki gali būti patys geriausi „kviečiai“. Šiandien to atsinaujinusio ekumenizmo šviesos mums dažnai tenka prisipažinti, kaip labai esame klydę, nes neleidome sau patiems pažinti viso dieviškojo žodžio plotmės. Pasiremami tik to žodžio atplaiša, pasmerkdavom net ir tikrai nuosirdžius, Dievo malonės pilnus bei palaimą nešančius darbus, atliktus kitų krikščionių grupių, bendrijų.

Ekumeninė dvasia, nors ir nevisu plociu, mums parodė kelią į brolybę su visais krikščionimis, nors ir kažin kaip toli jie mums atrodė nutolę nuo Katalikų Bendrijos. Bet kartu ta pati dvasia skatina mus giliau pažinti ir mūsų pačių tikėjimą. Argi ne panaši ekumeninė dvasia turėtų būti puoselėjama ir mūsų lietuviškoje dirvoje?!

Popiežius Jonas-Paulius II lietuvių koplyčioje Sv. Petro bazilikoje Romoje stebi Aušros Vartų paveikslą ir lotynišką jo įrašą: „Tavo apgynimo šaukiamės, Gailestingumo Motina“
Nuotr. Arturo Mari

Dabarties kovotojai sostinės scenoje

Baltųjų Rūmų ir valstybės departamento atstovai Lietuvos nepriklausomybės minėjime

Mūsų bendradarbio pranešimas
iš Vašingtono

Vašingtono ir apylinkių lietuvių bei jų draugai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šventę minėjo vasario 11 d. Minėjimas, rengtas LB Vašingtono apylinkės valdybos ir Lietuvos vyčių, įvyko Georgetowno jėzuitų universiteto salėje, aka demiškoje aplinkoje. 400 dalyvių gal trečdalis sudarė lietuviškas, o likę visi ar mažai bekalbantieji (kad jie į minėjimą atėjo padėkta Lietuvos vyčiams). Daugiau Lietuvos atstovus Vašingtono dr. S. Bačkis su žmona, Baltųjų Rūmų atstovė V. Mongiardo, Valstybės departamento atstovas T. D. Longo su žmona, Jungtinio Baltiečių Komiteto atstovas Maida Kari, III Lietuvos respublikos prezidento dr. K. Griniaus našlė, pirmasis Lietuvos savanoris ir laikinosios vyriausybės ministras pirm. plk. K. Skirpa ir daug kitų.

Garsėjanti Lietuva

Minėjimas pradėtas prasminga kun. dr. T. Žiurailio invokacija lietuvių kalba. Nuo scenos žvelgė portretai kovotojų už tautos, tikinčiųjų ir žmogaus teises — R. Kalantos, Vl. Lapienio, kun. A. Yliaus, B. Gajausko, kun. Alf. Svarinsko, V. Petkaus, N. Sadūnaitės, P. Pluompos ir A. Terlecko. Jie buvo gražiai lanku sustatyti aplink kalbėtojų tribūną. Skautai įnešė vėliavas, o sol. E. Jurgėlaitė, akompanuojant D. Čampienę, sugiedojo JAV himną. Oficialiai programai anglų kalba vadovavo Lietuvos vyčių Vašingtono kuopos pirm. adv. E. Račkauskas. Lietuvos atstovus Vašingtono dr. S. Bačkis perskaitė valstybės sekretoriaus C. Vance'o pasirašytą bei Lietuvos atstovų atsiųstą sveikinimą ir trumpame žodyje priminė, jog Lietuvos ir lietuvių vardas gal niekad taip garsiai neskambėjo pasaulyje, kaip dabar, kai lietuviškai prabyla net popiežiai. Lietuvos atstovas pabrėžė, jog Lietuvos vardą į pasaulinę plotmę išskėlė tie žmonės, kurie tautoje kovoja už žmogaus teises, tikinčiųjų ir Lietuvos laisvę.

Svečiai ir šeimininkai

Baltųjų Rūmų atstovė V. Mongiardo perdavė prezidento J. Carterio sveikinimus ir užtikrinimą, kad JAV ir toliau tės Lietuvos inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažinimo politiką. Tą patį patvirtino ir po jos kalbėjęs valstybės departamento atstovas T. D. Longo. Jungtinio Baltiečių Komiteto atstovas Maida Kari sveikinime pastebėjo, kad pasisakymo už žmogaus teises permaža, didžiųjų valstybių vyriausybės turi pasisakyti ir už laisvą tautų apsisprendimą.

Po oficialiųjų atstovų sveikinimų LB Vašingtono apylinkės v-bos pirm. dr. S. Naujokaitis anglų kalba visus supažindino su biografijomis tų kovotojų už žmogaus ir tautos teises, kurių dideli portretai išrikiuoti scenoje. Pristatymas buvo ir įspūdingas, ir efektingas, nes pranešėjas paskelbė jų suėmimo datas, už ką buvo suimti, kur dabar kalinami. Priminė R. Kalantos auką Kaune, priminė kunigų Viliaus ir Svarins-

ko kančios kelią ir dabartines jų pastangas, nes kun. Svarinskas yra Lietuvos tikinčiųjų teismams ginti komiteto narys.

Politinė perspektyva

Minėjime kalbėjo du paskaitininkai: inž. L. Grinius, III Lietuvos respublikos prezidento dr. K. Griniaus sūnus, ir politinių mokslų profesorius dr. T. Remeikis, specialiai pakviestas iš Čikagos. Inž. L. Grinius kalbėjo lietuviškai, o dr. T. Remeikis angliai, apžvelgęs pasaulio situaciją, padėję Sovietų Sąjungoje ir disidentų veiklą. Tai buvo pilna to žodžio prasme akademinė paskaita, labai tikusi augštiesiems svečiams ir mūsų jauniems akademikams, kurių nemažai minėjime dalyvavo. Inž. L. Grinius siūlė naujas formas, efektyvius žygius siekiant tautai laisvės.

Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu.

Skaidrių montažas

Mininėje programos dalyje atsisakyta solistų ar deklamatorių, bet norėta Lietuvą prikelti vaizdinėmis priemonėmis. Iš Bostono pakviestas skaidrių specialistas ir menininkas P. Krukonis pademonstravo skaidrių montažą „Mano Lietuva“. Kad dalis minėjimo dalyvių nesusidarytų kreivos nuomonės, prieš skaidrių rodymą LB Vašingtono apyl. v-bos vicepirm. E. Bradūnaitė taikliai abiem kalbom paaiškino, kad šios dvi apnos programa buvo skirta Lietuvos disidentams, ir prašė tai gerai prisiminti. Bet ji taip pat prašė prisiminti, kad tai, ką mums Dievas davė, okupantas dar neviską spėjo sudarkyti. „Mes nematysim šiuose vaizduose disidentų, — tęsė E. Bradūnaitė, — bet visur jausime jų dvasią“.

P. Krukonio „Mano Lietuva“ tikrai įspūdingas ir meniškasis skaidrių montažas. Jis išplaukia iš Krukonių šeimos, giminės ir paliečia įvairias Lietuvos dalis, tik be sovietinių statybų, be naujųjų Lietuvos miestų rajonų. Skaidrėse Lietuvos istorija su pilimis ir dar išlikusių pa-

minčių detalėmis, šventovės, provincijos vaizdai ir dabartinio Lietuvos kaimo žmonių gyvenimo akimirkos.

Atrodo, kad meniškasis skaidrių montažas „Mano Lietuva“, palydimas eilėrašciais, atitinkamomis prozos ištraukomis, daugumai paliko gerą įspūdį, nes, paskutiniam Lietuvos vaizdai dingus iš ekrano, salėje pasipylė plojimų banga.

Po minėjimo

Dauguma minėjimo dalyvių džiaugėsi, kad pats minėjimas buvo originalus, įdomus ir gerai suplanuotas. Miela, kad jau ni LB Vašingtono apyl. valdybos nariai palaiko artimus kontaktus su Lietuvos vyčiais, kurių eilėse rikiuojasi ankstyvesnės emigracijos vaikai bei vaikaičiai ir kartu dirba lietuviška darba. Todėl ir dalyvių skaičius minėjime gerokai padidėjo, nes per Lietuvos vyčius į minėjimą atsilankė nemažai ir tų, kurie lietuviškai gal jau nebemoka, bet jaučiasi esą lietuviai ir, kai atsiranda reikalas, kartu su kitais pakelia balsą už Lietuvą ir lietuviškus reikalus.

Lietuvos nepriklausomybės suakčiai paminėti Vašingtone buvo dar eilė įvykių: Lietuvos nepriklausomybės paminėjimas JAV atstovų rūmuose ir senatėje, vasario 16 d., 2 v. p. p., susitikimas su senatoriais ir kongreso atstovais, už Lietuvos laisvę žuvusio amerikiečio leit. Harris pagerbimas Arlingtono kapinėse, specialios radijo programos amerikiečių stotyse ir vasario 18 d. pamaldos už Lietuvą Sv. Mato katedroje, Vašingtone.

Vasario 12 d., minint T. Kosčiūškos gimtadienį, prie jo paminklo, esančio parke skersai gatvės nuo Baltųjų Rūmų, lietuvių ir lenkų atstovai padėjo vainiką. Iš lietuvių žodį tarė rašyt. K. Almenas. Šioje šventėje iki šiol dalyvavo tik amerikiečiai ir lenkai. Šiais metais pirmą kartą pasirodė ir lietuviai.

• Būki tylus, ir žmonės manys, kad esi filosofas (Lotynų posakis).

Toronto Maironio mokyklos mokiniai, perskaitę Lietuvos Chartą Vasario 16 minėjime Anapilio salėje. Iš kairės: Tomas Rimkus, Aldona Sendžikaitė, Leta Vaitonytė, Donatas Balaišis
Nuotr. V. Maco

Trisdešimt metų Sibire

“Be jokios ramios valandėlės traukiu jungą Rusijos valdose”

(...) Bemaž visus, su kuriais teko 1958-1961 m. bendras vargas vargti, prisimenu ir juos nešioju širdyje. Tik Dievas žino, kiek jų dar prisimena mane. Bet tas ir nėra svarbiausia. Svarbu, kad jie būtų geri žmonės ir gerai, laimingai gyventų. Aš nuo 1961 metų sausio 30 d. iki 1974 balandžio 1 d. pabuvau “zebrų” karalystėje. Nežinau, ar dėl pablogėjusios mano sveikatos (mat, drėgnose ir suspausto kameroje pradėjo tinti kojos...) mane pervedė į lengvesnio režimo lagerį. Iš čia į kitą, o iš ten dar į kitą, bet vis su mažiau žmonių ir mažesniu plotu gyvenvietėse. Ir nauda tik tokia, kad esame neužraktose kameroje, su langais be grūtų ir uniforma kitokia — ne raištuoti. Žodžiu — nieko gero. Visur jaučiasi kryptis į blogą. Bet tos kasdieninės duonelės kol kas užtenkam. O buvo dieny, kada duona sotindavomės tik sapne.

Klausiate, ar galima siųsti pinigų ir ar už juos galėtume ką nors nusipirkti. Pinigus galima siųsti, bet mes jų nematome ir jų panaudoti negalime daugiau kaip 7-9 rb. per mėnesį lagerio parduotuvių. O kas administracijai kuo nors nusikalto arba neišdirbo normos, tai tam atima teisė naudotis krautuve dalinai ar net visiškai.

Prie darbo verčia visus. Invalidadams specialiai prirašoma, kuris kiek gali dirbti valandų. Pvz., man prirašyta, kad privaliau dirbti 6 valandas, o tikrovėje išdirbama daug daugiau. Žinoma, darbas ne po laukus, ne po miškus, bet įtampos užtenka. O svarbiausia, kad visą laiką būtume užimtas. Taigi apsiėmėm pinigų dar uždirbu. Kaip toliau seksis tas darbas ir uždarbis, sunku pasakyti, nes jau nuo 1947 m. balandžio 12 d. be jokių atostogų, be jokio “remonto”, be jokios ramios valandėlės traukiu jungą Rusijos valdose. O dar koks maistas už tą darbą? Koks užlaikymas?!

Možė įsakė žydams dirbantiems jaučiams neužiūsti snukių (mat, alkani gyvuliai prabėgom pagriebdavo tai šieno kąsnį, tai kukurūzų vieną kitą varpą). O čia naujosios civilizacijos ir žmoniškumo skelbėjai dar visiškai priešingai: išleidžia visokias “naujas konstitucijas”, o

Laureato belaukiant

“Draugo” romano konkurso premija bus įteikta Detroit

AL. GIMANTAS

Visada yra mieli ir laukiami susitikimai kūrėjų su juos remiančia, suprantančia ir primančia auditorija. Kai kalbame apie rašytojus, vertiname tą glaudų ryšį, kurį sudaro tiesioginė ir abipusė pažintis su skaitytojais. Vadinasi, iš tokių susitikimų laukina abipusė nauda tiek rašančiam, tiek ir jį skaitančiam. Todėl remtinis pastangos kiek galint dažniau draugėn suvesti rašytoją — autorių su jo knygos ėmėju — skaitytoju.

Naujų knygų sutiktuves bei sudarymas sąlygų rašytojui pabendrėti su dailiojo žodžio mėgėjais turėtų būti skatinamas ir neolatinis reiškinys visų lietuviškojo kultūrinio gyvenimo mozaikoje. Kiekviena tokia artima tarpusavė pažintis praturtina abi puses.

Itin gaila, kad tokie kultūrinio gyvenimo bykstelėjimai atkreipia dėmesį tik vidurinėsios ir vyresniosios kartos tautiečių. Bet ar reikia stebėtis iš visuomenės, kuri yra nusistačiusi prieš humanitarinių mokslų šakas savajam jaunimui ir skatina studijuoti tik “praktiškas” sritis, kaip medicina, inžinerija, verslas? Todėl nederėtų pikintis, jei rašytojų susitikimai (literatūrinės popietės, vakaronės, autoriniai vakarai, dailiojo žodžio recitaliai) dažniausiai vyksta be jaunosios kartos dalyvių. Drauge betgi iškyla klausimas: kas bus, kas išliks ir kaip dar ilgai išvysime gyvuos lietuviškoji grožinė literatūra? Braukiant šalin tokias pilkas mintis, bent šiandien dar galime džiaugtis, kad mūsų minimi susitikimai dar galimi.

Vis dėlto ir šio reiškinio (kol kas dar teigiamo) nereikėtų perversinti ta prasme, kad mūsų literatūrinio gyvenimo besidominčių nėra jau toks didelis būrys. Todėl tenesipiktina tie mūsų šaliai dailiojo žodžio meistrai, susitikimo metu išvydę

jos dar lydimos slapto, niekur neskelbiamų, išskyrus mūsų barakų koridorius, instrukcijų, kurios užriša mūsų burnas, kad būtume alkani, kad nekaltbėtume, neaimanuotume. Bet žmonės, suskaldyti, supjudyti, išmėnti mažomis grupelėmis, uždaryti neprieinamuose “šuliniuose”, ir kenčia, ir tyli. Tyliu ir aš, bet aš tikiu Apvaizda. Be Jos ir plaukas nenuslenka. Ir “fiat voluntas Tui!” “Nėra blogo, kuris neišeitų į gera”. Laisvė brangi.

Nei knygų, nei žurnalų, nei laikraščių banderolės nepraleidžiamos. Nieko negalima siųsti ir gauti, išskyrus dvi po 1 kg svorio banderolės ir 1,5 kg siuntinį per vienus metus. Laikraščius ir žurnalus galima išsirašyti už savo pinigų per lagadministraciją. Bet mūsų išsirašytoji spauda gana dažnai dingsta, o veik visuomet vėluoja. Net baisu: geros knygos mes jau seniai nematome — anei druko, anei rašto mums turėt neduoda. “Tegul, sako, bus Lietuva (kalninai) ir tamsi, ir juoda (atsilikę ir su-trypti)”.

Buitinė priežiūra irgi labai menka. Visų sunkumų bei trūkumų ir neišvardinsi. Medicininė priežiūra bloga, vaistinėse dėl mūsų veik nieko nėra. Jau nuo seniai mane vargina kojų nuospaudos. Net “saldu” darosi prisiminti batą, o išsigydyti čia nėra kuo...

Bet aš neturiu nei žmonos, nei mamos. Gera, kad pasaulis yra ne be gerų žmonių. Vienas vienai, kitas kitaip, — taip gerų žmonių parama bei malda ir įpusė jau 31-sius kalnimo metus. Ir jau beliko 40 su puse metų. 1982-siais spalio 30 d. baigsiu užkariautojui atiduoti nekalto baisią duoklę.

Bet reikia baigti, nes mūsų “šulinio” augštos tvoros laiškas gali neperlipti. (Prašo leikopastitarius nuospaudoms gydyti, vokus, tušinukų, saldinačių “Karvutė” — tokio ženklų. . .)

“Tikėkit, kad visa tai rašau ir raustu kaip virtas vėžys... Labiausiai prašau prisiminti mane “savą” maldose Viešpačiui prie Jo altoriaus.

Prašau sveikinti sutiktus bendrus pažįstamus”.
1978. V. 19 Petras Paulaitis
“LKB Kronika 35 nr.

prieš save ne šimtus, bet tik kelias dešimtis dalyvių. Viena yra tikra — tie visi atvykę yra nuosirdūs, tikri lietuviško rašto ėmėjai, rėmėjai ir skaitytojai. Kiekvienas rašytojas, stovėdamas prieš tokią auditoriją, gali neabejoti — jis tikrai yra artimi ir jį suprantančių bičiulių aplinkoje! Ir jei mūsų kūrėjai reikalinga moralinė atsvara, supratimas ir parama, tokiam susitikime jis ją neabejotinai ir randa. Jame pergyvenamos kūrybiškos akimirkos.

Su tokia nuotaika Detroito — Windsorio ir apylinkių lietuvių pasitikti torontietį daugkartinį laureatą, naujasiojo “Draugo” romano konkurso laimėtoją Juozą Kralkauską. Su rašytoju mane supažindino 1978 m. vasaros pabaigoje Toronto Maple Leaf Gardens vestibulyje domininkonas kun. T. Žiuraitis. Tada dar nebuvo žinoma, kad šiemetinės premijos įteikimo iškilmes bus Detroito Kultūros Centre kovo 25 d. Į šią literatūrinę popietę galima žvelgti ir kaip į Toronto-Detroito lietuviškų kolonijų suartėjimo šventę. Miela mums, netolimiems kaimynams, džiaugtis rašytojo J. Kralkausko pripažinimu, kuris kartu turėtų būti laikomas ir torontiečių lietuvių kultūrinį sluogsnių laimėjimu. Bet pats svarbiausias laimėjimas — tai naujas ir brandus įnašas bendron lietuviškon literatūrai!

• Juo mažiau žmogus galvoja, juo daugiau kalba (Montesquieu).

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaužgotos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Lietuvos konsulas Klevelande

AURELIJA BALASAITIENE

Vasario 16 minėjimo proga į Klevelandą atvyko iš Los Angeles generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas, pagrindinis minėjimo kalbėtojas.

Pamaldų pradžioje garbingasis svečias, lydimas tautiniais drabužiais apsirengusių birutiečių ir uniformuotų šaulių su vėliavomis, atnešė ir padėjo ant altoriaus Lietuvos partizanų vėliavą. Po pamaldų aš turėjau garbę su juo pasikalbėti.

Pokalbio metu teko pamatyti ir jo konsulinis kredencialus. Tai tapatybės dokumentas su nuotrauka ir oficialiu titulu, liudijantis jo konsulinį statusą. Vienas jų išduotas JAV Valstybės Departamento. Antrasis pažymėjimas, kurį reikia atnaujinti kasmet, išduotas Los Angeles apskrities šerifo įstaigos. Toji garbinga tarnyba nėra atlyginama, tačiau ji duoda jam teigiamą turėti specialias konsulinės plokštes ant automobilio, teikiančias automobilio apsaugos ir pastatymo privilegijas prie aerodromų, valdinių įstai-

4000 velnių Kaune

Kanados dienraštis "Winnipeg Free Press" š. m. vasario 13 d. laidoje išspausdino AP spaudos agentūros informaciją apie dail. A. Zmuidzinavičiaus velnių statulėlių rinkinį šia antrašte: "4000 little satans make ancient city a devil of a town" (4000 velniukų seną miestą daro velnišku). Pasak informacijos, tas rinkinys esąs idomiausias folklorinis rinkinys šioje Baltijos valstybėje. Jo pradininkas A. Zmuidzinavičius ėmęs rinkti velniukų figūreles 1906 m. Tų metų birželio 13 d. užėjęs lietuvis kunigas ir bandęs netikinti dailininką atversti, kad pradėtų lankyti pamaldas. Bet dailininkas nesutikęs. Tada kunigas įteikęs jam drožinį — besijuokiančio velniuko statulėlę ir taręs: "Tai būkite bent velnio draugu". Dail. A. Zmuidzinavičius, kuris jau turėjo 22 įvairias statulėles, pradėjo rinkti velniukus. Kai jis mirė 1966 m., sulaukęs 90 metų amžiaus, jau turėjo 260 įvairaus dydžio velniukų. Po jo mirties Lietuvos vyriausybė perėmė minėtą rinkinį ir perkėlė į memorialinį A. Zmuidzinavičiaus muzėjų. Prie jo įėjimo stovi akmeninė velnio skulptūra, žvelgianti į lankytojus, kurią kasdien praeiopa 2000.

Dabar muzėjus esą plečia rinkinį, telkdamas velniukus ne tik iš Sov. Sąjungos, bet ir iš viso pasaulio. Įvairių kraštų lankytojai atsiunčia velnio statulėlių. Pvz. vienas britas atsiuntė velniškai atrodančią mažą mergaitę su įrašu: "Geros mergytės galbūt eina į dangų, bet blogos eina visur". Viena statulėlė gauta iš Japonijos. Ji esanti panaši į Meduzą, į kurią pažiūrėję, lankytojai vyrai sako: "Ji atrodo kaip mano uošvė!"

Minėtąją AP informaciją išspausdino ir kiti laikraščiai Kanadoje bei JAV-se. Pvz. Hamiltono, Ont., dienraštis "The Spectator" vasario 13 d. ją išspausdino su didele antrašte "It's hellueva collection for this Lithuanian town" (pragariškas rinkinys šiame Lietuvos mieste). Čia išspausdinta versija yra pilnesnė ir iliustruota viena didoka besišypsanti velnio nuotrauka. Vienas dienraščio skaitytojas, atsiliepdamas į tą rašinį, parašė redakcijai laišką, kuriame cituoja jo sakinį, esą daugelis Lietuvoje tiki, jog renkantieji velnius praturtėja, tampa galingais, ir priduria: "Netiesa, kad daug lietuvių gerbė velnius ir jų tarnus; aš tikrai nuoširdžiai užtikrinu reporterį ir "Spectator" skaitytojus: jei lietuviai kada nors ir tikėjo į velnius, tai tikėjimo netekę okupavus jų šalį rusams." A.

Kanados Lietuvių Fondas baigia surinkti \$100.000 jamžinimui Romo Kalantos, kuris pavergtį Lietuvoj paaukojo savo gyvybę, šaukdamas "Laisvės Lietuvai". Šiam \$100.000 užbaigtį trūksta tik \$775. Fondas kviečia jautriuosius išsvijus lietuvių, pagerbiant Romą Kalantą, padaryti Fondui įnašą šimtą tūkstantinei užbaigti ir pradėti kitai šimtą tūkstantinei kitam Lietuvos kankiniui pagerbti, kurio vardą Fondo taryba parinks.

• Be lietuviškos spaudos nebūs sąmoningas tautos.

gu ir ypatingų įvykių atvejais. Jis priklauso Los Angeles konsuliniam korpusui ir bendradarbiauja su kitų valstybių konsulais. Idomu buvo patirti, kad asmeniškai pažintis ir draugystė su įvairių kraštų atstovais dažnokai turi teigiamos reikšmės ir tokiu atveju, kai atstovaujamo krašto vyriausybė nebeįpažįsta nepriklausomos Lietuvos atstovų.

Vytautas Čekanauskas, ilgus metus aktyviai veikęs visuomeniniame lietuvių gyvenime (per 10 metų ALToje, BALFe, dėsčių lituanistinėje mokykloje), buvo vienas iš kelių kandidatų tom pareigom. Moraliai paremtas savo šeimos, skatinamas įtakingų asmenų, jis tas pareigas sutiko perimti. Ne tik mūsų visuomenės veikloje jis aktyviai reikšėsi — buvo žinomas ir Los Angeles miesto sluoksniuose kaip efektingas organizatorius. Rengiant 1976 m. JAV 200 metų nepriklausomybės festivalį, Vytautas Čekanauskas buvo etninių grupių festivalio komiteto pirmininku.

V. Čekanauskas konsulu buvo paskirtas mūsų diplomatinės šešos Stasio Lozoraičio 1977 m. rugpjūčio mėnesį. Tuo pačiu metu buvo paduotas pareikšimas Valstybės Departamentui. Oficiali pripažinimo data yra 1977 m. spalio 6 d., nors neoficialiai tas pareigas jis jau buvo pradėjęs eiti. Gavus oficialų pripažinimą, reikėjo kredencialus pristatyti Kalifornijos valstijos sekretoriui, Los Angeles miesto burmistrui ir kitom administracinėm įstaigom.

Nors dabatinei Lietuvoje politinei padėčiai esant mūsų konsulatų paslaugos yra ribotos, tačiau Amerikoje gyvenantiems lietuviams jie ne tik reikią mūsų simbolinį nepriklausomybės tęstinumą, bet ir teikia pagalbą tam tikrais atvejais. Konsulas turi teisę išduoti nepriklausomos Lietuvos pasus, tvirtinti dokumentus, vertimus ir t. t. Tačiau Vytautui Čekanauskui teko padėti lietuviui, prašančiam Amerikos pilietybės, nes buvo daromi burokratiški ir nepagrįsti sunkumai.

Džiugu buvo pasikalbėti su konsulu, kuris savo amžiumi jau atstovauja jaunesnei lietuvių kartai. Jo asmenyje dar gyva lietuvių kaip valstybės. Jame jungiasi nepriklausomos Lietuvos tęstinumo dvasia ir dabartinio gyvenimo realybė.

MYLIMAI SESERIAI

Lietuvoje mirus,

AUGUSTINĄ VENCKŲ ir visus jo artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

O. ir J. Inčiūros
E. ir J. Bukšaičiai
M. Adamavičienė
B. ir J. Maziliauskai

Pranešimas

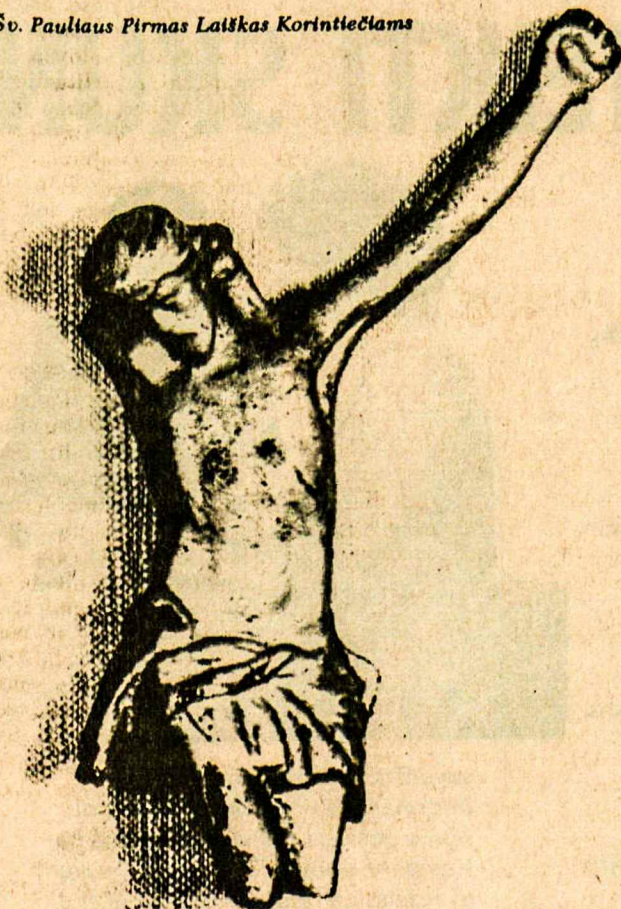
A + a inž. Zigmas Plioplys

mirė 1979 m. sausio 21 d. Lenkijoje. Palaidotas Wroclawe. Liūdesyje paliko mylimą motiną, 75 m., žmoną Janinę, dukrelę, 5 m., seseris — Zosę, Eleną, Birutę, Stasę ir kitus gimines bei draugus.

Išsėkis Zigmelį, Viešpaties ramybėje!

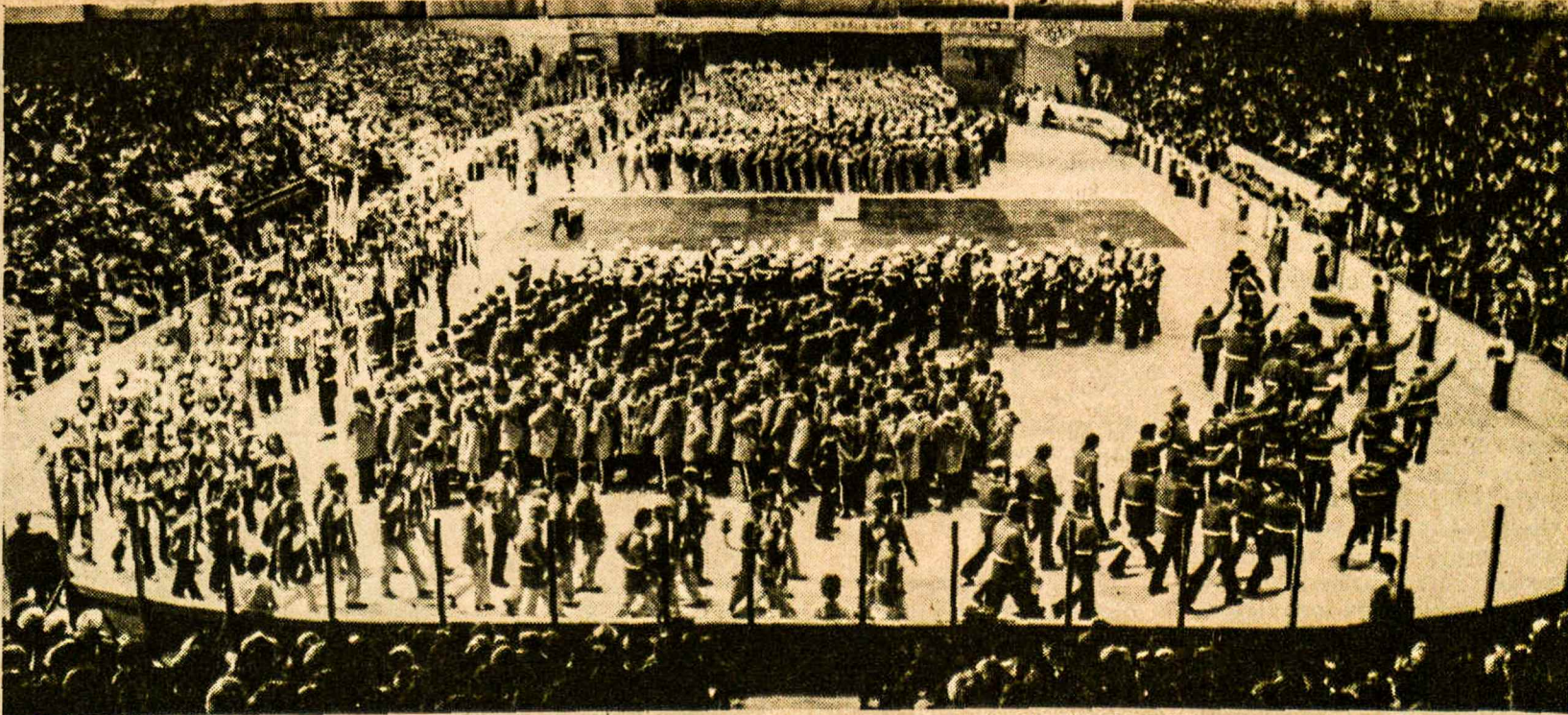
"... Jei kenčia vienas narys, su juo kenčia visi nariai.
... Jūs esate Kristaus kūnas ir atskiri jo nariai ..."

— Sv. Pauliaus Pirmas Laikėtas Korintiečiams

Bedieviams naikinant kryžius Lietuvoje, ši Kristaus kančia rasta ir pasiekė vakarų pasaulį ...

"Būkite
mano rankos
ir
mano kojos!"

Kanados žiemos sporto žaidynių atidarymo iškilmė Brandone, Manitoboje

Nuotr. Jeff Debooy, "Winnipeg Tribune"

Kanados žiemos sporto žaidynės Manitoboje

EV. FEDARAS,
Winnipeg, Man.

svečius. Jie visi buvo apsirengę žaidynių uniforma — vienodais kaklaraikščiais ir švarkais.

Sniegu apklotame Manitobos provincijos 36,000 gyventojų miestelyje Brandone įvyko Kanados žiemos žaidynės. Key-stone arenoje, talpinančioje 6000 tūkstančius žmonių, išsiri-kiavo 1700 sportininkų iš 10 Kanados provincijų ir dviejų šiaurės teritorijų. Jie rungtyniavo 18-koje sporto šakų dvi savaites. Kiti 1000 sportininkų suvažiuos vėliau. Šitokios žaidynės yra geras pasiruošimas tarptautinėms sporto rungtynėms.

Žaidynių atidarymo iškilmės su retkarčiais naudojama prancūzų kalba užtruko 2,5 valandos. Meninė programa (dainos ir šokiai) buvo atlikta daugiausia vietos jaunimo. Išpuodingas buvo orkestras ir Brandono mokinių choras. Dalyvaujantys sportininkai buvo apsirengę gražiomis uniformomis. Gal blogiausiai atrodė Albertos sportininkų apranga. Keturi iš jų įnešė žaidynių vėliavą (dešimt stačių brūkšnių rutulio pavidale, sujungtame su klevu lapu), nes paskutinės žiemos žaidynės buvo 1975 m. Lethbridge, Alta. Šioms žaidynėms buvo ruošiasi per paskutinius dvejus metus.

Iškilmės prasidėjo keliom karietom įvežant garbinguosius

Manitobos premjeras Sterling Lyon įžanginėje kalboje palinkėjo sėkmės sportininkam rungtyniaujant, kad "šios žaidynės būtų tokios įžymios, kad pagęjtų užtemdyti net saulės užtemimą". Mat, Brandonas yra centre to tako, kuriame buvo geriausiai matomas visuotinis saulės užtemimas š. m. vasario 26 d.

Kanados min. pirm. P. E. Trudeau prie savo sveikinimo pridėjo linkėjimą, kad visi kanadiečiai būtų vieningi ir darbštūs, nes kitaip gresia išnykimas. Pavyzdžiui paminėjo Manitobos provincijos ženklą stumbrą, kuris moderniais laikais buvo beveik išnaikintas. Bet dabar jie vėl pamažu daugėja, nes yra atsparūs, be to, jais visi susirūpino. Jis taip pat šias žaidynes oficialiai atidarė.

Liepsnojančių deglų įnešė bene jauniausia žaidynių dalyvė, 13 metų T. L. Josephson, kuri uždegė žaidynių ugnį (degs per visas žaidynes). Ji 1975 m. Lethbridge žaidynėse pasižymėjo kaip gabi ledo čiuožėja. Žaidynių priesaiką perskaitė D. Mitchell angliškai, R. Piche — prancūziškai.

Brandonas, apylinkėse gyvenantis ir dabar tebegyvena nemažai

Prancūzų festivalis

Kita kiek skirtinga šventė — "Festival du Voyageur" (keleivio festivalis) buvo surengta Winnipege. Tai šventė, panaši į Kvebeko miesto karnavalą, rengiama jau daug metų vietos prancūzų kilmės gyventojų. Jų daugiausia gyvena Winnipeg miesto dalyje, vad. St. Boniface. Vasario 11 d. buvo šio festivalio pradžia su parada per šią miesto dalį. Išties savaitę, ypač vakarais, čia lankėsi daug žmonių. Įvairios lenktynės, šokiai lauke ir kt. buvo

"Voyager Parke", o kiti pasirodymai bei pramogos — kito-se miesto dalyse.

St. Boniface gatvėse buvo padarytos iš nudažyto ledo didžiulės statulos. Gaila, kad keletą jų iš antradienio į trečiadienį naktį kažkas sunaikino. Gal dėl to, kad tos skulptūros buvo įždžiančio pobūdžio. Pvz. viena jų vaizdavo varlę, laikančią Kanados vėliavą.

Ateinančią vasarą, kurioje prancūzų rajono gyventojai norėtų dalyvauti kasmet organizuojamoje Folkloramoje — tautybių savaitėje. Ten būna per 30 grupių; su prancūzais tas skaičius dar padidėtų.

Padėka

Visi mes esame Augščiausiojo valioje. Norim ar nenorim. Mes visi tai pajuntame, kai mylimajam skiriamos gėlės, maldos ir amžinasis poilsis.

Ačiū visiems, kurie dalyvavote mūsų žmonos, močiutės, mamytės ir dukros

a.a. Elenos Viltrakytės-Augustinavičienės

netekimo pergyvenimuose maldomis, užuojautomis, aukomis, į ką lankėte sunkios ligos metu ir palydėjote į amžinąją ramybę.

Prisikėlimo tikėjime —
Vyros, mama, dukros
ir visi žemos artimieji

— Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

"Mes prašome mūsų užsienyje gyvenančių brolių lietuvių... parodyti daugiau rūpestingumo, meilės, dvasinės ir medžiaginės pagalbos, ypač katakombinėse sąlygose gyvenančiai mūsų Katalikų Bažnyčiai..."

"Matai, koks mūsų gyvenimas, metai nerimo, metai kratų, metai areštų. Ar mes susitiksim? Kas mūsų laukia rytoj? Viskas Dievo rankoje, bet mums gera, mes darome naudingą darbą, sėjame tėvynės meilę, neleidžiame pamiršti, kad lietuvis laisvas gimė ir laisvas mirs!"

Gal man reikės apleisti tėvynę, bet aš čia jaučiuos labai reikalingas: čia mano draugai, čia mūsų vargai, mūsų persekiojimai, mūsų darbas.

Būna ir sunkių valandėlių, bet jos praeina, pagaliau ir nelaimės mūsų žinomos... Apsvarstome... areštas... analizė...vėl darbas. Už klaidas mokame labai brangiai, už pasitikėjimą kartais — laisve. Bet, kaip Maironis sakė,

'NEBEUŽTVENKSI UPĖS BĖGIMO!'

— Laiškas iš Lietuvos

PRAŠOME DOSNIAI AUKOTI LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINEI ŠALPAI PER SAVO PARAPIJĄ, KUR TAI NEJMANOMA, PRAŠOME SIŪSTI AUKAS ŠIUO ADRESU:

Lithuanian Canadian
Catholic Council arba
1011 College St.
Toronto, Ont. M6H 1A5

Lithuanian Catholic
Religious Aid
351 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

VARDAS PAVARDE

ADRESAS

Vardinės aukos nurašomos nuo pajamų mokesčio.

"Net dabar katalikų Bažnyčia veikia oficialiu ir katakombiniu būdu. Jos veikla būtų dar veiksmingesnė, jeigu ji gautų kitų tikinčiųjų moralinės ir materialinės paramos..."

— Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA APRŪPINO AMERIKOS, KANADOS, AUSTRALIJOS BEI KITŲ ANGLIŠKAI KALBANČIŲ KRAŠTŲ VYSKUPUS NAUJA DR. V. VARDŽIO KNYGA, "THE CATHOLIC CHURCH, DISSENT AND NATIONALITY IN SOVIET LITHUANIA"

"Išvykę mūsų tautiečiai... sugeba rasti galimybių painformuoti net žymius Bažnyčios atstovus ir paveikti politinius ir visuomeninius veikėjus užstoti kenčiančią jų tėvynę..."

— Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA, GAVUS "LIETUVIŲ KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS" VĖLIAUSIUS NUMERIUS, APRŪPINA Vatikano radiją ir eilę lietuviškų laikraščių lietuviškų tekstų. Išvertus anglų kalba, skubiai informuoja spaudą, laisvojo pasaulio dvasiškiaus bei kitus.

"Mes prašome mūsų užsienyje gyvenančių brolių lietuvių dvasinės pagalbos..."

— Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA KASMET IŠLEIDŽIA MALDOS UŽ KENČIANČIĄ IR KOVOJANČIĄ BAŽNYČIĄ KALENDORIŲ, KVIESDAMA VISUS MELSTIS UŽ LIETUVĄ

"Dėkojame už turiningas Vatikano Radijo laidas..."

— Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA DALINAI REMIA Vatikano radijo lietuvišką skyrių, kuris lietuvių transliuoja žinias ir religines programas.

"Mums trūksta maldaknygių, tikybos vadovėlių..."

— Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖ ŠALPA RŪPINASI MALDAKNYGIŲ, TIKYBOS VADOVĖLIŲ BEI KITOS RELIGINĖS LITERATŪROS PRISTATYMU LIETUVOS TIKINTIESIEMS...

Kritiškų laikotarpių karys

Monografija apie generolą Povilą Plechavičių

J. VAICELIŪNAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Vietinė rinktinė

Kai kraštas pavojuje, jį gelbsti gen. P. Plechavičius. Jis taip darė 1918-20, taip darė ir 1944-45 m. Pirmu atveju buvo okupuota Lietuvos dalis, o antru — vokiečių buvo okupuota visa Lietuva. Kai 1941 m. prasidėjo vokiečių-bolševikų karas ir vokiečiai okupavo Lietuvą, lietuviai norėjo padėti vokiečiams kariauti prieš bolševikus. Bet vokiečiai, turėdami savo tikslus, nuo tos paramos atsisakė ir patarė lietuviams dirbti žemę, o su bolševikais jie vieni susitvarkys. Vokiečiai lyg ir pamiršo, kad jie eina į didelius plotus, kuriuose yra apie 200 mln. gyventojų, dargi su bloga politika. Kritus Stalingradu, pradėjo braškėti visas Rytų frontas. Dabar jau vokiečiai norėjo gauti paramos ir iš lietuvių. Jie gavo keletą statybos batalionų, neskaitant anksčiau buvusių kelių sargybos batalionų, bet į vokiečių paskelbtą mobilizaciją lietuviškai atsakė neigiamai. Vokiečiai norėjo dar turėti kokius nors lietuvių dalinius, todėl leido lietuviams sudaryti vietinę rinktinę, kuri kovotų su Lietuvoje šėlstančiais gaivalais. Tos rinktinės priešakyje atsistojo gen. P. Plechavičius. Jis pasakė vokiečių policijos vadams ir savo vyrams, kad jis savo karių į Rytų frontą nesius. Vokiečiai turi rinktinę apripinti ginklais, maistu, apranga. Kai į vietinę rinktinę vyrų užsirašė daugiau, negu jų reikėjo, vokiečiai nusėbo. Tada vokiečiai tuos vyrus jau norėjo panaudoti kitiems tikslams, bet gen. Plechavičius nesutiko. Tada vokiečiai sulaužė duotą susitarimą, sumėmė vietinės rinktinės štabą su gen. Plechavičiumi priešakyje ir išvežė į Latvijoje esantį Salaspilio kacetą, o rinktinės vyrus pradėjo deportuoti į Vokietiją aerodromų darbams. Dalį tos rinktinės vyrų išvežė į Vokietiją, o didesnę dalį jų su ginklais išbėgiojo. Ostlando policijos vadas Jackeln grasino sušaudysias gen. Plechavičių ir jo štabo pareigūnus, bet taip nepadarė, nes pabijoję gėdos prieš pasaulį. Gen. Plechavičius ir jo štabo pareigūnai išliko gyvi, o Jackeln po karo Rygoje buvo bolševikų pakartas.

Gen. Plechavičius buvo priešas nacių, o dar didesnis priešas bolševikų. Po karo Vokietijoje siuntė visokios bolševikų žmogvagių gaujos, kurios grobė bolševikų numatytus asmenis. Tos gaujos panaudojo net atitinkamą uniformą. Taip jie pagrobė gen. P. Kubiliūną. Gen. P. Plechavičius Vokietijoje palaikė artimus ryšius su aviacijos kapitonu S. Jasiunsku. Tie abu stambūs vyrai išeidavo pasi-vaikščioti su lazdomis rankose. Generolas eidavo pirmas, o kpt. Jasiunskas keliolika metrų atsi-

likęs. Jei kas mėgintų generolą pagrobti, Jasiunskas pribėgęs lazda tvotų grobikams per galvas, nesvarbu kokią uniformą grobikai dėvėtų. Taip generolo niekas ir nemėgino grobti — jis atvyko į JAV, o kpt. Jasiunskas mirė Vokietijoje, būdamas 40 metų amžiaus. Jo sveikatai paženklė bolševikų kalėjimai, Červenės žudynės, iš kurių jam pavyko pabėgti, ir vokiečių kace-tas.

Kiti dalykai

P. Plechavičius, šalia griežtumo, rodė ir humaniškumą. 1919 m. jo gyvenamoje apylinkėje veikė atšus komunistas Adomas Paleckis, Justo Paleckio dėdė. Jis pateko dvejiem metams į kalėjimą. Jo žmona su mažais vaikais prašė P. Plechavičių, kad jis iš kalėjimo išleistų jos vyrą. Pastarasis buvo paleistas su sąlyga, kad neveiks kaip komunistas (213).

Nuostabu, kad jau pulkininkas P. Plechavičius buvo perduotas teisman, nes 1918-20 m. Zemaitijoje nuskriaudęs tuos, kurie kovoję už liaudies laisvę ir gerovę. Tų komunistų reikalus teisme gynė adv. Purėnienė, labai puldama pulkininką. Teismo pirmininkas davė žodį ir plk. Plechavičiui. Jis pasakė: "Gerbiamas Teisme, jei tuomet tenai nebūtų buvę mane ar kito panašaus asmens, Tamstos šįandien čia nesėdėtumėt". Plechavičius buvo išteisintas (80).

P. Plechavičius, savanoris kūrėjas, yra pasakęs: "Kas tikrai myli Dievą, privalo dirbti Lietuvai" (27). O šįandien yra net kūrėjų-savanorių, kurie 1918-20 m. kovojo komendantūroje prie stalo, bet viešai sako, kad jiems kariškuose reikaluose religijos nereikia. Savotiškai skamba pasakymas: "Iš socialistų išriedėjo komunistai-bolševikai" (205).

Kaikurie netikslumai

Gen. P. Plechavičiaus monografija išleista gražiai, nors joje yra netikslumų. Pvz. generolas nebeadintinas generalinio štabo generolu (106). Lietuvos karų aviacijoje, žvalgybos grupėje, buvo ne 2, bet 3 eskadrilės, kurių viena buvo Kaune, o 2 — Panevėžyje. Jau prie bolševikų 29 korpo aviacijos buvo ne grupė, bet eskadrilė (tautinė eskadrilė). Viršelio applanke ir 5 p. pasakyta, kad P. Plechavičius perversmą padarė 1927 m. Toliau jau rašoma teisingai — 1926 m. plk. P. Plechavičius vadovavo perversmui (10), o tikrumoje — mjr. Plechavičius. Bet tai maži sylstelėjimai.

Si monografija yra vertingas įnašas į karinę Lietuvos istoriją.

GENEROLAS POVILAS PLECHAVIČIUS: Pirmą dalį parašė P. Jurgėla, antrą dalį redagavo P. Jurkus (jo ir applanke). Išleido žurnalas "Karys". Spausdino Tėvų pranciškonų spaustuė. Brooklynas 1978 m., 300 psl.

Linksmam atokvėpiui

Nekviestas kalbėtojas

PR. VISVYDAS

Neseniai vienos organizacijos susirinkime, svarstant būsimos veiklos gaires, įvyko nesusipratimas. Kai mikrofonas akimirksnį stovėjo neužimtas, iš kažkur prisipakė padžiūęs paukylis, su spuoju ant kaktos, ir ėmė karštai kalbėti:

— Pasakykite, į ką panašus žmogus, kuris pamėgdžioja paukštį? O į ką panašus paukštis, kuris pamėgdžioja žmogų? Pasakykite, kaip atrodo moteris, kuri pamėgdžioja vyrą, ir kaip atrodo vyras, kuris pamėgdžioja kitą vyrą? Negirdėjau, kad vyras pamėgdžiotų moterį.

Po šitų žodžių jaunuolis saušai nusijuokė, lyg įjieskotų linksmo pritarimo sėdinčių tarpe. Deja, kambaryje viešpatavo geležinė rimtis. Visi apstulbė tylėje. Paauglys nusibraukė prakaitą ir dar sparčiau ėmė vartyti savo klausimų litaniją.

— Pasakykite, kaip atrodo turčius, kuris dedasi skurdžium, ir kaip atrodo skurdžius, kuriam nerūpi turtas? Kaip atrodo išminčius, kuris apsimeta naiviu Sokratu, ir kaip atrodo kvailys, kuris prisipažinta esąs kvanktelėjęs?

Kalbėtojo balsas vis labiau kaito. Atrodė, jis ruošiasi praryti mikrofoną. Auditorija pradėjo nerimauti. Žmonės žvalgėsi tarpusavyje. Iš kur atsirado

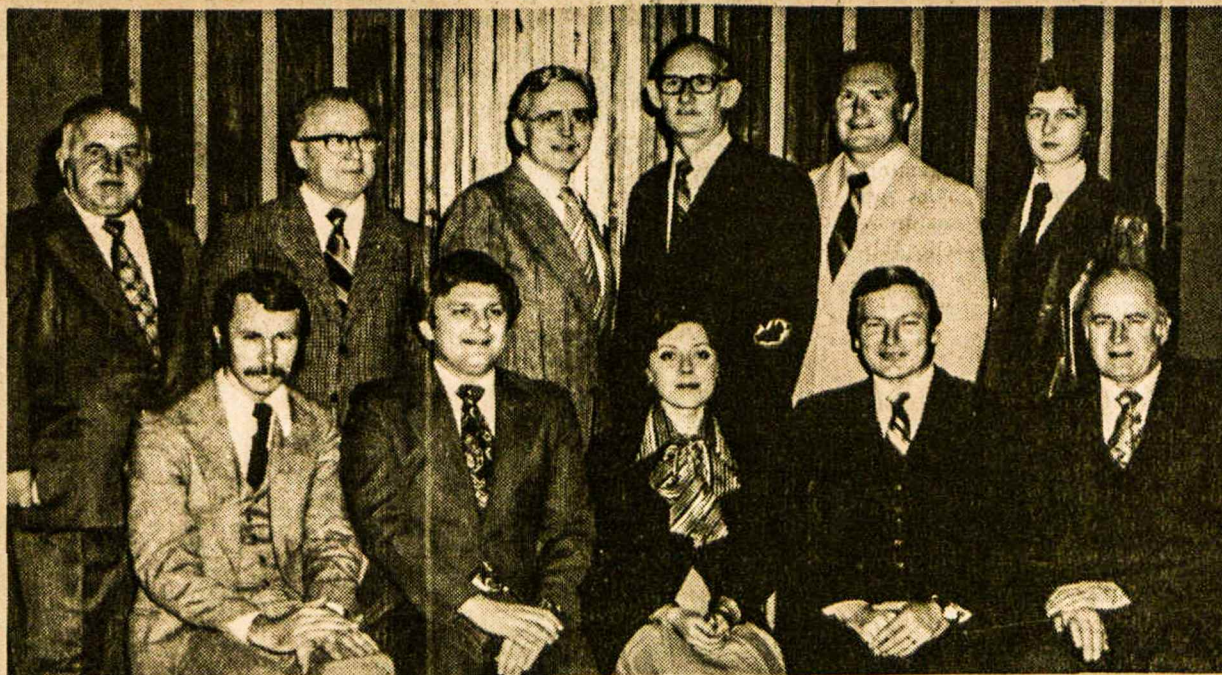
tas padžiūęs "šmikiš"? Kurių galų jis drebina visokias nesamones? Mini rašytojus ir rašomanus, tenorus ir gaidžius, piešininkus ir šeimnininkus, traukinus ir girtus jiesmininkus, demagogus ir politikus, eilekalius ir poetus, kapitalistus ir komunistus, bailius ir narsuolius... Velniai tegriebia jo tą dialektiką.

Jaunuolis būtų niekad nenuitęsęs, jei ne Kajetonas Švirksas, vietinės šaulių rinktinės vadas. Išgirdęs pastabą apie bailius ir narsuolius, Kajetonas atsisargiai ant piršto galų prisėlino prie pirmininko staliuko, mandagiai pakėlė asotį su vandeniu, priėjo prie įsikarsčiavusio barškalo ir vienu ypu visą asotį išpylė ant jo galvos. Savaimė suprantama, tokios negandos ištiktas, oratorius movė pro duris.

Po šio nesusipratimo vėl viskas vyko nustatyta tvarka. Dalyviai pažėrė daug viltingų minčių. Užsimezgė nauji ateities planai. Pabaigoje buvo nuspręsta surengti šaunų Naujų Metų sutikimą.

Pajieškojimas

Prašomas atsiliepti Juozas Normantas, gyvenantis Kanadoje, "Tėviškės Ziburijų" adresu, pažymint "Antanui".

Montrealio "Lito" valdyba ir komisijos 1978 metais. Sėdi iš kairės į dešinę valdybos nariai: R. Išganaitis, A. Ptašinskas, vedėja R. Piečaitienė, sekr. A. Kličiū, vicepir. A. Vaupšas; stovi: revizijos kom. nariai K. Tollušis, J. Šiaučius, kred. kom. narys J. Kibirkštis, rev. kom. pirm. B. Niedvaras, kred. kom. narys V. Piečaitis, buhalteris D. Makauskas. Trūksta valdybos pirmininko J. Bernoto ir kredito kom. pirm. J. Adomono. Tony's Photo

Jaunimo kongreso žinios

Visuose kraštuose įvyko jaunimo atstovų rinkimai į IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą. Pagal PLJS statutą, atstovų skaičius yra 120 asmenų: Argentina 7, Australija 10, Brazilija 9, Britanija 6, JAV 40, Kanada 20, Kolumbija 4, Prancūzija 3, Švedija 3, Urugvajus 3, Venecuela 3, Vokietija 11. Kaikurie kraštai išrinko mažiau atstovų, būtent: Kanada, Britanija ir Švedija. Venecuela ir Kolumbija dar neatsiuntė savo atstovų sąrašo. Štai atskirų kraštų jaunimo atstovai:

ARGENTINA: Monika Balčiūnaitė, Monika Baršauskaitė, Marytė Bardžiūtė, Nelida Burbaitė, Graciela Morkūnaitė, Graciela Mičiūnaitė, Tristana Simanaukas, visi iš Buenos Aires. **AUSTRALIJA:** Violeta Maksvytė, Jonas Mockūnas, Eugenijus Pocius, Birutė Prašmutaitė, Zita Prašmutaitė, Rita Rupinskaitė, Birutė Šaulytė, Rūta Statkutė, Ričardas Steponas ir Jadvyga Vaičiulytė. **BRAZILIJĄ:** Aleksandras Valavičius, Beatrice Bacevičiūtė, Emantė Juraitienė, Rimgaudas Juraitis, Kristina Valavičiūtė, Nilza Guzikauskaitė, Robertas Saldys, Sandra Saldytė ir Sofija Zutauteitė. **BRITANIJĄ:** J. Padvoiskis, R. Juozelskis, D. Zavičkaitė, V. Juraitė. **JAV:** P. Bernotas, Benius Kušlikis, Audrius Budrys, Eduardas Meilus, Raimundas Balsys, Vida Šlapeilytė, Daina Penkiūnaitė, Danutė Balčiūnaitė, Rasa Petraitytė, Nijolė Lenkauskaitė, Kristina Rociūnaitė, Angelė Mičiulytė, Linas Kojelis, Daina Gudauskaitė, Violeta Abariūtė, Gintė Damašytė, Audra Kasputytė, Vytas Keblys, Lucy Treška, Darius Kašinskas, Danutė Krokutė, Paulius Klimas, Daiva Izbickaitė, Gytis Žiaugra, Loreta Stončiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Emilija Sakadolskienė, Milda Kupcikevičiūtė, Petras Kisielius, Ofelija Baršketytė, Giedrė Cepaitytė, Audra Kubiliūtė, Rasa Kaminskaitė, Arvydas Zygas, Linas Rimkus, Vita Musonytė, Marytė Bizinkauskaitė, Juozas Krakauskas, Rimantas Stirbys, Laima Surdėnaitė. **KANADĄ:** Giedrė Poderytė, Zita Bersėnaitė, Laima Beržinytė, Rasa Ratavičiūtė, Audronė Jonelytė, Rasa Lukoševičiūtė, Saulius Brikis, Daiva Šetikaitė, Gražina Mačionytė, Vida Petkevičiūtė, Ilona Paškauskaitė, Giedrė Cepaitytė, Rūta Girdauskaitė, Danguolė Juozapavičiūtė, Dana Lukavičiūtė, Edvardas Balėša. **PRANCŪZIJĄ:** Karolina Masiulytė, Regina Vaičekauskaitė, Sigita Kondrataitė. **ŠVEDIJĄ:** Julija Cėginskaitė, Ilona Rabinovych. **URUGVAJUS:** Antanas Šleivys, Alina Mačanskaitė, Mindaugas Mačanskas. **VOKIETIJĄ:** Jūratė Barasaitė, Lydija Sabaitė, Marytė Šmitienė, Eduardas Grigūzius, Kęstutis Ivinskis, Romas Kynas, Mečys Landas, Petras Mačionis, Romas Šileris, Algis Stankus-Saulaitis, Jurgenas Margis.

Kultūrinė komisija

Sausio mėnesį buvo perorganizuota IV PLJK kultūrinė komisija. Šią naują komisiją sudaro: pirm. Algis Stankus-Saulaitis, Kristina Pauliukevičiūtė, Manfredas Šiušelis ir Rainis Valiūnas. Komisijos posėdis įvyko sausio mėnesį. Dalyvavo — visi keturi komisijos nariai, Andrius Šmitas — ruošos komiteto (Nukelta į 9-tą psl.)

ŽIEMA

VYT. ALANTAS

Puriu, kristalais žėrinčiu apdaru žiemos Prie mano lango rymo pasipuošusi pušis. — Ji spindi, lyg iš sapno atklydęs reginys, Aplietas rytmečio skalsčios žaros. Prie mano namo gatvėj įstrigo mašina Ir groja — pirmyn, atgal ir vėl pirmyn, Kad net ant mano eglės susikrovus garbana Po medžiais byra, ir šakelės eina vis plikyn. Šaligatviu dūlioja kojas moteriškė atsargiai. — Slidu neišpasakytai, bet į mokyklą vaikai bėga atsainiai, Tarsi šaligatviai lediniai būtų jiems vieni niekai. Matyti greitkeliu važiuoja sunkvežimis su druska Ir barsto ją fontanais, o mašinos taškos kaip niekada Ir dažo telefonų stulpus juoda spalva. TV ekranu aš keliauju po šalis plačiausias. — Didžiosios sniego pūgos įsibrauna mano kambarin. Matau aš ant Čikagos debesynus drumzlinus Ir iki stogo pusnyse nugrimzdusius namus. Visi ten "išsis": mašinos snieguose pavargusios guli, — Sustoję fabrikai, ir sėdi darbininkai prie savų židinių. — Aerodromuose daugybė pakeičiųjų snaudžia ant savo nešulių. — Didžiai patenkinti moksleiviai sėdi prie savų žaislų. Teksaso dykumos vėjai švilpia kaip padūke, O sniego niekur nė snaiželės nematyti! Tikrai, žiemos išdaigų negali tu suvalkyti. Slidu! Slidu! Pavirtęs tyso gatvės vidury didžiulis tankas. — Juoda, didžiulė skystalo dėmė užliejo visą kelią, O prie sutriušinto motoro trūšia ambulansas, Ir kranas pavirėję nuo greitkelio kelia. Gana! — Aš uždarau TV ekraną. Nebenorui Matyt daugiau žiemos pasibaigėtiną išdaigų. Geriau žiūrėsiu aš pro langą ir žavesius jos grožybėm. Senoji moteriškė nustojo "grojus" mašina: motorą kažkas nutepė garžan. Aš vėl žiūriu, kaip mano eglė pasidabruotais ilgais spygliais, Svelnaus vėjelio glostoma, suvirpa kaip jaunuolė aistringais šūrpullais...

KAIP ONTARIO VARTOTOJAS TURITE TEISĘ ITEIKTI SKUNDĄ

Išvengti painiavoms reikia žinoti taisykles, prieš užbaigiant sandėrį.

Daugumos vartotojų skundų galima būtų lengvai išvengti, jeigu pirkėjas ir pardavėjas pripažintų vienas kito teises bei pareigas ir protingai galvotų.

KAIP ITEIKTI SKUNDĄ?

Jei matote, kad yra teisėta priežastis skundui, štai kas reikia daryti:

- Išaiškinkite savo problemą pardavėjui-tarnautojui aiškiai ir ramiai. Jeigu pardavėjas-tarnautojas negali jums padėti, kreipkitės į vedėją.

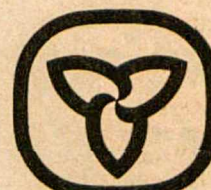
- Dar nepatenkintas? Išsiųskite registruotą laišką atitinkamam pareigūnui. Jame įrašykite savo pavardę, adresą ir telefono numerį; pirkto daikto pavadinimą ir rūšį, pirkimo datą ir sumokėtą kainą; išdėstykite savo problemą ir savo pastangas ją išspręsti; pridėkite kvičių kopijas, darbo įsakymus ir visą kitą dokumentaciją; pažymėkite, ko pageidaujate iš bendrovės tokiu atveju.

- Tarkitės. Galite įtikinti pardavėją, kad pakeistų pirkinį arba kitaip patvarkytų dalyką.

- Įstatymas (the Business Practices Act) saugo jus nuo klaidingos,

suvedžiojančios, apgaulingos informacijos. Panaikinti sutarčiai reikia pasiųsti registruotą laišką su šiuo pareiškimu: "I exercise my right of rescission under Section 4 of the Business Practices Act". Pridėkite savo motyvus, pagrindžiančius prašymą.

- Aplankykite artimiausią vartotojų pagalbos įstaigą (Consumer Services Bureau) ir geresnio verslo biurą (Better Business Bureau) ir paprašykite pagalbos paruošti skundui arba sutarties panaikinimo raštui. Jei pats negalite išspręsti problemos, tarnautojai tarpininkaus jūsų vardu.

Ontario

A+A

RITAI BUTRIMAITEI

jaunystėje mirus, jos broliui DALIUI, sesutėms AUDRONEI ir AVAI reiškiamė giliausių užuojautų —

Augštesniųjų Lituanistinių Kursų Toronte XII ir XIII klasės, parengiamoji klasė ir lektoriai

A+A

ZIGMUI LAURINAVIČIUI

staiga mirus, jo žmonai MAGELONAI, sūnui VIKTORUI, broliui STASIUI, seserims ELENAI ASTRAUSKIENEI, ZULEI PUTRIMIENEI bei jų šeimoms reiškiamė giliausių užuojautų —

J. A. Rinkūnai
G. R. Paulioniai

MIELOJI TETA ir VIKTORAI,

liūdesio valandoje, netekus mylimo vyro ir tėvo,

giliai užjaučiame ir kartu liūdimė —

Irena ir Algis

Padėka

Mūsų brangiai mamai, močiutei ir senelei Onai Medelienei

mirus, visiems draugams ir pažįstamiems, lankiusiems ją laidotuvių namuose, dalyvavusiems gedulingose pamaldose Prisikėlimo parapijos šventovėje, palydėjusiems į Sv. Jono lietuvių kapines, nešiusiems karstą, pagamintiems ir patarnavusiems prie pusryčių, atsiuntusiems gėles, užprašiusiems šv. Mišias, pareiškusiems užuojautą žodžiu ar raštu. Taip pat dėkojame kunigams už Rožinį koplyčioje, šv. Mišias šventovėje, maldas kapinėse. Pagaliau dėkojame visiems už parodytą ypatingą nuoširdumą.

Nuoširdžiai dėkinga —
Medelių šeima
Kanadoje ir Lietuvoje

KĄ DARYTI PRIEŠ PERKANT?

Šios paprastos gairės padės jums išvengti daugelio problemų:

- Palyginkite. Pažiūrėkite į kainas, garantijas, patarnavimo įsipareigojimus keliose parduotuvėse.

- Patikrinkite bendrovės patikimumą vietinėje geresnio verslo įstaigoje (Better Business Bureau).

- Pasiteiraukite apie krautuvės praktiką grąžinti pinigus ir pakeisti pirkinius. Galbūt jūs neturite teisės į tuos dalykus.

- Atsiminkite, kad visos sutartys yra pareigojančios. Jeigu pakeičiate savo nuomonę pirkti arba randate pigesnę kainą kitur, vistiek esate surišti pasirašyta sutartimi.

- Saugokite pirkimo kvitus, panaikintus čekius, sutartis, skelbimų kopijas, sąskaitas ir visą kitą reikalingą informaciją.

Jei norite tolimesnės pagalbos arba nemokamo egzemplioriaus informacinio biuletenio "Consumer Complaints", rašykite:

Consumer Information Centre
Ministry of Consumer & Commercial Relations
555 Yonge Street
Toronto, Ontario M7A 2H6
(416) 963-1111

Frank Drea,
Minister of Consumer & Commercial Relations
William Davis, Premier

ANTANAS MACEINA

MIELASIS KUNIGE PRANAI,

Praejusiais metais, norėdami visuomenei priminti, esą ir ašen jau peržengęs tokią savo amžiaus ribą, už kurios, pasak Šventraščio, prasideda tik bėdos bei vargai, Jūs man atsiuntėte keletą klausimų, kad į juos atsakyčiau ir tuo būdu tarsi pats pasiskardėčiau savo gyvenimo keliu. Dauguma anų klausimų sukiosios aplinkui filosofiją. Nūn juos teko liesti „Aiduse“ (1978 m., nr. 8-10), kalbant su jaunesniaisiais mūsų mastytojais, susibėgusiais irgi manos senatvės proga (plg. „Aidai“ 1978 m., nr. 2). Tad šie klausimai atkrito savaime. Kitų — apie mūsų tautos pajėgumą spirti įvairiai dabarties grėsmė, apie nepasaulėžiurinę politiką, apie Lietuvos komunistinio ir rusinimo santykių — nenorėčiau liesti todėl, kad apie tai esu jau nesąlygiškai kalbėjęs — daugiausia „Į laisvę“ žurnale.

Vienas betgi Jūsų klausimas laukia atsakomo — ne ta prasme, kad jis būtų buvęs dar niekur neliestas: ir apie jį esu jau kartą rašęs, nors ir gana seniai (1955 m.). Jis laukia atsakomo ta prasme, kad netikėtai yra pasidaręs aktualus, tapdamas ginčo objektu, kaip Jūs sakote, tarp „moralistų ir rašytojų“. Ar šis ginčas išsivystys ir savo objektą kiek ryškiau nušvies, šiandien dar sunku pasakyti. Dažniausiai mes tik baksteliame vienas kitam į pašonę ir nutylame; leists giliau paprastai vengime. Sakysime: Anatolijus Kairys savo kalba premijos įteikimo proga (1978 m. IV. 23) apkaltino mūsųją tremties poeziją — „idejine impotencija“. Tai sunkus kaltinimas. Tačiau niekas ligi šiol to kaltinimo nesvarstė: nei jo tiesos, nei slapotos jo prasmės. Šis tad tingumas „plėšyti“ skatina mane stabtelėti truputį prie minėto klausimo, kad ir jis neliktų tik pasibaksniojimu.

1.

Patį klausimą Jūs, mielasis Redaktorai, esate man šitaip nusakę: „Pastaruoju metu išvijos literatūroje keliama moralumo — nemoralumo klausimas. Atsirado lyg ir moralistai — rašytojų konfliktas. Atrodo, moralistai kapituliuoja, o rašytojai triumfuoja. Kokia būtų Jūsų sugestiya, sprendžiant šį klausimą?“

Jį kreipiate į mane ne kaip „moralistą“, nes žinote, kad toks nesu, bet, Jūsų žodžiais tariant, kaip į „literatūros žmogų“, nors esu šiai sričiai atsidėjęs tik prabėgusiu. Užtat norėčiau ir kalbėti ne kaip „moralistas“ ir ne kaip „rašytojas“, o tik kaip žmogus, kuris yra truputį suglumęs minėto klausimo aki-vaizdoje, klausdamas pats save ir kitus: ar nedarome čia kažkokios klaidos? Tad ir tolimesni mano žodžiai bus ne tiek sugestiya, kurios prašote, kiek kaiku-rių ano klausimo atžvilgių paprastas apmąstymas.

Jei neklystu, Jūsų minimas sankirtis tarp moralistų ir rašytojų yra kilęs ryšium su „Ateities“ išleista ir Lietuvių Rašytojų Dr.-jos premijuota (1977 m.) Ichcho Mero knyga „Strip-tizas arba Paryžius-Roma-Paryžius“ (1976). Nevieną šį knygą yra papiktinusi, o jos recenzentas dr. Jonas Grinius vadina ją tiesiog „literatūra pagal minisijonėlio madą“ („Tėv. Žib.“ 1978 m., nr. 20-22), patardamas Čikagos teologams, mėginusiems įieškoti jos simbolių prasmės, „pirmiau išmokyti skaityti literatūros kūrinius, nes teologijos čia neužtenka“ (nr. 22, p. 2). Gilesnių betgi ginčų ir ši knyga nesukėlė. Pats I. Meras interpretuoti ją atsisakė — sava interpretacija nėra svaresnė, negu svetima —, o Čikagos teologai irgi ligi šiol tyli. Stebint iš tolo, neatrodo, kad „moralistai kapituliuoja, o rašytojai triumfuoja“, kaip rašote. Atrodo, kad abi pusės neturi ko pasakyti.

Pačios knygos reikalu aš taip pat neturėčiau ko pasakyti. Skaitytės ją tik syki, nedrįsčiau jos interpretuoti. Nedrįsčia ne teigti, ar ji morali, ar nemorali. Mat, moralės sąvoka savo esme yra asmeninė. Moralus ar nemoralus gali būti žmogus ir jo veiksmas — vidinis ar viršinis. Bet kaip pritaikyti moralės sąvoką bei normas veikalui? Tai pats pirmasis klausimas, kurį reiktų išsiaiškinti, kalbant apie

meno ir moralės santykį. Pavyzdžiui. Žmogūdystė yra nemoralė — ir kaip sumanymas, ir kaip įvykdytas. Bet jos vaizdas pavieksle? Sakysime, Fr. de Goya kūriny „Gegužės 3-ji 1808 metais“? Jėzaus Kristaus pasmerkimas kryžiaus mirčiai taip pat nemoralus, tiek Izraelio kunigams šios mirties reikalaujant, tiek Pilotui su šiais reikalavimais sutinkant. Bet Jėzaus nukryžijavimu paveikslai? Kaip žūrėti ir nemoralus veiksmo atvaizdą? Juk nemoralus veiksmo vaizdas nėra savaime nemoralus, kadangi jis nėra asmuo. Kada tad prasideda veikalo nemoralumas? Ir ar iš viso jis prasideda?

Kartais man atrodo, kad esame atsidūrę akligatyvėje, sprendami meno ir moralės santykį. Visų pirma — kodėl tik meno ir moralės? Juk šalia meno esama daugybės ir kitų objektyvuotų kultūros sričių. Jei tad moralės sąvoka gali būti taikoma menui, kodėl ji negalėtų būti taikoma ir kitoms sritims? Kodėl nekaltinti apie techniką ir moralę, ūkį ir moralę, filosofiją ir moralę, muziką ir moralę, architektūrą ir moralę? Kodėl neklausti, kas moralės: revoliucijos ar atominė bomba? kapitalizmas ar socializmas? platonizmas ar egzistencializmas? Bachas ar Ravelis? Eifelio bokštas ar Notre-Dame? Nesakykite, kad tai klaidynės! Tai tik pavyzdžiai, kad moralės sąvoka iš tikro nevisur tinka ir kad tikras jos taikymas reikalingas didelio apdairumo bei „dvasių skyrimo“. Juk jei moralistai neapsirėžtų tik menu, o iš meno sričių tik literatūra ir tapyba su skulptūra, bet imtųsi apmąstyti ir kitas „objektyvuotos dvasios“ (N. Hartmann) sritis moralės šviesoje, tuomet gal mums ir paaiškėtų, ar iš viso esama santykio tarp meno ir moralės ir, jei jo esama, kokios prasmės šis santykis turi. Ar kartais mes netaikome knygai ar paveikslui to, ką turėtume taikyti skaitytojui ir žiūrovui? Ar dorinė mūsų sielovada nėra kartais nusigrįžusi nuo asmens ir atsisirgusi į daiktą? Ar mūsų pamokslininkai negriaudžia kartais prieš peilių fabrikus, užuot mus mokę nesinėsioti peilio, jei nesugebame suvaldyti pykčio?

Šį klausimą esu kėlęs prieš daugelį metų straipsnyje „Asketų sukilimas“, paskelbtame „Literatūros Lankuose“ (1955 m., nr. 5). Čia jį tik primenu. Bet priminti reikia, nes tas pats nesupratimas išnyra ir mūsų dienomis. Asketų sukilimas, atrodo, esąs nebenuimalšinamas. Vis dėlto gal jis būtų ne toks tūžlus ir tuo pačiu skėmingesnis, jei atkreiptume dėmesį į du dalykus: 1. mūsų moralės sampratą yra apspęsta mūsųosios kultūros ir 2. mūsų moralė yra nepateisinamai siaura. Kitaip tariant, sprendami meno ir moralės santykį, remiamės Vakarų moralės samprata, tarsi Vakarai būtų visos pasaulis. Antra vertus, kalbėdami apie meną ir moralę, turime paprastai galvoje seksualinį reiškinį, tarsi jis išsemų visą žmogaus elgesio plotą.

2.

Prieš keletą metų užsuko pas mane vienas augstas mūsų dvasiškis, neseniai grįžęs iš Indijos. Pašakodamas savo išpučius, jis tarp kitko paminėjo, kad Indijos šventyklos esančios kimš-te prikimštos statulų ir kad šios statulos beveik be išimties vaizduojančios lytinį veiksmą įvairių įvairiausių po pavidalais. Tada aš paklausiau: „Ar laikote tai pornografija?“ — „Anaipol!“ buvo atsakymas, toks savaimingas bei staigus, jog nebuvo galima abejoti jo nuoširdumu nė truputėlio.

Ir štai, šis atsakymas nebuvo naujas. Savo trumpu „anaipol“ anas dvasiškis tik nusakė tai, ką buvo pergyvenęs ir grafas H. Keyserlingas, Estijos vokiečiai, lankydami tą pačią Indiją beveik prieš šešiasdešimt metų. Savo knygoje „Filosofų kelionė aplink pasaulį“ (Darmstadt 1920, 2 tomai) Keyserlingas aprašo jo paties regėtą hinduistinę šventę Madura mieste. Štai jo žodžiai:

Hinduizmo šalininkams nėra reikalingos žmonių aukos; jie yra permoteriški ir persvelnūs, jog džiaugtųsi žlugimu. Visas šio kultūros perskverbtas gyvybiniu gindymu. Pirmą sykį savo gyvenime čia mačiau rodant seksualinius veiksmus, suvoktus ne kaip nešvarybę, o kaip

Laiškas „Tėviškės žiburiui“ redaktoriui

šventenybę, kaip prasmę gamtoje buvjančio dieviškumo. Jokios nešvanklos mintys neatėjo maldininkams į galvą, dalyvaujant lėlių vaizduojame šivo ir šaktės susijungime. Jokia indų moteris, kuri šią naktį lankstėsi prieš Lingą (phallus, sanskr. lingam, Mc.), nebuvo kitaip nusiteikusi, negu ispanų vienuolė, klūpodama prieš Nekaltai Pradėtosios paveikslą. Visi hinduizmo šalininkai garbina pojūtingą meilę kaip dieviškosios kūrybinės galios prasmę ir naudoja ją tarsi savos aukos nešini. Vyras ir moteris niekad neprivalo artintis, neįsijungia, kad per juos kurtų Brahma. Meilėje jie turi pergyventi vienas kitą kaip dieviškus ir prateisti gyvybę ne gašlumo, o dieviškosios dovanos dvasia. Tuo būdu gyvulinis geismas virsta dieviškumo išraiška (t. I, p. 102).

Kaip ši išraiška išeina aikštėn mene? H. Keyserlingas teisingai pastebi, kad „kiekvienas geismas (Trieb) atspindi žmogaus veidą, šįjį pakeisdamas — vieną sugyvinindamas, kitą pagražindamas, kitą vėl sušėtonindamas, taip kad iš tikro čia galima kalbėti apie tam tikrą transfigūraciją“ (I, 103). Menininkas, pasak Keyserlingo, stengiasi įkūnyti šią transfigūraciją tokiu būdu, jog būtų „išreikšta visa jos esmė“ (t. p.). Kitaip tariant, geismo vaizdas menne priklauso nuo jo pergyvenimo žmogui: kokį jį žmogus atspindi savyje, tokį jis regl ir meno kūrinyje. Nėra abejonės, kad geismo, ypač lytinio, pergyvenimas Vakaruose yra atvirkščias jo pergyvenimui Indijoje.

Kas ten yra šventenybė, tas mums amžių amžiais įtaigojama kaip nešvarybė. Užtat nei kiek nenustabu, jei ši nešvarybė niekad neuždegė Europos menininkų taip, jog jie lytinio geismo transfigūraciją būtų pastebėję žmogui ir ją perkėlę į savus kūrinius. Šio geismo atvaizdą žmogaus veide jie regėjo tik kaip suteptį. Jokio dvasinio poaugščio, jokio religinio pokylio; viskas gyvuliška ir net velniška. Ne be pagrindo tad Keyserlingas sako, kad „Vakarai net ir vidurinių amžių metu buvo nusiteikę perdaug mokslininkai, kad būtų galėję išreikšti irracionalinį pradą“ (I, 104). Net ir vad. „Minnesango“ tarpsnyje, kai meilė (minne) buvo pagrindinis dainų bei rungtynių motyvas, ji liko atsieta nuo kūno. VI. Solovjovas tiesiog šaipėsi iš vakarietiškoji riterių, esą šie kovėsi už savo mylimąsias, kurių niekados savo gyvenime nebuvo matę (plg. jo kalbą „Trys galios“ 1877 m.). Todėl kai vėliau, atrodo, pradėdant G. Boccaccio (1313-1375), imta lytinis geismas vaizduoti literatūroje, visa ši literatūra gavo „pornografijos“ vardą ir buvo įtraukta į bažnytinį indeksą, vadinasi, į katalikų neskaitytinių knygų sąrašą. Vakarų nesugebėjimas pergyventi lytinio geismo transfigūracijos prasme yra pagrindinė „pornografijos“ priežastis.

Tai betgi, ko neišvėję Vakarai, „kaip tik sugebėjęs hinduizmas“, sako Keyserlingas (t. p.), būtent: perteikti vaizdu kūno šventumą, ne jį nukūninant, kaip tai regime, pavyzdžiui,

ankstyvųjų viduramžių madono se ar bizantinėse ikonose, bet, atvirkščiai, pakeliant gyvybinį jo kūrybiškumą ligi augščiausio laipsnio. Hinduistinis menininkas kūręs, pasak Keyserlingo, taip, tarsi kūnas turėtų vaizduoti: „hinduistinė plastika reiškia fantastinį visų neprotinių gyvybės jėgų atgimimą“ (I, 105); visa, kas žmogui yra irracionalu, „prasiveržia Indijos mene nesuklastotu originalumu“ (I, 105-106). Todėl dr. Jono Griniaus teiginys, jo paties vadinamas „nuo seno žinoma tiesa“, kad „seksualinės scenos dėl elementaraus gaivalingumo nesiduoda meniškai apvaldomos“ („Tėv. Žib.“ 1978, nr. 22, p. 2), galimas daiktas, tinka Vakarams ir jų menininkams, tačiau jis netin-ka, kaip matome, Indijos menui. O Vakarams anas teiginys tinka tik todėl, kad Vakarų moralė nesugebėjo pirmųkščio Viešpaties palaiminimo „veiksli ir dauginkites (Pr 1, 28) paversti kūno šventybės pergyvenimu. Jei tad šandien kyla meno ir moralės sankirtis, tai turi krūtinėn muštis ne menas, o moralė, nepajėgusi atskleisti kūne kuriamosios Dievo jėgos, nepaisant, kad krikščioniškoji dogmatika ir laiko moterystės sąjungą sakramentu, vadinasi, transfigūracijos ženklu bei įvykdymu. Tačiau transfigūracijos sąmonės kūno santykiuose mes nesame gavę iš mūsų moralės nė truputėlio.

3.

Dar sunkiau kalbėti apie meną ir moralę, kai mūsųjį moralistai šių sričių santykių regi beveik be išimties tik seksualinio reiškinio plotmėje. Tardami, esą tas ar kitas kūriny esąs „pornografinis“, jie tuo pačiu taria, kad jis vaizduoja lytinis turas ar kitos rūšies veiksmus. Sutikime, kad daugelis šių veiksmų iš tikro yra nemoralūs. Net ir hinduizmas, regėdamas juose dieviškosios kūrybos proveržį, anaipol neneigia, kad jų gali būti ir iškreiptų, vadinasi, nešvarių. Vis dėlto hinduizmas šią nešvarybę regi ne pačiame veiksmo, o žmogaus pergyvenime: pergyvenimas gali būti ir nešvarus, krikščioniškai kalbant, nuodėmingas; pats gi veiksmas visados yra šventas. Užtat budizmas ir nesidirovi vaizduoti šį veiksmą mene: tesusigėsta tie, kurie nešvankiai mąsto jo akivaldoje. Tuo tarpu mes puolame patį veiksmą, paneigdami jam galimybę būti meniškai apvaldomam.

Tai nepateisinamas dōrinės normos siaurinimas, nes tuo būdu seksualinis reiškinys pridengia visus kitus mene vaizduojamus reiškinys, kurie žmogaus būčiai yra dar reikšmingesni nei lytiniai veiksmai. Pats vienas lytinis geismas, nors ir būdamas gana veržlus, paliečia žmogiškąją asmenybę tik labai paviršiumi, todėl nuodėmės atveju žaloja ją mažiausiai. Tuo tarpu dalioji literatūra yra pilna melo, šmeižto, pavydo, klavtos, skriaudų, žiaurumų, prievartavimų, savizudybių, žmogūdybių, vadinasi, viso to, kas

keičia žmogų pačiame jo asmens vidurkyje ir kuo nebegalima nusikratyti visą gyvenimą. Tačiau klausime atvairi: ar mūsų moralistai yra kada nors kalbėję apie šių veiklų nemoralumą? Ar L. Tolstojaus „Anna Karenina“ yra moralus veikalas? Juk pagrindinė jo veikėja yra ne tik svetimotė, bet ir savižudė. F. Dostojevskio Raskolnikovas yra, tiesa, žmogūdytis, užtat jis bent atgailoja už savo kaltę prie jos prisipažindamas ir eidamas į kalėjimą. Tuo tarpu Karenina? Ir vis dėlto nė vienas moralistų nėra atėję į galvą laikyti Tolstojaus kūrinių nemoralu. Ar tai nėra ženklas, kad mūsų moralė yra meno atžvilgiu nusiteikusi kažkaip kreivai, pasakyčiau net — farizejiškai. Ji griaudžia prieš tai, kas savyje yra šventa, ir tyli aki-vaizdoje to, kas savyje yra nedora.

Be to, kaip tik ši tyli yra ženklas, jog meno ir moralės klausimas yra patekęs į akligatvį; kad jis yra sujauktas, klaidus, paviršutiniškai keliamas ir dar paviršutiniškiau sprendžiamas. Ar visos tos „aksiomos“, kuriomis grindžiamas šis sprendimas, nėra kartais sofizmai? Ar iš tikro jau taip savaime aišku, kad menas yra reikalingas kažkokios kitos prasmės, negu tik būti menu? Ar iš tikro jau taip savaime aišku, kad objektyvuotumas veikalas gali būti matuojamas moralinėmis normomis? Ar iš tikro jau taip savaime aišku, kad „Po Damoklo kardų“ yra moralės kūriny, negu „Saulės skatiku“? Prisipažinsiu, kad man visi šie klausimai anaipol nėra savaime aiškūs ir kad todėl dažną ginčą meno ir moralės klausimu pergyvenu arba kaip įklidinėjimą iš vienos pelkės į kitą, arba kaip farizejių skeryčiojimąsi, iškošiant uodą, o praryjant kupranugarį.

* * *

Štai, mielasis Kunige Pranai, mano atsakymas į ankstesnį Jūsų klausimą. Kaip matote, jo, kių sugestių neduodu, nes jų negaliu duoti. Noriu tik atkreipti dėmesį į visą, kurio meno ir moralės klausimu serga, kad jie permastytų pačius pagrindus, kad vakarietiškos moralės sąklodos jie nelaikytų morale apskritai, kad išsivaduočių iš seksualinio blūdo, o pažvelgtų plačiau bei giliau į žmogiškąjį būvį, kurio dvasinė pusė yra žymiai juodesnė (pornos), negu kūninė.

Jūs Antanas Maceina

Atsiųsta paminėti

AIDAI 1978 m. 10 nr. Išidėmetas straipsnis „Moralinio sovietų teroro dokumentas“, kuriame faktais pavaizduojama, kaip komunistai terorizavo Lietuvos rašytojus. Straipsnio autorius — Romualdas Lukošius. Kiti straipsniai: Jonas A. Stiklorius rašo apie Vydną, Antanas Maceina ilgą pasisakymu atsiliepia apie filosofinį savo kelia, Alina Skrupskelienė atpasakoja knygą „The Last Secret“, kurioje atskleidžiama vakariečių gėda — dviejų milijonų žmonių išdavimas sovietams. Dr. J. Grinius recenzuoja P. Jurkaus poemą „Juodvarniui“. Numeris iliustruotas dail. Antano Brazdūdybių, vadinasi, viso to, kas

MONTREALIETĖ SOL. GINA CAPKAUSKIENĖ su dviem koncertais aplankė Floridos lietuvius. Vasario 1 d. ji atliko programą Pietinio Atlanto pakraščio žalių kuopos koncerte, kuris buvo surengtas Miami mieste. Dalyvių susilaukta apie 150. Pirmąją dalį G. Capkauskienė pradėjo G. F. Haendelio kompozicijomis, įpindama tris arijas iš W. A. Mozarto „Don Zuanos“, „Figaro vestuvių“, „Užburtosios fleitos“ ir koleratorinį H. R. Bishopo „Vyturėlį“. Po trumpos pertraukos viešnia iš Montrealo atliko keturias M. K. Čiurlionio harmonizuotas mūsų liadies dainas, padainavo S. Galileviciaus, J. Stankūno, G. Gudauskienės, Vl. Jakubėno kompozicijų ir koncertą užbaigė ištrauka iš G. Donizetio operos „Lucia di Lammermoor“. St. Peterburgo lietuvių klubo vasario 7 d. G. Capkauskienė koncertavo kartu su vietiniu chorų, vadovaujamu muz. P. Armono. Jame lietuvių kompozitorių dainų padainavo klubo choras, o G. Capkauskienė — porą G. Donizetio operos „Lucia di Lammermoor“ arijų. G. Capkauskienė su choru atliko C. Sasmansko dainą „Karvelėli“, verpėjos dainą iš Br. Budriūno kantatos „Lietuvos šviesos keliu“ ir to paties kompozitoriaus kūrinių „Mano protėvių žemė“, taip gražiai nuskambėjusi pernai vasarą Toronte įvykusioje dainų šventėje. Ir St. Petersburg, kaip ir Toronte Maple Leaf arenoje, šią dainą teko pakartoti. Solistei ir chorui akompanavo plenistė M. Sullivan. Koncertas susilaukė apie 300 dalyvių.

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LEIDYKLA išleido dr. Jono Balio paruoštą knygą „Lietuvių kalendorinės šventės“. Tai septintasis serijos „Lietuvių tautosakos lobynas“ leidinys, turintis 160 psl., kainuojantis \$6. Išgity galima pas platintojus arba leidykloje: Lithuanian Folklore Pub., 1105 Chiswell Ln., Silver Spring, MD. 20901, USA. „Lietuvių kalendorinės šventės“ sutelkia tautosakines medžiagas, liečiančias Kūčias, Kalėdas, Užgavėnes, Velykas, Jurgines, Sekmines, Devintines, Visų šventųjų dieną, Vėlines. Yra papročių aprašymų iš visų Lietuvos vietovių. Medžiaga buvo surinkta dar nepriklausomos Lietuvos archyvuose ir panaudota laikotarpio spaudoje, kuri dabar neprieinama išsivijos lietuviams.

VARGONŲ MUZIKOS RECITALI Albina M. Prizginaitis sausio 10 d. surengė Niujorko Manhattane, Ascension šventovėje. Dalyvių susilaukė apie 250, kurių geras trečdalis buvo lietuviai. Šiame talentingo vargonininko koncerte skambėjo F. Couperino, J. S. Bacho, Ch. Tournamiro, L. Verno, J. Langlaiso ir M. Dupre kompozicijos. Po koncerto gretimoje salėje buvo surengtos vaišės, kuriose daugiausia dalyvavo lietuviai.

KULTORINIS BOSTONIEČIŲ SUBATVAKARIS sausio 20 d. šio miesto tautiečių pakviety ir Tautinės Sąjungos namus susipažinti su kun. A. Kezlo, SJ, paruoštu filmu, įamžinusiu 1978 m. gruodžio 3 d. įvykusias „Lietuvių Enciklopedijos“ ir „Encyclopedia Lituanica“ užbaigtuves. Filmas nėra garisnės, bet „Laisvės Varpas“ radijo programos vadovas P. Vičiūnis visas kalbas yra įrašęs magnetofono juostelėn. Suderinus garą su vaizdu, filmą būtų galima padaryti istoriniu dokumentu ateičiai. Jį bostoniečiams rodė Perkūnas Krukonis su poeto Stasio Santvaro pašėkimais.

TORONTO MURISIO DAIL. TELESFORO VALIAUS spalvotos monografijos išleidimu rūpinasi vėlonies našlė Aldona. Monografiją redaguoja Filadelfijos meno akademijoje profesorijantis dail. Romas Viešulas. Jis lankėsi Toronte ir rinko medžiagą a. a. T. Valiaus archyve. Monografiją tikimasi išleisti dar šiais metais.

INZ. VALDAS ADAMKUS, pakviestas Lenkijos Mokslių Akademijos, šį pavasarį lankysis Varšuvoje ir skaitys dvi paskaitas apie Amerikos gamtos apsaugos problemas. Jis yra JAV Vidurio Vakarų srities gamtos apsaugos įstaigos viceadmnistracijos, pernai už tarnybinių pasiųjėmą gavęs aukso medalį.

EUROPOS LIETUVISKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ, šiemet rengiama jau 26-tą kartą, įvyks liepos 20-27 d. d. Belgijoje, Louvain-la-Neuve universiteto patalpose, apie 30 km nuo Briuselio. Savaitės moderatoriai — dr. K. J. Ceginskas, Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius ir dr. J. Norkaitis. Rengėjų komisija — Belgijos LB krašto valdybos pirm. Stasė Baltus, A. Griniūvienė ir P. Bružas. Dalyviai kviečiami registruotis iki birželio 1 d. šuo adresu: Mme. S. Baltus, Grand Champs 39, 3852 Lembermont, Belgium. Savaitės dalyvio mokestis ir nakvynė: dirbantiems — 225 DM, nedirbantiems — 150 DM. Maistas savitarnos principu veikiančiame universiteto restorane kainuos apie 20 DM dienai. Registruojantis reikia įmokėti 70 DM į ELS Savaitės sąskaitą banke: Litauische Studienwoche Konto Nr. 8.9340.02, Volksbank Kreis Bergstrasse, Bankleitzahl 552 915 00, 6840 Lampertheim, W. Germany.

KLAIPĖDOS LIAUDIES OPEROS teatras paruošė G. Verdi „Traviatos“ premjerą. Spektaklio dirigentas — K. Kšanas, režisiorius — V. Paukštė, dailininkė — S. Kanaverskytė, chormeisterė — G. Gokaitė. Vaidmenis sukūrė saviveiklininkai solistai — V. Kubilienė, A. Bielskis, S. Šniukšta, S. Juškevičius.

ŠIAULIŲ PARODŲ RŪMUOSE savo kūrinių parodą surengė šiame mieste gyvenantys dailininkai. Mini-mi V. Tribandžio ir R. Trušio tapybos darbai, V. Zigmanto ir R. Kalniūnaitės grafikos lakštai, A. Tolieko ir B. Kasperavičienės skulptūros, A. Visockienės ir V. Ošurkovičienės keramika bei dekoratyviniai kilimai. Be šių ir kitų dailininkų, parodoje dalyvavo ir nemažas būrys jaunimo. Šiauliečiai architektai buvo išstatę pečiųjų architektų planą su nuotraukomis, brėžiniais ir maketais. Šiaulių zonos liaudies menininkai visą rūmų augštą užpildė medžio drožiniais, audiniais, metalo ir keramikos dirbiniais.

LIETUVOS DAILININKŲ SĄJUNGOS Vilniuje surengtoje vakaronėje įspūdžius iš kelionės po Graikiją pasakojo tapytoja V. Zalenskienė ir skulptorius K. Svažas. Vakaronė buvo iliustruota Graikijos vaizdų skaidrėmis ir graikiškosios melodijomis.

STYGINIS VILNIAUS KVARTETAS — A. Vainiūnaitė, P. Kunca A. Vasiliauskas ir D. Katkus pradėjo ilgą koncertų seriją, kurion yra įtraukti visi 83 Vienos klasiko F. J. Haydn kvartetai. Jiems atlikti reikės trijų muzikinių sezonų. Pradinis koncertas buvo pakartotas Kaune ir Šiauliuose.

ESTRADINIŲ DAINŲ KONKURSE, kuris buvo surengtas XX kartą Taline kompoz. A. Oito atminimui, dalyvavo ir Lietuvos atstovai — kompoz. V. Ganelis, estrados sol. V. Malinauskas, o muzikologas V. Šaltenis buvo įtrauktas į vertintojų komisiją. Pirmoji premija ir pereinamasis prizas teko estui kompoz. K. Kirviui už dainą „Tas gyvenimo džiaugsmas“, antroji — V. Ganeliui už potetės R. Girkontaitės tekstūrą sukurta dainą „Praeitis“, trečioji — estų kompoz. G. Podelskiui už dainą „Ta akmenuota žemė“. Geriausių estrados solistų prizus laimėjo V. Malinauskas ir estas J. Joala.

PETRO CVIRKOS MUZEJŲ KAUNE jo laisvalais, rankraščiiais, užrašų knygutėmis, piešiniais bei asmeniniais daiktais papildė vėlonies rašytojo našlė M. Cvirkienė, poetas V. Reimeris, vertėja O. Juodelienė. Gauta ir knygų su P. Cvirkos autografais. Viena jų — „Saulėlydis 1941 m. latvių vertėji K. Duncelut. Artėjant P. Cvirkos 70 metų gimimo sukaččiai, muzėjusieji bus surengti atsiminimų vakarai, parodos dalies kūrinijų, skirtų P. Cvirkai bei jo knygų veikėjams. Sukakčiai rusiškai ir memorialinis P. Cvirkos muziejus Klanguose — restauruojama gimtoji sodyba.

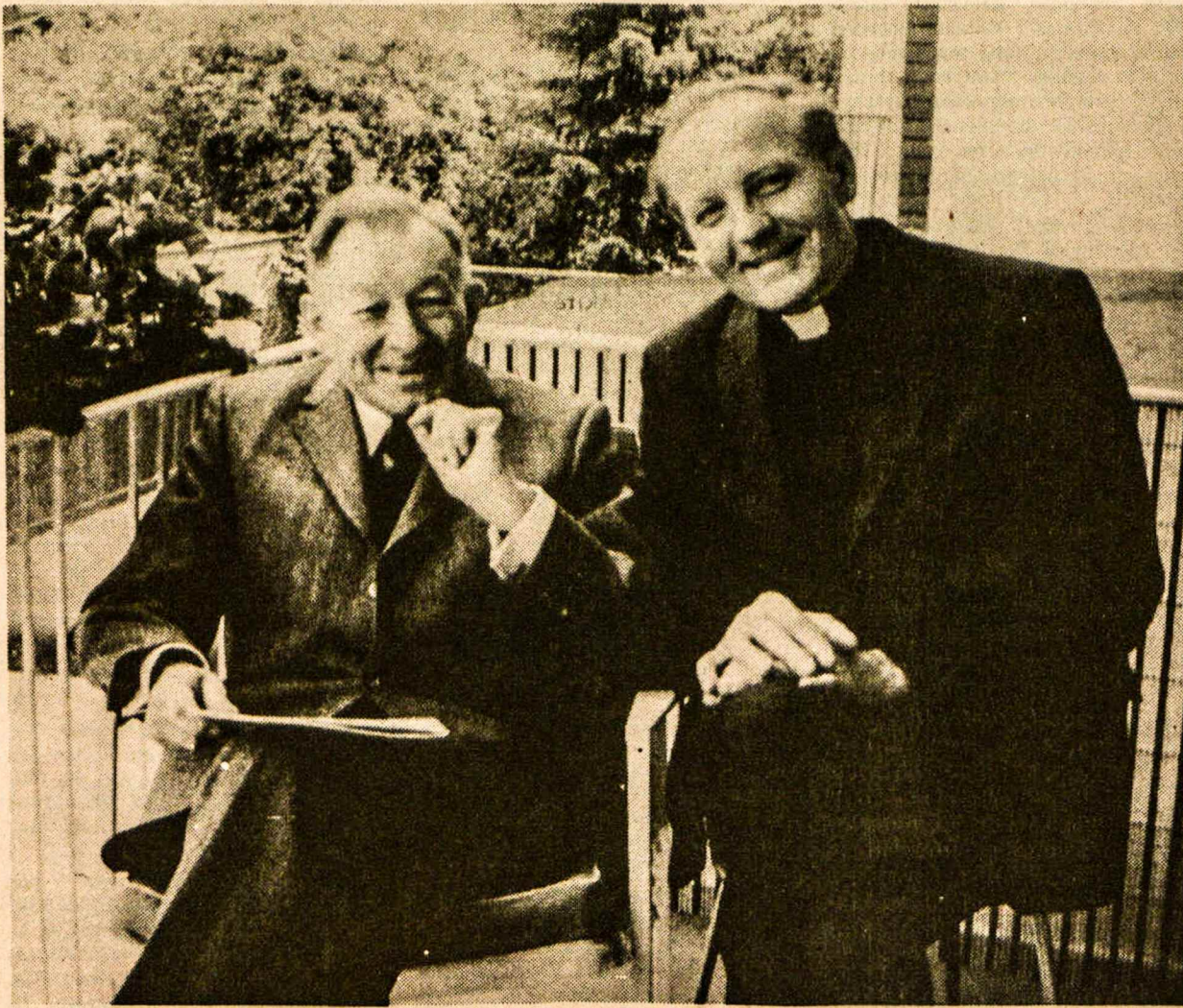
„SILUMINĖS FIZIKOS“ MONOGRAFIJAS nuo 1968 m. leidžia Lietuvos Mokslių Akademijos fizikinių techninių energetikos problemų institutas Kaune. Mokslinis šios serijos redaktorius — akademikas A. Zukauskas. Lig šiol išleista jau 10 monografijų, sutelkusių daug aktualių medžiagos apie dabartinius reaktorius, atomines energetikos įrenginius, galinguosius magnetohidrodinaminis generatorius. Monografijose paskelbtas tyrimų rezultatai bei apskaičiavimai naudojami konstruktoriai, planuodami įvairių šios srities technika.

PIRMĄJĄ LIETUVOS OPEROS VIOLETĄ Adelę Nezabitauskaitę-Galaunienę 80-tojo gimtadienio proga „Literatūroje ir Mene“ prisiminė muzikologas Algimantas Kalinauskas. A. Nezabitauskaitė-Galaunienė dainavo Violetą pirmajame Lietuvos operos G. Verdi „Traviatos“ spektaklyje. Dainavimą ji buvo studijavusi Maskvoje, Filharmonijos Draugijos muzikos ir dramos mokykloje. Kadangi tuo metu Lietuvos operai trūko kvalifikuotų dainininkų, A. Nezabitauskaitė-Galaunienė pečius užgėlė sunki vaidmenų našta: Džilda — G. Verdi operoje „Rigoletto“, Margarita — Ch. Gounod „Fauste“, Mikaela — G. Bizet „Carmen“, Neda — R. Leoncavallo „Pajacuose“. Įtemptas darbas turėjo neigiamos įtakos gležnam solistes balsui, ypač į dramatiškumą linke vaidmenys. Iš Kauno operos ji pasitraukė 1931-32 m. sezoną, susilaukusi pakaitų. Pirmaisiais pokario metais A. Nezabitauskaitė-Galaunienė vėl teko atlikti Violetos vaidmenį G. Verdi „Traviatoje“. Nuo 1947 m. ji dėstė dainavimą Kauno konservatorijoje ir J. Gruodžio vardo augstesniojoje muzikos mokykloje. Mirė 1962 m. balandžio 25 d.

DAIŲ IR ŠOKIŲ ANSAMBLIS „Lietuva“, grįžęs iš „Rusų žiemos“ festivalio Maskvoje, seriją koncertų surengė Šilutės rajone. Pagrindinis dėmesys šių koncertų programose teko J. Svėdo kūriniams.

KAUNO POLITECHNIKOS INSTITUTO dainų ir šokių ansamblis „Nemunas“, vadovaujamas V. Bartusėvičiaus, paruošė naują programą „Nemuno daina“, panaudodamas naujausius Lietuvos kompozitorių kūrinius.

V. MŠ.

Prof. Antanas Maceina su kun. Gediminu Kijausku, SJ, 1974 metais Muensterio mieste, Vakarų Vokietijoje

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 16 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10 - 8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10 - 8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9 - 1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30 - 1	asmenines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investicines 10 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodama "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIEUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* Taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER/photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylių, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų
televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška maisto krautuvė EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

Toronto atletinių atstovai su savo kuopos vėliava dalyvavę Vasario 16 minėjime Anapilio salėje Toronte-Mississaugoje. Nuotr. V. Maco

SPORTAS

Artėja svarbios varžybos

Metinės S. Amerikos lietuvių sporto žaidynės įvyks š.m. balandžio 28-29 d.d. Čikagoje. Programoje — krepšinis ir tinklinis. Žaidynes organizuoja Vidurio Vakarų sporto apygarda. Platesnė informacija bus paskelbta vėliau.

Baltiečių ir lietuvių slidinėjimo pirmenybės įvyks kovo 3-4 d.d. Moonstone Ski Resort. Bus kalnų ir lygumos slidinėjimo varžybos. Žada gausiai dalyvauti Bostono, Klevelando, Toronto Aušros ir Vyčio slidininkai. Dar tikimasi susilaikyti slidininkų iš Detroito, Hamiltono, Rochesterio ir kitų lietuviškų kolonių. Visiems pirmenybių laimėtojams bus įteikti medaliai ir specialios dovanos iškiliausiems slidininkams. Jaunesiems slidininkams parremti renkamos aukos. Iki šiol jaunų slidininkų parėmė — Algm. Banelis, J. Danaitis, L. Stasiūnas, R. Kymanas, J. Gustainis, V. Paulionis ir M. Empakeris. Visiems rėmėjams nuosirdi padėka. Informacijos reikalui kreiptis pas M. Empakerį, 6 Robin Hood Rd., Islington, Ont., M9A 2W7. Tel. 231-1487.

Kanados lietuvių krepšinio pirmenybės, kurios įvyks kovo 31 ir balandžio 1 d.d. Toronte, gausiai dalyvaus Hamiltono Kovo krepšinininkai — vyrų ir jaunių klasėse. Dar tikimasi gausių dalyvių iš Montrelio, Rochesterio, Londono ir Toronto klubų. Registracija pirmenybėms baigiasi kovo 17 d.

SPORTAS LIETUVOJE

Respublikinėje profesinių sąjungų taryboje Vilniuje buvo pagerbti augščiausioje vyrų krepšinio lygoje pirmą kartą bronzos medalius laimėję "Statybos" krepšinininkai. Juos sveikino tarybos pirm. A. Ferensas, Lietuvos kūno kultūros ir sporto komiteto pirm. Z. Motekaitis, sporto draugijos "Žalgiris" centro tarybos pirm. V. Zelvys bei kiti kalbėtojai. Vilniaus "Statybos" vardu padėkos žodį tarė treneris R. Endriajaitis. Šia proga spauda pateikė daugiau duomenų apie "Statybos" komandos kapitoną Algimantą Pavilionį, daug prisidėjusį prie pirmenybėse pasiekto laimėjimo. Pasirodo, sportinę karjerą jis buvo pradėjęs plaukime. Krepšinininko perėjo 1972 m. įstojes į Vilniaus universiteto fizikos fakultetą, turėdamas jau 19 metų amžių. "Statybos" komanda jį įjungė anuometinis treneris A. Paulauskas. Šiandien be A. Pavilionio neįmanoma įsivaizduoti "Statybos" ir jos laimėjimų. Po šių pirmenybių A. Pavilionis buvo pakviestas į Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinę ir dalyvaus išvykoje į JAV.

Tarptautinėse plaukimo pirmenybėse Paryžiuje neblogai pasirodė krūtine plaukianti šešiolikmetė Vilniaus moksleivė Lina Kačiūšytė, pernai pasiekusi pasaulinį rekordą — 200 m nuoplaukė per 2 min. 31,42 sek. Šį kartą varžybos buvo vykdomos 25 metrų ilgio baseine, o ne 50 metrų, kuris yra reikalingas pasaulio rekordams. Paryžiuje L. Kačiūšytė 200 m krūtine nuoplaukė per 2 min. 27,94 sek. ir išsikovojė I vietą. Ji laimėjo II bei III vietas laimėtojas leningradietės plaukikės — S. Varganovą (2 min. 31,81 sek.) ir J. Bagdanovą (2 min. 32,44 sek.). Simto metrų plaukime krūtine I vietą laimėjo pasaulio rekordininkė J. Bagdanovą per 1 min. 10,57 sek., o L. Kačiūšytė su 1 min. 10,77 sek. rezultatu teko II vieta. Abiejose nuotoliuose ji žymiai pagerino savo anksčiau pasiektus Lietuvos moterų ir merginų rekordus. Vilnietis R. Zulpia laimėjo III vietą 200 m plaukime krūtine per 2 min. 21,21 sek. Ji pralenkė I vietos laimėtojas vengras Z. Vernešas (2 min. 18,02 sek.), II — amerikietis D. Nevidas (2 min. 19,81 sek.). Net penktas pirmąsias vietas išsikovoję kanadiečiai plaukikė N. Garapių: 100 ir 200 m plaukimuose laisvu stiliumi, 100 m plau-

kime delfinu, 200 ir 400 m plaukimuose kompleksiniu būdu.

"Pluošto" taurės plaukimo varžybose Kaune tris naujus Lietuvos rekordus pasiekė: kaunietis H. Savičius 50 m plaukime delfinu — 27,4 sek., 100 m — 1 min. 0,1 sek.; kaunietis R. Jankauskaitė 400 m plaukime laisvu stiliumi — 4 min. 43,5 sek.

Lengvosios atletikos žiemos pirmenybėse Minske naują pasaulinį uždarų patalpų rekordą triušulyje pasiekė minkietis studentas G. Valiukevičius, nušokęs 17 m 29 cm. Senasis 1976 m rekordas 17 m 16 cm priklausė gruzinui V. Sanejevui. Minsko pirmenybėse lietuvius nustebino Kauno politechnikos instituto studentas Gintautas Žižys, triušuliu nušokęs 16 m 7 cm. Tai geriausia pasekmė Lietuvos lengvosios atletikos istorijoje — G. Žižys ankstesnį savo rekordą pagerino net 14 cm. Bronzos medalį išsikovojęs vilnietis studentas Remigijus Valiulis, 400 m nubėgęs per 48,7 sek. Lietuvos uždarų patalpų moterų rutulio stūmimo rekorda iki 18 m 39 cm pagerino vilnietė B. Keršulienė, nors jai teko tik IV vieta. Vilnietis Raimundas Kazlauskas į augštį išsoko 2 m 18 cm, užimdamas V vietą. Pirmoji su 2 m 27 cm teko G. Belkoviui iš Kuibysėvo. Kliūtiniame 2000 m bėgime greičiausias buvo S. Jėpišinas iš Maskvos srities (5 min. 29,6 sek.), tačiau su nauju Lietuvos rekordu — 5 min. 34,6 sek. Vilniui grįžo žalgirietis S. Stasiūnas, Minsko varžybose užėmęs X vietą. Senasis rekordas priklausė J. Grigui (5 min. 37,1 sek.).

VYČIO ŽINIOS

Kviestinis MBA krepšinio turnyras įvyko vasario 16-17 d. d. Toronte. Buvo pakviestos Vyčio jaunių C(14) ir jaunių B(16) komandos. Turnyras buvo augšto lygio, pasižymėjo tvarkinga organizacija ir kovingumu.

Jauniai C pirmose šio turnyro rungtynėse pralaimėjo St. Chris komandai 29:39. Antrose rungtynėse vyčiaiiai neprilygo gerai žaidžiantiems Martin Grove krepšinininkams ir pralaimėjo 18:66 Vyčio komandoje žaidė: J. Aukštaitis 4, L. Azubalis 2, A. Dunderas, P. Karpis 2, R. Karpis 15, J. Namikas 15, R. Marcinkevičius, A. Slapšys 9, Prapakas, E. ir R. Stanuliais.

Jauniai B(16) žaidė žymiai geriau — pralaimėjo pirmas rungtynes Martin Grove 27:50, antrose rungtynėse įveikė St. Chris 55:51. Tačiau neužteko patėkti į baigines rungtynes. Žaidė: J. Karpis 28, J. Bukowski 18, A. Balsys 18, A. Saplys 5, R. Budrys 4, A. Slapšys 2, P. Sukauskas, S. Namikas, Trinkūnas, P. Tutlys 4, J. Azubalis 3. Šiose rungtynėse gerai žaidė A. Balsys ir daug prisidėjo prie laimėjimo.

Turnyrui pasibaigus buvo sudarytos rinktinės į kurias pateko J. Karpis ir R. Karpis. Ta proga jiems buvo įteiktos iškilienų krepšinininkų taurės.

Jauniai B(16) pirmąsias rungtynes po kviestinio turnyro sužaidė be prieikaistų. CYO lygos rungtynėse pajėgiai St. Brigid komandai pralaimėjo tik 3 taškų skirtumu. Žaidė: J. Karpis 20, P. Tutlys 6, A. Balsys 13, A. Slapšys 2, P. Sukauskas, Trinkūnas, J. Bukowski 16.

Jauniai A(18) tos pačios lygos rungtynėse pralaimėjo Holy Name komandai 62:101. Vyčiaiams trūko kelių pagrindinių žaidėjų ir teko skolinintis iš jaunesnių komandų. Daugelis komandos krepšinininkų parodė gražų žaidimą. Žaidė: G. Sėdžikas 8, A. Kišonas 14, A. Banelis 12, T. Kasperavičius 20, P. Tutlys, A. Slapšys 4.

Ontario krepšinio pirmenybėse dalyvaus Vyčio jaunių B(16) komanda. Jos įvyks balandžio 20—22 d. d. Toronte.

Gloria Nešukaitytė neseniai grįžo iš Britanijos, kur dalyvavo Valijos

(Atkelta iš 1-mo psl.)

buvo pažadėjęs imtis priemonių maisto gaminių brangiui sustabdyti. Premjeras P. E. Trudeau betgi pareiškė, kad jo vyriausybė jokių priemonių nesims. Jis daro išvadą, kad maisto gaminių kainų kilimas esąs neišvengiamas dėl mažėjančios dolerio vertės, nes Kanada jų įsiveža 30% iš užsienio, ypač vaisių bei daržovių iš JAV.

Kanados statistika taipgi paruošė duomenis apie pramonės įmonių pelną ir darbininkams mokamus atlyginimus 1974-78 m. laikotarpyje. Teigiama, kad per tuos metus po įvairių savyravimų pramonės įmonių pelnas padidėjo 28,7%, o darbininkų atlyginimas pakilo 50%. To atlyginimo vidurkis 1978 m. pasiekė \$267 į savaitę.

Papildomi rinkimai į Kvebeko parlamentą įvyks dviejose apylinkėse. Argentuili apylinkėje atsišatydino jai 12 metų atstovavęs liberalas Z. Saindonas, savo vietą nutaręs užleisti naujam Kvebeko liberalų vadui C. Ryanui. Pastarasis nori įeiti į provincinį parlamentą, kur tada galės vadovauti opozicijai prieš separatistines Kvebeko partijos premjerą R. Levesque. Papildomų rinkimų data tebėra nepaskelbta. Premjero R. Levesque teigimu, jie įvyks tarp balandžio 15 d. ir birželio 21 d. Liberalų vadąs C. Rayanas Kalėdų švenčių laikotarpyje paruošė prancūzų kalba 110 psl. knygelę "Pasirink Kvebeką ir Kanadą".

Kvebeko parlamento įstatymas nr. 101 oficialia šios provincijos kalba paskelbė prancūzų kalbą. Daug kam kilo abejonių, ar tokį žingsnį leidžia Kanados konstitucija laikomas S. Amerikos Britų Aktas. Į teismą kreipėsi trys Montrelio advokatai — P. Blaikie, R. Durand ir I. Goldstein. Jiems užkliuvo tie įstatymo paragrafai, kurie prancūzų kalbą padaro vienintelia oficialia kalba Kvebeko teismuose ir parlamente. Apeliacinis Kvebeko teismas pripažino, kad šie paragrafai iš tikrųjų pažeidžia S. Amerikos Britų Akto 133-čią straipsnį, pagal kurį prancūzų ir anglų kalbos turi lygias teises Kvebeko teismuose ir provinciniame parlamente. Premjero R. Levesque vyriausybės advokatai betgi įrodinėja, kad už 133-čią akto straipsnį esąs svarbesnis 92 straipsnis, duodantis laisvas rankas provinciniams parlamentams tais atvejais, kai primami įstatymai liečia tik provincijų teritorijas. Visas šis reikalas dabar atsidūrė augščiausiam Kanados teisme ir bus sprendžiamas birželio 5 d. Dėl to paties Kvebeko įstatymo nr. 101, liečiančio anglų kalbos suvaržymus versle ir švietimo sistemoje, bylas yra pradėję keli kiti asmenys žemesniuose teismuose.

Tautinė Kanados partija prieš nepilnus vienerius metus įsteigė Otavos Carletono universitetui prof. R. Mathews. Su J. Steelis jis yra parašęs kontroversinę knygą, kurioje nusiskundžiama perdidėle amerikiečių įtaka Kanados universitetų profesijoje. Tautinės partijos vadui R. Mathews lig šiol pavyko visoje Kanadoje užregistruoti beveik 100 narių. Atrodo, ši partija, rem-

stalo teniso pirmenybėse. Moterų vieneto rungtynėse teko pralaimėti Danijos atstovei 2:3. Moterų dvejetainėje su M. Domonkos laimėjo pirmąsias rungtynes ir po to pralaimėjo britėms. Tai buvo antroji jaunos stalo tenisininkės išvyka užsienin. 1977 m. Glorija buvo išvykusi Izraelin. A. S.

Skautų veikla

• Užjaučiame ilgametį "Satrijos" tunto dvasios vadovą kun. kleboną P. Azubalį, netekusį mamytės.

• Vilkiukų reikalais prašoma skambinti globėjui ps. K. Batūrai tel. 248-0364. Į dr-vę priimami nauji kandidatai 6-10 m. amžiaus. Sueigos vyksta reguliariai kas dvi savaites Prisikėlimo patalpose. Išskylos metu čiuožėjų specialybę išsiigo Tomas Jony.

• Kaziuko mugė — kovo 4 d. Atidarymas — 9.45 v.r. Vieta — Prisikėlimo salė.

• Kovo 11, sekmdienį, 6.30 v. v., Prisikėlimo Parodų salėje įvyks platesnės apimtys Toronto skautininkų-kū suiega su šeimos nariais, įdomia programa ir vaišėmis.

• Vasario 16 proga į vyrų I. pakeltos "Satrijos" tunto skautė: į sk. I. G. Mažeikaitė, A. Sėdžikaitė, A. Sėrnaitė, D. Sukauskaitė ir L. Radzevičiūtė; į psl. I. — D. Kalendraitė, R. Murauskaitė, M. Saltmiraitė, G. Sėrnaitė ir R. Verbylaitė; į vair. I. — K. Garbaliuskaitė ir V. Sėrnaitė. C. S.

Kanados įvykiai

damsi tautiškumu, skelbs kovą amerikiečiams ne tik dėl jų itakos universitetuose, bet ir ekonominiame Kanados gyvenime. Pirmajame naujosios partijos suvažiavime dalyvavo 20 oficialių atstovų. Naują politiką moterų partiją bando suorganizuoti St. Catharines mieste, Ontario, gyvenanti kovotoja už moterų teises Laura Sabia. Steigiamajame susirinkime ji susilaukė vos 100 dalyvių. Dėlto teko padaryti išvadą, kad šios partijos įsteigimo klausimas dar nėra pribrendęs ir kad ji teks atidėti ateičiai. Laikiniai nutarta remti jau aštuonerius metus veikiančią grupę "Moters už politinę akciją", kuri stengiasi moteris sudominti politika.

Toronte pasibaigė homoseksualų bendrovės "Pink Triangle Press" byla dėl jos leidžiamam žurnale "Body Politic" paskelbto straipsnio apie santykius tarp vyrų ir berniukų. Kaltinamųjų suole atsidūrė straipsnio autorius G. Hannonas, leidėjai E. Jacksonas ir K. Popertas. Jie buvo kaltinami nešvankios medžiagos siuntimu Kanados paštui. Provincinio teismo teisėjas S. Harris kaltinamuosius išteisino dėl nepakankamai aiškaus įstatymo, lie-

čiančio moralės klausimus. Dienraštis "The Toronto Star" šia proga priminė savo skaitytojams, kad išteisintieji homoseksualai nutarė dar kartą perspausdinti savo žurnale "Body Politic" minėtąjį straipsnį "Men Loving Boys Loving Men" ir kad jie gali prašyti finansinės Ontario paramos iš "Wintario" loterijos pelno. Tokią paramą iš valdinių Ontario institucijų homoseksualų žurnalas jau yra gavęs du kartus. Bylos metu juos bandė užstoti homoseksualų susirinkime žodį taręs naujasis Toronto burmistras J. Sewell, dėl to susilaukęs daugelio torontiečių protesto. Po dienraščio "The Toronto Star" straipsnio ir vedamojo spaudos konferenciją Toronto rotušėje sušaukė "Pink Triangle Press" atstovas R. Beboutas ir pranešė, kad tas didžiausias Kanados dienraštis yra traukiamas teismui už faktų pažeidimą. Esą buvo sudarytas klaidingas išpūdis, kad "Body Politic" žurnalas ruošiasi prašyti finansinės paramos iš "Wintario" loterijos pelno. Daug kam kilo klausimas, kodėl šis spaudos konferencija buvo surengta ne žurnalo patalpose, o Toronto rotušėje, kur ji susilaukė žymiai didesnio dėmesio?

AL GARBENS

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

QUEBEC GATVEJE bendranamis (condominium), 2 miegamųjų butas 10-tame augšte su visais įrengimais (suaugusiųjų pastatas); visos privilegijos, pirtis (sauna), plaukykla ir t. t. High Parko ir ežero vaizdas, balkonai. Prašoma kaina — \$76.500.

DVIBUTIS, 11 kambarių per 2 aukštus, užbaigtas rūšys, 4 prausyklos, sumodernintos virtuvės, dideli, erdvūs kambariai, arti Lietuvių namų.

BROCK — DUNDAS, dvibutis, 11 kambarių per 2 aukštus; trys garažai, gerame stovyje, prašoma kaina — \$52.900, įmokėti \$3.000.

BLOOR — SYMINGTON, 8 kambariai per 3 aukštus, sumodernintos 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažai, užbaigtas rūšys; prašoma kaina — \$45.900, įmokėti \$5.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UZ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	10 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	
9 1/4% už pensijų ir namų planą	10 1/4% už mortgičius
9 1/4% speciali taup. sąsk.	
8 3/4% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydye, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, keliones čekiais (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (Ilepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W.,
Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker & Realtor
Notary Public
Rezidencijos - motelių - sklypai
Daugiabučiai (condominium)
Nuomojimo patarnavimas
3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepturės.
Primami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

KARNAVALAS — metinis renginys Jaunimo Centre praeitį vasario 17 d. Šioje ketvirtoje Uždavinių pramogose kambarius ar sales paruošė organizacijos, įrengdamos užsisakius, valgyklėles, šokių (buvo trys orkestrai). V. Markevičius vadovaujamas dalyvavo šios grupės: „Suktnio“ tautinių šokių vienetas, Čikagos Lituanistinė mokykla, Jūrų skautai, Montessori mokykla ir kiti. 1978 m. Fausto Strollos paruoštas vokalinis „Valvos“ studentų vienetas dainavo ir vaidino ištraukas iš „Muzikos garsų“, pritaikytų lietuviškai publikai. Šiais metais už dolių 20 min. „South Pacific“ versija žiūrėjo šimtai žmonių, pasižymėdami iš žinomoms melodijoms pritaikytų aktualių žodžių: iš Čikagos snieguojančios villosi Lemoito (Čikagos pramiesčio) merginos, kur „Bendruomenės susitinka su ALTA“ ir nėra „reorganizuojama“. Dainavo Ona Baidūnaitė, Rita Kozelytė, Asta Petkutė, Dana ir Vita Radzevičiūtės, Regina Ruesch, Viktoras Kelmelis ir Vincas Olsauskas. Taiklios, sumamos dekoracijos ir gera valdyba (režisė — Žilvė Numgaudaitė) papildė muz. Strollos palydą. I vadina „Mardi Gras“ atvyko jaunimo ir iš Klevelando bei Detroito. Pernai Uždavinių kaukių balijuje buvo per 1,400 lankytojų.

• Ateitininkų federacijos valdyba vasario 1 d. Tėvų marijonų namuose apšvarstė visą eilę darbų ir planų, ypač ryšius su kitų kraštų ateitininkais ir stovyklų ruošą. Šių metų sendraugį stovykla Dainavoje bus liepos 22 — rugpjūčio 5 d., moksleivių — Dainavoje birželio 17 — liepos 1, jaunučių — pirmąsias dvi liepos savaites.

• Šaulių Sąjungos centro valdyba įsigijo 12 skulptūrų Sv. Kazimiero kapinės Rimo Kalantos paminklui, kurio projektą paruošė skulpt. Ramojus Mozoliuskas. Sąjungos suvažiavime gegužės 19 — 20 d. jos finansuotas paminklas bus pašventintas.

• Tauragės klubo metiniame susirinkime sausio 28 d. buvo išrinkta nauja valdyba, kuri perėmė pareigas iš pirm. Jono Zinkaus. Klubas pasiskirstė aukas lietuviškiems reikalingam, ypač spaudai ir radijo programoms.

• „Draugo“ leidėjas Lietuvių Katalikų Spaudos Draugija metiniame direktorių posėdyje išrinko valdybos pirmininku dr. A. Razmą, išklaušė administracinių ir kitų pranešimų. Dienraščio 70 m. sukaktis bus minima Detroito kovo 25 d. premijos Iteikimo ir solistos Margaritos Morkienės koncertu; gegužės 20 d. — Čikagos Marijos gimnazijoje su solistais A. Vokietičiu ir G. Čapkauskine, pianistais R. Apeliūnu ir A. Kuprevičiumi; Jaunimo Centre — rugsėjo 22 d. banketu.

• Vasario 16 minėjimus kasmet rengia lituanistinės mokyklos, LB apylinkės, bet pagrindinis minėjimas visados rengiamas seserų Kazimieriečių gimnazijoje. Vasario 11 d. pagrindiniu kalbėtoju buvo JAV valdžioje iškylęs Valdas Adamkus, pabrėžęs vienybės svarbą lietuvių gyvenime ir veikloje. Šios šventės lankytojai pastebėjo, kad dalyvių skaičius mažėja, o programa trumpėja — šių metų minėjimas neužėmė nė penkių valandų, kaip paprastai būdavo.

Jaunimo kongreso žinios

(Atkelta iš 6-to psl.)

pirm. ir Marytė Smitienė — informacijos komisijos pirm.

IV PLJK atidarymo koncerte Londone programą atliko: fleitistas Petras Odisinis ir pianistas Raminta Lampasytė iš V. Vokietijos, mergaičių dainos vienetas „Volungė“ iš Kanados ir šokių grupė „Silainė“ iš JAV. Kongreso uždarymo koncerte Frankfurte dalyvauti sutiko: sol. Ričardas Daunoras, akompanuojamas Ramintos Lampasytės. Taip pat ta proga bus paskviestas mergaičių oktetas „Žibutės“ iš Argentinos ir etnografinis ansamblis iš Bostono. Atsargai numatytas „Gintaro“ ansamblis iš Montrealio.

Pagrindinių koncertų programom grupės buvo kvietos, atsižvelgiant į visą eilę sąlygų: ruošos komiteto sąlygų priėmimą (pvz. numatyta finansinė parama), repertuaro įvairumą, lėšų telkėjų pagėdavimus, įvairių kontinentų atstovavimą ir pan.

S. m. liepos 27 d. įvyks jaunų kūrėjų vakaras Koenigsteine. Šiam vakarui labai pagėdaujama autorių iš JAV-bių, Kanados, Australijos, Pietų Amerikos ir Europos. IV PLJK ruošos komitetas ir kultūrinė komisija labai įsijaušė jaunimo, vykstančio į kongresą (atstovų, dalyvių ar turistų), kuris galėtų atlikti programą tą vakarą. Jaunieji kūrėjai (16-35 m.) rašykite šiuo adresu: IV PLJK, Roma, 6840 Lampertheim 4, West Germany.

Rūta-Ona Šiūlytė

• RASYTOJAS negali nematyti, kad religijos jėga, ypač tikėjimo į ateismą, šiandieną yra silpnėjęs kaip betkurioje žmonijos istorijos epochoje. Vis daugiau ir daugiau vaikų auga be tikėjimo į Dievą, be tikėjimo į atlygį ir bausmę, į sielos nemirtingumą ir net etikos galiojimą (Nobelio laureatas Isaac Bashevis Singer).

LIETUVIŲ NAMAI

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6
Tel. 532-3311

PRANEŠIMAS LIETUVIŲ NAMŲ NARIAMS

Pranešame, kad Toronto Lietuvių Namų ir „Labdara“ Foundation metinis visuotinis narių susirinkimas yra šaukiamas 1979 m. kovo 4, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo menėje.

Susirinkimo darbotvarkė

- Atidarymos
- Prezidiumo sudarymos — rinkimas:
 - susirinkimo pirmininko ir sekretoriaus,
 - mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų
- Praejusio susirinkimo protokolo skaitymas
- Valdybos pranešimai: a. pirmininko, b. tildininko, c. visuomeninės veiklos koordinatoriaus
- Revizijos komisijos pranešimas
- Revizoriaus (auditor) pranešimas
- Diskusijos dėl pranešimų
- 1978 metų apyskaitų tvirtinimas
- 1979 metų sąmatos tvirtinimas
- Revizoriaus (auditor) tvirtinimas
- Valdomųjų organų rinkimai: a. valdybos, b. revizijos komisijos
- Einamieji reikalai ir sumanymai
- Susirinkimo uždarymas

ŠIAIS METAIS I LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBĄ bus renkami šeši asmenys — trys trejiem metų, vienas — dvejim metų, du — vieneriem metų.

Iš valdybos išeišia šie asmenys: B. Bedarfiene, J. Cicėnas, W. Dauginis, A. Senkus, J. Strazdas ir M. Yčas.

I Lietuvių Namų kontrolės komisiją bus renkamas vienas asmuo trejiem metų rotacine tvarka. Iš kontrolės komisijos šiais metais išeišia S. Banelis.

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA siūlo, kad nariai gautų iš nominuoto kandidato-kandidatės raštišką sutikimą. Tam yra paruošta speciali forma, kurią nariai gali pasiimti Lietuvių Namų raštinėje kasdien arba sekmadienio popietės metu. Be to, valdyba siūlo, kad nominatoriai (nemažiau kaip du asmenys) pasirašytų nominacijos formą, prieš ją įteikdami nominacijos komisijai visuotinio susirinkimo Lietuvių Namų valdyba

Pranešame, kad atidarytas kabinetas

Adomonis ELECTROLYSIS

nepagėdaujamiems gyvaplaukiams pašalinti
(short wave, galvanic, the blend)

„ELECTROLYSIS“ yra vieništelis medicinos pripažintas būdas pašalinti nepagėdaujamies gyvaplaukiams. Šią problemą dabar lengvai ir saugiai išsprendžia naujas metodas, kuris yra ypač veiksmingas patyrusio profesionalo rankose, turinčiose modernius įrankius. Ir mažai dalykai džiugina žmogų, ypač kai žinal, kad gerai atrodal. Paskambinkite dar šiandieną ir pasiteiraukite papildomų informacijų. Aš mielai padėsiu išspręsti jūsų problemas ir atsakysiu į jūsų klausimus.

Telefonas 767-3209

Jei neatsiliepia, skambinti 827-5664

Birutė Adomonis — Electrologist

2186 Bloor Street West, Suite 214, Toronto, M6S 1N2

(vienas blokas į rytus nuo Runnymede Ave., autoakstė už Kennedy gatvės)

Specialus fondas

Kai pakviestas kalbėtojas užbaigė paskaitą labdarų suelgoje, prie jo priėjo pilietis ir paprašė paukoti specialiam fondui.

— Kokiam tikslui bus naudojami tie specialaus fondo pinigai? — paklausė svečias.
— Kad kitą kartą galėtume pasikviesti geresnį kalbėtoją...

Palyginimas

I drabužių krautuve įeina moteriškė su trimis jaunoms dukroms.

— Kaip sekasi verslas, ponas Jurgaiti?

— Taip, kaip tamstai su dukrelėmis.

— Kaip tai?

— Kiekvienas apžiūri, pasidėra, bet neperka...

SKAITYTOJAI PASISAKO

RUSAI IR NERUSAI
M. Dainius straipsnyje „Ne garbina vieta...“ (T2) 1979 m. 1 nr. rašo: „Aš atkreipiau dėmesį į tai, kur yra rašoma, kad Rusijos carai manė, jog pavergtos tautos, kaip lietuviai, gaudai ir kt., priklauso rusų tautai, bet „skiriasi tik truputį savo kalba“. Man atrodo, kad senosios Rusijos carai ir dabartiniai rusai labai gerai žinojo ir dabar žino, jog tos tautos, o ypač lietuviai, nėra rusai, kad D. Lietuvius Kunigaikštijos žemės buvo užgrobtos, o lietuvių kalba nėra rusų kalba.“

Nei carai, nei dabartiniai rusai taip nemano, kaip M. Dainius mano. Paskaitykime A. Solženicino knygoje „From Under The Rubble“ straipsnyje „Separation or Conciliation“ psl. 100-101:

„But in our attitude to other nations there is another vice that is typically Russian: the inability to see the line that divides us from other nations, the lack of inner conviction in their right to exist within their own national identity. How often have I heard Russians wondering naively why the Ukrainians, Byelorussians or Lithuanians won't learn proper Russian and turn into proper Russians. All the jokes, mockery and tactless puns on the Ukrainian language have their root in an unwillingness to recognize the Ukrainians as a separate nation and in a failure to understand why these „Russians“ so strangely distort our language.“

Ne vieni rusai taip mano. Lenkai laikė lietuvių kalbą tik lenkų kalbos tarme. Ir kaip rusai šaiposi iš ukrainiečių kalbos, taip lenkai (bent anksčiau) šaipėsi iš mūsų kalbos.

Gali būti, tokia rusų galvosena yra kilusi iš to fakto, kad lietuvių, moką rusiškai ar žiną kelis žodžius, stengiasi demonstruoti rusų kalbos mokėjimą.

Aš girdėjau rusų, ukrainiečių ir lenkų, kalbančius savo kalba ir vienas kitą suprantčius. Tos tautybės, gyvenamos stovyklose (Vokietijoje), tiek išmoko viena kitos kalbą, kad viską suprastavo. Viena ukrainiečių dalis mokėjo rusų kalbą, kita — lenkų, bet iš principo negavdavo vartoti tas kalbas. Nesutikau nė vieno (bent aš) iš minėtų tautybių, kurie su prastu lietuvių kalbą. Keletas atvejų pasitaikė, kur latvis kalbėjo latviškai, o lietuvis lietuviškai ir abu vienas kitą suprato. Čia tenka pastebėti, kad lietuviams lietuviškai pramokti yra sunkiau, negu lietuviams latviškai; dėlto ir lietuvių, mokančių ar bent suprantančių latviškai, buvo daugiau.

R. Bulovas

MOSŲ KALBA

Nesame slavai, bet vartojame slavų kalbą: žodžius: Bažnyčia, Velykos, Kalėdos ir pan. Kodėl nevartoti lietuviškų pavadinimų? Pvz. sveikiname Kristaus Gimimo, Kristaus Prisikėlimo švenčių proga. GERAS pavyzdys — vysk V. Brizgio ir PLKK Vienybės valdybos sveikinimai, kuriuose nėra minėtų slavų pavadinimų.

Aplamai, dabar mūsų vartojama lietuvių kalba yra pasibaisėtina. Rašytinė kalba yra kiek geresnė, bet ir joje pilna slavizmų. Mūsų mėsraščių net ir geruose rašiniuose pilna tarptautinių žodžių, visai nereikalingų. Mūsų kalba yra žodinga, ir nėra reikalo vartoti tiek daug svetimybų. Gal kažkas mano, jog svetimų žodžių vartojimas yra išsilavinimo ženklas. Anaiptol! Tai ženklas lietuvių kalbos nemokėjimo. Tokie rašiniai skurdina gražią mūsų kalbą. Verta pasiekti prof. A. Macelina, kuris net filosofiniuose veikaluose mažai tevartuoja svetimų žodžių ir tik ten, kur be jų negalima apsieiti. M. J.

BENDRANAMIS AR PRIEGLAUDA?

Toronto Lietuvių Namai užsimojo organizuoti „condominium“ — bendranamį. Advokatai aiškino taisykles, bet jose yra daug neaiškumų — finansinių ir teisinių. Be to, dauguma tautiečių, kurie domisi bendranamio statyba, yra jau virš 65 metų amžiaus ir nusipirkti buto

Tėviškės Žilburiai • 1979. III. 1 — Nr. 9 (1516) • 9 psl.

“Gintaras” šoka ir dainuoja

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis „Gintaras“ vasario 24 d. Anapilio salėje surengė metinį koncertą, kuriame parodė visas savo jėgas. Susirinkus gausiai publikai, su pusvalandžio pavėlavimu, vis a gintariečių „armija“ (apie 200 šokėjų ir dainininkų) užėmė savo pozicijas salės viduryje ir scenoje. Tai buvo imponuojantis ir spalvingas vaizdas, kuriame švytėjo įvairūs tautiniai drabužiai ir jauni veidai. Gražu buvo matyti ne tik šokėjas, bet ir jų jaunus vadovus, kurių dalis dar visai senieniai patys buvo šokėjų tarpe.

Vaikai, vadovaujami D. Naušėdienės ir L. Kaminskienės, paskirai šoko daugiau tradicinius mokyklinio amžiaus šokius, kaip „Žilvitis“, „Pas močiutę“, o taip pat gerai išjungę į viso ansamblio šokius. Vaikų šokių buvo paprastai esame linke matyti klaidų ir jas lengvai dovanojame, bet čia to nereikėjo. Vaikai šoko labai rūpestingai ir disciplinuotai.

Vidurinioji grupė (gimnazistai) atliko kairiųjų tradicinius šokius, kaip „Malūnas“, „Audėjė“, o taip pat ir vieną kitą nematytą šokį — pvz. „Našlini Jonkeli“. Tai grupei vadovauja L. Pacevičienė ir S. Zenkevičiūtė.

Daug naujovių matėme vyriausioje grupėje (studentų), vad. R. Dunderienės. Tai „Juodasis Jonkelis“, „Ušaukininkas“, „Ketvirtininkas“.

Atskiru žodžių reikia paminėti ansamblio dainininkes (vyresniųjų grupės vadovė G. Paulinienė, jaunesniųjų — R. Gustaitytė ir D. Jokūbaitytė). Jos atskirai ir kartu padainavo tradicines dainas — „Iš rytų šalelės“, „Oi žiba žiburėlis“ ir naujas — „Atėlik ir tu“, „Poetų svajonė“ ir kt. Gaila, kad nebuvo paminėti dainų kompozitoriai.

Gražūs buvo atskirų grupių pasirodymai, bet ypač didingai praėjo viso ansamblio šokiai, palydimi dainininkų ir akor-

deonų, kaip „Vėdaras“, „Tabalas“, „Aštuonytis“, „Suk, suk raltelį“.

Šlame koncerte trūko šaukimo „Gintaro“ orkestro, kuris labai praturtindavo koncertus šokiams pritaikyta muzika. Vadovai aiškino, kad tas orkestras iširo, bet stengiamasi jį vėl sudaryti, pasitelkiant naujus žmones. Šį sykį šokiams ir net dainoms grojo keturi akordeonistai — A. Kaminskas, R. Punkrys, V. Pakštas, J. Balaišis (dainoms geriau tikėtų pianino palyda). Koncerto programą sklandžiai pranešinėjo B. Nakrošius, poetiškai apibūdindama kiekvieną šokį ir dainą.

Ansamblio tėvų komitetas, vad. H. Simanavičienės, padarė viską, kad vakaras gerai pasisektų: turėjome loteriją, gerą šokių muziką, barą ir šiltą kelių rūšių lietuvišką maistą, kuriuo buvo pavalinti ir visi šokėjai. Ansamblio koordinatore yra O. Radzevičienė, ižd. Alg. Nausėdas, sekr. L. Radzevičius.

Iš tėvų komiteto apdovanojimų ansamblio vadovų teko patirti, kad „Gintaras“ turi keletą pakvietimų išvykoms ir jau rengiasi pajudėti į kitas lietuvių gyvenvietes. Malonu matyti, kad Toronto „Gintaras“, sutelkęs arti 200 jaunimo, gintariškai tebežėri ir nestokoja atžalyno R. G.

Aukos Tautos Fondui

Tautos Fondo atstovybės
Kanadoje 1978 metų

Pajamos	1978	1977
1. Torontas	\$20.000.00	\$19.000.00
2. Hamiltonas	3.600.00	3.300.00
3. Montrealis	2.000.00	1.500.00
4. Tillsonburgas	1.115.00	1.210.00
5. Londonas	985.00	1.268.00
6. Sudburis	830.00	1.002.50
7. St. Catharines	594.50	653.00
8. Oakville	537.00	446.00
9. Cambridge	470.00	450.00
10. Windsoras	460.44	894.00
11. Edmontonas	323.00	146.00
12. Sault Ste. Marie	312.00	313.00
13. Rodney	290.00	295.00
14. Vankuveris	275.00	253.00
15. Wellandas	220.00	328.25
16. Winnipegas	220.00	152.00
17. Thunder Bay	68.00	97.76
18. Kalgaris	—	202.00
19. Otava	—	105.00
20. Atskiri asmenys	210.00	1.847.00
21. Palūkanos	628.51	436.00

Iš viso pajamų 1978 m. \$33.134.45 \$33.697.82
Likutis iš 1977 m. 8.722.28 6.001.82

Viso pajamų \$41.856.73 \$39.699.44

Išlaidos

1. Iteikta Tautos Fondo centrai VLIKO seime Čikagoje	\$33.000.00
2. Spauda	329.75
3. Raštinės išlaidos	88.94
4. Kelionės išlaidos į VLIKO seimą ir suvažiavimą	381.90

Iš viso išlaidų 1978 m. \$33.800.59

Likutis 1979 m. 8.056.14

Balansas \$41.856.73

Nuoširdi padėka aukojusiems

Tautos Fondui, aukų rinkėjams ir visiems Tautos Fondo darbuotojams.

J. Valčiulėnas, pirm. A. Zilėnas, ižd.

Vitalius Matulaitis, dirbęs Ontario susisiekimo ministerijoje žemės planų braižytoju, išėjo į pensiją. Vietoj įprastinių išleistuvių, ruošiamų ta proga lietuvių tarpe, jis paaukojo \$300 „T. Žilburiams“. Kaip „T2“ bendradarbis, jis talkina laikraščiu ne tik rašydamas straipsnius, bet ir atstovaudamas jam įvairiuose kitataučių renginiuose. V. Matulaitis kaip mokytojas yra dirbęs šeštad. mokykloje, paruošęs skaidrų ir net filmų apie Lietuvą.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKŠIENĖ
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys „Better Business“ Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pagėdavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI
• VASARNAMIAI
• ŪKIAI

Stayner, Springhurst,
Wasaga, Collingwood
(705) 445-8819
atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Primame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MAE - LAINE BRIDALS

1150 Lorne Park Rd.,
Mississauga

yra pasiruošusi jums patarnauti gražiausiais
pavasario bei vasaros vestuviniams drabužiais
ir nuotakos aprangą

• Mados kiekvienam vestuviniam pobūviui
• Kokteilių aprangą ir vakarinių drabužių
Nuo antradienio iki šeštadienio 10 v.r. - 5 v.p.p.
Vakaraais priimama tik

susitarus telefonu 274-5301 Ona Stončiū

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių
reikalais betkur
pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

TORONTO

Anapilio žinios

— Sekmadienį, kovo 4, yra šv. Kazimiero šventė ir Tikinčiosios Lietuvos Diena. Visi kviečiami prisiminti maldose Lietuvoje persekiojamą K. Bendriją ir duosnia auką ją paremti. Specialūs aukų vokeliai, išdalinti šventovėse, surenkami sekmadienį pamaldų metu.

— Šventovės statybos skoloms mikėti aukoj \$500: N. N.; \$200: V. L. Matulevičiai; \$100: V. Mikys.

— Sv. Jono lietuvių kapinės palaikyti: a. a. Morta Liubertienė iš Delhi, Ont., a. a. Albertas Skrebutėnas iš Delhi, Ont., a. a. Rita Butrimaitė, 17 m., XI klasės mokinė iš Mississaugos.

— Vasario 24 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės palaidoti: a. a. Zigmantas Laurinavičius, 56 m., ir a. a. Emilija Azubalienė, 97 m.

— Klebonui išvykus atostogų, jį pavaduoja kun. B. Pacevičius, buvęs ilgametis šios parapijos kapelionas.

— Pamaldos: šį sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Tomą Užupį, 11 v. už a. a. Joną Dunciką, a. a. Alojzų Kanapką ir a. a. Romualdą Cerniauską.

— Pakrikštyta: Stefan Andrew Chomiak.

— Skelbtasis parapijos choro po-būvis atidėtas vėlesniam laikui.

— Tikybos pamokų pirmosios Komunijos vaikams šį sekmadienį, kovo 4, nebūs.

Lietuvių Namų žinios

— Visuotinis LN narių susirinkimas — kovo 4 d., 3 v. p. p., Karaliaus Mindaugo menėje.

— Ritai Butrimaitė mirus, buvusiam LN tarnautojui Vytautui Butrimui ir jo šeimai LN reikiama nuosirdžia užuojauta.

— „Toronto“ senjorų (pensininkų) visuotinis narių susirinkimas Gedimino menėje įvyks kovo 1 d., 1 v. p. pietų.

— LN vestibulėje yra įtaisyta speciali skelbimų — plakatų lenta. Be LN raštinės žinios ir sutikimo plakatų-skelbimų LN įkabinoti draudžiama.

— LN patalpose rastas moteriškas žiedas su akute. Kreiptis tel. 762-0592. Taip pat yra rasta pinigė su daugybe nuotraukų. Kreiptis į LN raštinę.

— LN valdybos posėdis, paskutinis prieš metinį susirinkimą, bus kovo 1 d., 7.30 v. v.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo apie 300 asm. Svečių knygoje pasirašė: E. Klupšienė iš New Jersey, R. M. Gasperai iš Sault Ste. Marie, Ont., J. Šarapnickas iš St. Catharines, Ont.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiomis progom. Skambinkite — JAUNUS BAKEVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronto.

NUO KOVO 2 DIENOS St. Petersburg, Fla., Gulfport labai arti vandens išnuomojamas nedidelis, gražiai įrengtas butas; \$80 JAV į savaitę arba \$300.00 JAV į mėnesį. Skambinti telefonu 1-813-343-2073.

ESU LIETUVIS, rimtas, gero būdo, negeriu ir nerūkau, 52 metų amžiaus; įsiskaito rimtos lietuviškos vedų tikslu. Rašyti, pridant savo nuotrauką ir telefono numerį, „T. Žiburių“ adresu. Ant voko pažymėti „Rimtam lietuviai“.

ISNUOMOJAMAS kambarys ir virtuvė su baldais prie Toronto Lietuvių Namų. Skambinti tel. 762-9564.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

POKINĖS ARBA PLUNKSNINĖS ANTIKLODĖS (kaldros) visų rūšių ir dydžio gaminamos pagal užsakymą. Skambinti tel. 787-9021 Toronto.

JIESKAU pirkti knygos „Vilniaus Goltota“, kurios autorius yra šėmis. Rašyti: A. Dilkus, 91 Medland Cres., Toronto, Ont. M6P 2N3. Tel. 762-3715. Skambinti po 5 v.p.p.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į „Petals Florist“ tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvius Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinė gėlių tvarkymo srityje.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiam sukuosenom; specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

CANDLELIGHT

CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI

Baliai, vestuvės, sužadėtuobės, parenimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gili užuojauta kun. Petriui Azubaliui, mirus jo motinai Emilijai.

— Pirmas mėnesio penktadienis — kovo 2. Lankomi seneliai ir ligoniniai.

— Inocentas ir Alina Jurcevičiai vasario 24 d. paminėjo savo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį gausiame draugų būryje.

— Tradicinė Tikinčiosios Lietuvos Diena — šį sekmadienį, kovo 4. Bus speciali rinkliava per visas Mišias Lietuvos tikintiesiems paremti. Mėnesinė parapijos rinkliava nukeliama į kovo 11 d.

— Gavėnios metu kiekvieną penktadienį einami Kryžiaus keliai 7 v. v., pradėdami kovo 2 d.

— Salės inventorius pirmui ir remontams aukoj: M. Jasionytė \$60, J. K. Steponai \$50, O. T. Krasauskai \$40, V. B. Karai \$30.

— Bilietai metinės parapijos vakarienos, kuri įvyks kovo 25, platiniami sekmadieniais po 10 v. Mišių salėje. Galima gauti pas V. Tasecką. Visi stalai bus rezervuoti.

— Metinis parapijos susirinkimas — kovo 18 po 11.30 v. Mišių.

— Muzikinės dramos „Emilija Platerytė“, kuri įvyks balandžio 28, mecenatai: E. J. Čuplinski \$100, S. V. Vaitkai \$100, F. E. Senkai \$100.

— Augustino Venckaus sesutė Konstancija Vilimienė mirė Lietuvoje. Sofijos Putrimienės brolis Zigmas Laurinavičius mirė Hamiltone.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Magdalėn, Teresę ir Kostą Prancevičius, užpr. J. Cerniauskienė, 8.30 už Veroniką Moklickaitę, užpr. A. E. Abramaičiai, 9 v. už Juozą ir Stefaniją Kromerius, užpr. J. Jonušienė, 9.20 už Kromerijų šeimos mirusius, užpr. J. Jonušienė, 9.40 už Anelę Cebatorienę, užpr. J. M. Tamoliūnaitę, sekmadienį 8 v. už Mykolą Dervinį, užpr. S. Dervinienę, 9 v. už Kazimierą, užpr. S. Kučinskienę, 10 v. už Kazimierą Beniušį, užpr. Alf. Beniušis, 10.45 pasauliečių pranciškonų intencija, užpr. valdyba, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Kazį Gontą, užpr. A. Gontienę.

A. a. Emilija Balčiūnaitė-Azubalienė, 97 m., mirė vasario 21 d. senelių prieglaudoje; palaidota vasario 24 d. lietuvių kapinėse iš Lietuvos Kankinių šventovės. Laidotuvių pamaldose dalyvavo 9 kunigai ir vysk. A. Ambrosius, kuris atliko baigiamąsias apeigas. Dalyvių tarpe buvo Toronto arkivyskupijos kancleris kun. L. Wall ir katedros vikaras kun. J. Pilkauskas. Pagrindinių Mišių celebrantu buvo kun. P. Azubalis, velionės sūnus, kuris pabaigoje tarė padėkos žodį. Per pamaldas giedojo sol. V. Verikaitis, grupė katedros choristų. Dalyvavo apie 300 tautiečių. Po apeigų kapinėse buvo suruošti pietūs Anapilio salėje. Velionė buvo biržietė, išauginusi 5 vaikus. Už Lietuvos ribų išgyveno 38 metus. Keturioliką metų šeiminkavo buvusioje Sv. Jono Kr. parapijos klebonijoje. Pastaruoju metu gyveno sūnaus Jono šeimoje.

A. a. Zigmas Laurinavičius mirė vasario 21 d. Hamiltone, kur jo šeima turi motelį. Išėjęs pasivaikščioti, staiga suknubo, matyt, nuo širdies priepuolio ir nebeatsigavo. Buvo pašarvotas Turnerio ir Porterio laidotuvių namuose Toronto. Palaidotas vasario 24 d. iš Lietuvos Kankinių šventovės lietuvių kapinėse. Pamaldas laikė — prel. J. Tadarauskas, kun. P. Azubalis ir kun. J. Staškus. Velionis yra kilęs iš Kėdainių apskritys. Mokėsi Kauno jėzuitų gimnazijoje. Prasidėjęs visuotinei invazijai, visa šeima (motina su 4 vaikais, tėvas buvo miręs) iškeliavo į vakarus. Kanadoje velionis pradžioje dirbo įmonėje, paskui perėjo į verslą — nusipirko restoraną Tilburio miestelyje, o vėliau motelį Hamiltone. Visuomeninėje veikloje nedalyvavo, bet ją rėmė lėšomis, gausiai aukojo parapijoms, spaudai, ypač „T. Žiburiams“, fondams, organizacijoms. Kapinėse šeimos bičiulių vardu su velioniu atsisveikino A. Rinkūnas.

Apie Toronto lietuvių iškilmes Vasario 16 proga trumpą žinutę išspausdino dienraštis „The Toronto Star“ 1979. II. 17. Kituose kanadiečių laikraščiuose nepastebėta jokio aprašymo.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

„The Catholic Register“, Kanados katalikų savaitraštis, spausdins Toronto, kartas nuo karto pateikia žinių ir apie Lietuvą. Š.m. vasario 24 d. laidoje jis išspausdino žinią apie Lietuvos katalikų vardu atsiųstą sveikinimą popiežiui Jonui Pauliui II. Sveikinime išreiškiamas pasitenkinimas popiežiaus išrinkimu ir reiškiamas viltis veiksmingos paramos.

Toronto Lietuvių Namų Jaunimo Būrelis kviečia visus, turinčius 18 metų amžiaus arba subrendusio amžiaus kortelę, į

LINKSMAVAKARIUS

Jie bus rengiami kas antrą penktadienį nuo 1979 m. vasario 9 d. Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino pilies menėje (III augšte). Pradžia 8 valandą vakaro.

PROGRAMA:

kovo 9 d.: filmas "Charlie Chaplin"

kovo 24, šeštadienį, nemokama rogių iškyla į Albion Hills (priklausys nuo oro)

balandžio 6 d.: "Marx Brothers"

Būsimos programos: "Charlie Chaplin", lietuviški tautiniai vakarai, lietuviškų filmų vakaras (veiks ir baras)

Jeigu turite sumanymų, pasiūlykit TLN Jaunimo Būreliui

Maloniai kviečiame Jus atsilankyti į

trijų lietuvių parapijų moterų draugijų rengiamą

KONCERTAS

1979 m. kovo 18, sekmadienį, 5 val. po pietų, Toronto Lietuvių Namuose, Mindaugo menėje

Programa atlieka: PETRAS ODINIS — fleita
DIRK SAGEMULLER — baritonas,
Hamburgo operos solistas
Akompanuoja muz.dr. Raminta Lampatyte

RENGEJOS: Išganytojo parapijos Moterų Dr-ja,
KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos ir
Lietuvos Kankinių parapijos skyriai

PO KONCERTO
VAISĖS -
KAVUTĖ

Kunigui PETRUI AZUBALIUI,

Lietuvos Kankinių parapijos klebonui, jo giminėms bei artimiesiems, netekusiems motinos ir močiutės

A. A. EMILIJS AZUBALIENĖS,

reiškiame nuosirdžią užuojautą ir dalyvaujame bendrame šeimos liūdesyje —

KLK Kultūros Draugija

ir

"Tėviškės Žiburiai"

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

praneša:

METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS
įvyks š.m. kovo 11 d., 3 v.p.p.,
Prisikėlimo salėje,
1011 College St., Toronto, Ontario

MŪSŲ VEIKLA 1978 m. buvo sėkminga, ir metui užbaigti

balansas per metus paaugo \$2,220,000 ir 1978 m. gruodžio 31 d. pasiekė \$15,848,380;

pajamų per 1978 m. gauta \$1,315, 893;
palūkanų nariams už santaupas išmokėta \$1,037,431, t.y. 79% visų pajamų;

pelno 1978 metais gauta \$63,457.
ATSARGOS KAPITALAS 1978 m. gale pasiekė \$371,694.

Tai kapitalas, priklausęs kooperatyvui ir užtikrinantis sėkmingą jo veiklą.

LIETUVISKAI VEIKLAI paremti paskirta ir išmokėta įvairioms jaunimo bei kultūrinėms organizacijoms bei vienetams \$10,263.

PALOKANOS už santaupas šiuo metu mokamos: už termininius indėlius 1 metų — 10%; už termininius indėlius 2-3 metų — 9%; už taupomąsias sąskaitas — 9% (plius gyvybės draudimo); už depozitų-čekių sąskaitas — 6% (plius nemokamas čekių patarnavimas).

GERESNIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMOSI sąlygų kitur nerasite. Taupykite ir skolinkitės savame kooperatyve! Mūsų tikslas nėra pelnas, bet geras ir sąžiningas patarnavimas visiems lietuviams.

Kooperatyvo valdyba

Estijos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis paminėta vasario 22 d. priėmimu Estų Namuose ir plačia iškilme universiteto salėje (Convocation Hall). Priėmimo Lietuvių vardu estus pasveikino gen. konsulas dr. J. Zmuidzinis. Iš lietuvių dar dalyvavo: KLB pirm. J. R. Simanavičius, I. J. Meiklejohn, St. M. Jokūbaičiai, H. G. Lapai, S. A. Grigaliūnai, St. Kuzmas, S. Masionis. Augstųjų pareigūnų tarpe buvo matyti JAV, Belgijos, Islandijos, Latvijos konsulai. Sekmadienio iškilmėje lietuviams atstovavo J. R. Simanavičius. Visa programa buvo atlikta estų kalba. Ji užtruko 2 val. ir 40 min.

Daugiakalbės televizijos stoties bendrovės pirm. D. Ianuzzi, Harbourfront korporacijos reikalų vedėjas H. Cohen, vasario 20 d. sukvietė spaudos, radijo bei organizacijų atstovus, kurių buvo apie 100. Daugiakalbei stotiai kol kas paskirtas 47 kanalas, o stoties įstaiga bus 545 Lakeshore Blvd. (prie pat Bathurst gatvės), buvusiam Loblaw bendrovės pastate. Jame bus įrengtos televizijos patalpos, o gretimai bus etninės spaudos ir kitos įstaigos. Šio

pastato ir stoties paruošimui ligi ateinančio rudens bus investuota. Stoties ir programų paruošimo darbai trys milijonai dolerių dirba apie 60 asmenų. Numatoma, kad vėliau bus apie 200 dirbantiųjų. Prie pastato buvo iškabinta apie 20 įvairių tautų vėliavų (Lietuvos vėliavos nebuvo). Po oficialaus pranešimo visi svečiai buvo nuvežti į CN bokštą. Jo viršutiniame aukšte svečiai buvo pavalinti skaniais valgiais ir gėrimais. Šios stoties programos bus perduodamos per CN bokšto antenas. CN bokšto antenos tarnauja 6 radijo ir televizijos stotims.

Howard Cohen, Harbourfront tvarkytojas, pranešė apie paruoštą planus, kaip bus įrengta — apstatyta visa paežerė nuo Bathurst gatvės iki York Quay. Siems įrengimams yra numatyta apie \$80,000,000. Iš federacinės valdžios šiam projektui yra prašoma \$25,000,000.

Sioje spaudos konferencijoje „T. Žiburiams“ atstovavo V. Matulaitis.

● „TEVIŠKĖS ŽIBURIAI“ siunčiami nemokamai norintiem susipažinti. Atsiųskite tokių tautiečių adresus.

MONTREAL

Sv. Kazimiero parapijos žinios

— Pamaldas už Lietuvą nepriklausomybės šventėje laikė ir pamokslą pasakė kun. dr. F. Jurevičius. Jaunimas su Lietuvos ir ateitininkų vėliavomis dalyvavo pamaldose. Choras giedojo giesmes. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

— Lituanistinėje mokykloje buvo surengtas atskiras Vasario 16 minėjimas. Dalyvavo mokyklų globėjas kapelionas kun. J. Aranauskas, SJ, KLB Montrealio apylinkės pirm. inž. A. Kličius, kultūriniam reikalams atstovė I. Lukoševičienė, švietimo atstovės P. Adamonis. Minėjimą pradėjo minutes susikaupimu už kovojančius ir žuvusius mokyklos vedėją M. Jonynienę. Labai gerai paruoštą, reikšmingą kalbą apie Lietuvos išsivijimą ir bendruomenės išsilaikymą pasakė A. Kličius. IX skyriaus mokinė K. Otaitė paskaitė rašinį apie steigiamąjį Lietuvos seimą ir Vasario 16. Meninėje programoje dalyvavo visų skyrių mokiniai. Visos mokyklos tautinius šokių paruošė Ina Lukoševičiūtė. Sesele Teresės vadovaujami mokiniai dviem ar net trim balsais gražiai padainavo kelias dainas. Tėvų komiteto vardu mokytojams už minėjimo surengimą padėkojo S. Baršauskas.

— Tą pačią dieną buvo ir mokiinių tėvų diena. Mokytojos mielai kviečia tėvus atsilankyti į pamokas betkurį šeštadienį. Dalyvavimas klasėje yra labai reikšmingas mokiniams, nes tėvai gali geriau orientuotis kur ir kaip vaikai reikalinga pagalba pamokose.

— Balandžio 22 d. Sv. Onos Dr-ja ruošia pietus visiems parapijiečiams.

— Mirė vasario 16 d. Albertas Kleiza, 71 m. amžiaus. Liko žmona Genė, duklė ir žentas, sūnus ir trys seserys. Sk.

1978 METŲ FINANSINĖ

APYSKAITA

I. Pajamos

1. Rinkliavos	\$7,927.28
2. Parapijos mokesčiai	2,208.00
3. Aukos Mišioms	1,947.00
4. Santuokos ir laidotuvių	1,020.00
5. Votvinės žvakės	1,025.38
6. Metrikų ištraukos	163.00
7. Palūkanos	1,006.30
8. Aukos	10,292.00
9. Nuomos	2,145.47
10. Parengimai	5,168.37
Iš viso	\$32,902.80

II. Išlaidos

1. Algos	\$7,104.98
2. Mokesčiai	1,053.63
3. Patarnavimai ir honorarai	1,009.00
4. Automobilio išlaikymas	600.00
5. Kulto reikmenys ir giedoriai	1,271.30
6. Maistas	1,585.00
7. Žvakės	400.00
8. Raštinė	328.50
9. Telefonai	587.90
10. Sviestas	982.45
11. Sildymas	5,423.46
12. Svaros palaikymas	1,043.01
13. Draudimas	1,383.50
14. Bažnyčios langų sutvarkymas	3,435.63
15. Mokesčiai arkivyskupijai	2,228.24
16. Palūkanos ir kita	386.46
Iš viso	\$28,823.06

Lietuvos nepriklausomybės šventė 1979 m. vasario 18 d. pradėta Aušros Vartų ir Sv. Kazimiero šventovėse iškilmingomis — pamaldomis. AV šventovėje pamaldose dalyvavo organizacijos su vėliavomis. Prie paminklinės lentos padėtos gyvų gėlių vainikai, stovint šaulių garbės sargybai. Pamokslą pasakė kun. J. Aranauskas. Aušros Vartų choras tai šventei parinko išskirtinas giesmes. Plateau salėje 3 v.p.p. įvyko KLB apylinkės rengtas minėjimas. Scenoje matėsi trys datos: 1251, 1918 ir 1979. Kiekvienam lietuviui, kuris rūpinasi tėvynės laisve ir nepriklausomybe, minėtų datų reikšmė labai aiški. Sceną puošė Kanados, Lietuvos, Kvebeko ir mūsų organizacijų vėliavos. Minėjimą pradėjo parapišės Ina Lukoševičiūtė, lietuvių, anglų ir prancūzų kalbomis. Ji pasiūstas Kanados ir Kvebeko provincijos ministeriams pirmininkams. Minėję pradėjo „Gintaro“ ansamblis, vadovaujamas I. Kličienės, R. Lukoševičiūtės, Algio ir Andriaus Lapinų. Pakilus uždangai, scenoje pasirodė gražiais įvairiaspalviais tautiniais drabužiais apsirengusios mūsų atžalynas. Tai lietuviško žodžio, dainos, šokio ir muzikos puoselėtojai — šokėjai, mergaičių kvartetas, kankininkės ir įvairių liaudies instrumentų muzikantai. Jie atliko aštuonis dalykus. Smarkūs ir ilgi plojimai palydėjo mūsų jaunimą. „Gintaro“ ansamblis meniniu atžvilgiu yra gerai paruoštas ir pilnai gali mums atstovauti kitataučių tarpe.

Rasa Lukoševičiūtė, veikloji mūsų jaunimo atstovė, labai gerai dėklamavo eil